

Index solidarity 2025: Dobrovolnictví, dárcovství a solidarita v české veřejnosti

Souhrnná výzkumná zpráva o dobročinném chování
a postojích k solidaritě u české veřejnosti.

Tato zpráva navazuje na Index solidarity 2024 zveřejněný na [webu STEM](https://www.stem.cz) a na microsite IndexSolidarity.cz.

Publikace: červenec 2026
Sběr dat: listopad 2025

Zpracovatel:
STEM Ústav empirických
výzkumů, z.ú.

S podporou
Nadačního fondu Donio

Donio

www.stem.cz

Obsah

Hlavní zjištění	4
Další zjištění	5
O projektu	11
Metodika kvantitativního sběru dat	12
Kapitola 1: Dobrovolnictví.....	13
Kapitola 2: Dárcovství	52
Kapitola 3: Postoje k solidaritě.....	82
Kapitola 4: Index solidarity	91
Přílohy	95

Než se začnete...

V rámci dotazníkového šetření jsme zjišťovali některé skutečnosti, kterých se týkají také některá administrativní, případně jiná oficiální data. Na základě znalosti těchto dat provádíme při přepočtu odpovědí respondentů na celou populaci u několika málo vybraných zjištění **expertní korekci**. Ta je vždy směrem dolů a vede tedy ke **konzervativnějším odhadům**. Zdůvodnění a postup korekce jsou detailně popsány v **metodologické příloze**. Ve zkratce lze říct, že kompenzuje skutečnost, že průzkum, přestože reprezentativní ve standardních kvótních znacích, proběhl pouze na internetové populaci (CAWI), takže může zachycovat obecně aktivnější osoby, především u starších ročníků.

Data v Indexu solidarity 2025 vycházejí primárně z dotazníkového šetření z listopadu 2025 a administrativních dat za rok 2024.

Vzhledem k délce zprávy usnadňujeme čtenářům, kteří mají méně času, průchod zprávou ikonou klíče. Ta značí zvláště důležité (klíčové) strany zprávy z hlediska dosažených zjištění a závěrů.

Do dobrovolnických aktivit* se v posledních 12 měsících před dotazováním zapojilo 32 % dospělých a v posledních 4 týdnech 17 % dospělých. **V průběhu roku tedy alespoň někdy dobrovolnický pomáhá zhruba každý třetí dospělý, v zachyceném měsíci přibližně každý pátý.** Jde o podobná čísla jako v předchozím roce.**

Celkový objem dobrovolnické práce odpovídá přibližně **93 tisícům plných pracovních úvazků a hodnotě kolem 35 mld. Kč ročně.** Oproti předchozímu roku jde o relativní stabilitu (odhad za předchozí rok: 95 tisíc úvazků, 34 mld. Kč). Objem dobrovolnické práce odpovídá přibližně 2,5 % času, který se v Česku odpracuje placeně. Jde tedy o celkem zásadní příspěvek k produktivitě země, který navíc posiluje solidaritu a pocity vděčnosti.

Organizované dobrovolnictví (formální organizací či neformální komunitou) tvoří více než polovinu celkového objemu: ekvivalent zhruba **52 tisíc plných úvazků v hodnotě 20 mld. Kč. Neziskové organizace** z toho zprostředkovávají přibližně ekvivalent **25 tisíc úvazků v hodnotě 10 mld. Kč ročně.**

Finanční dárcovství je ještě rozšířenější než dobrovolnictví. V posledních 12 měsících darovalo peníze na dobročinné účely 47 % dospělých a v posledních 4 týdnech 16 %.** Oproti předchozímu roku to představuje stabilitu (bylo 46 a 15 %).

Celkový objem filantropie v Česku odhadujeme na základě kombinace více datových zdrojů na více než **23 mld. Kč ročně, tedy kolem 0,3 % HDP.** Fyzické osoby darují asi 15,2 mld. Kč, z toho 6,6 mld. Kč se objeví v daňových přiznáních a dalších 8,6 mld. Kč nikoliv. Firmy podle dostupných dat odečítají dary ve výši 8,4 mld. Kč.

Celkový Index solidarity je meziročně velmi stabilní: v roce 2025 dosahuje hodnoty 39,1 ze 100, zatímco v roce 2024 šlo o 39,4. Solidarita je v Česku rozprostřena poměrně napříč společnostmi: index je mírně vyšší u lidí s vyšším vzděláním a nepatrně vyšší u žen než u mužů. Rozdíly podle věku jsou zanedbatelné.

*Dle definice ILO: jakákoliv neplacená pomoc alespoň hodinu někomu mimo domácnost nebo rodinu. **Čísla po expertní korekci, viz příloha Metodologie.

Další zjištění: DOBROVOLNICTVÍ (1 ze 2)

- Široce definované dobrovolnické činnosti se v posledních 12 měsících věnovalo 45 % respondentů; po expertní korekci pravděpodobného nadhodnocení způsobeného limity sociologického dotazování odhadujeme, že se dobrovolnický zapojilo asi 32 % dospělé populace. V posledních 4 týdnech pomáhalo 24 % respondentů; po korekci 17 % dospělých. Ve srovnání s předchozím rokem jde o podobné hodnoty.
- V posledních 4 týdnech se (po korekci) věnovalo organizovanému dobrovolnictví 9 % dospělých a přímé, nezprostředkované pomoci 11 %.* Přepočteno jen na dobrovolníky: Mezi lidmi, kteří v posledním měsíci dobrovolnický pomáhali, se 54 % zapojilo organizovaně a 66 % formou přímé pomoci; část lidí kombinuje obě formy.
- Neziskové organizace jsou nadále hlavním zprostředkovatelem organizované dobrovolnické práce. V posledních 4 týdnech přes ně pomáhalo 42 % všech organizovaných dobrovolníků, přes neformální komunity a skupiny přátel či sousedů 21 %, přes státní či obecní organizace 15 %, přes církve 11 % a přes pracoviště 6 %; ostatní přes jiný typ organizace.
- V rámci neziskového sektoru se dobrovolníci nejčastěji zapojují ve sportovních klubech a sdruženích, organizacích poskytujících sociální služby a v zájmových či kulturních spolcích.
- Organizované dobrovolnictví je často dlouhodobé. Skoro 60 % organizovaných dobrovolníků pomáhá stejné organizaci nebo skupině alespoň 3 roky a přibližně čtvrtina déle než 10 let. Dobrovolnictví totiž často probíhá v rámci fungování členských organizací. Méně než rok je zapojena zhruba pětina organizovaných dobrovolníků.

* Někteří se zapojili oběma způsoby, proto součet těchto čísel není 17 % z předchozí odrážky.

Další zjištění: DOBROVOLNICTVÍ (2 ze 2)

- Nejčastější náplní organizovaného dobrovolnictví za poslední 4 týdny je údržba, manuální práce a úklid (26 %), dále lektorská, trenérská či rozhodcovská činnost (15 %), koordinační a organizační aktivity (13 %) a péče o životní prostředí či zvířata (11 %).
- Časová intenzita dobrovolnictví je u některých lidí významná. Mezi organizovanými dobrovolníky aktivními v posledních 4 týdnech věnovalo 42 % dobrovolnictví 1 až 5 hodin, 23 % 6 až 10 hodin a 36 % 11 a více hodin. Zapojení formou přímé pomoci je typicky o trochu méně časové intenzivní, i tak však v rámci neorganizovaného dobrovolnictví věnovali 4 z 10 pomáhajících v posledních 4 týdnech 6 a více hodin.
- Přímá neorganizovaná pomoc směřuje nejčastěji do nejbližšího okolí: přátelům, sousedům a známým pomáhalo 68 % těch, kdo poskytli přímou pomoc. Významná je také pomoc životnímu prostředí či místu, kde člověk žije (34 %), a pomoc zvířatům (23 %). Typicky jde například o sousedskou výpomoc, úklid veřejného prostoru, pomoc seniorům nebo neformální péči o zvířata.
- Zkušenost s dobrovolnictvím je převážně pozitivní. Mezi dobrovolníky z posledních 12 měsíců dalo své zkušenosti známku 1 nebo 2 celkem 57 %, známku 3 dalo 30 % a vyloženě negativní hodnocení je výjimečné (jen 3 % hodnotila svoji zkušenost známkou 4 nebo 5, 10 % pak nedokázalo zhodnocení provést). Dobrovolnictví zároveň ve společnosti budí převážně obdiv: přibližně čtyři z pěti lidí vnímají dobrovolnictví ostatních s obdivem.
- Potenciál pro další zapojení existuje hlavně mezi váhajícími. Mezi lidmi, kteří v posledním roce dobrovolnický nepomáhali, by dobrovolnictví v budoucnu lákalo 12 %, dalších 56 % odpovídá „možná“ a 32 % říká, že je neláká. Veřejnost zároveň spíše podporuje, aby stát vytvářel podmínky pro dobrovolnictví (44 %), než aby se tématu vůbec nevěnoval a nechal ho jen na lidech (26 %); zbývajících asi 30 % zaujímá neutrální postoj.

Další zjištění: DÁRCOVSTVÍ (1 ze 2)

- Finanční dar v posledních 12 měsících uvedlo 66 % respondentů; po expertní korekci pravděpodobného nadhodnocení způsobeného limity sociologického dotazování odhadujeme 47 % dospělých v populaci. V posledních 4 týdnech darovalo 22 % respondentů; po korekci 16 % dospělých. Míra dárcovství je meziročně stabilní.
- Typický český dárcce daruje za rok zhruba 1 000 Kč, což odpovídá mediánu mezi dárci, kteří byli ochotni uvést částku. Průměr je výrazně vyšší, přibližně 4 400 Kč, protože část dárců dává mnohem vyšší částky. U dárců aktivních v posledních 4 týdnech je medián daru za toto období 400 Kč a průměr asi 1 100 Kč. Tato menší skupina dárců totiž představuje zpravidla pravidelné dárcce, kteří mají tendenci k výrazně větším darům.
- Celkový objem filantropie v Česku odhadujeme na přibližně 23 mld. Kč ročně (při kombinaci dat z daňových přiznání za rok 2024 a dotazníkových dat za rok 2025). Fyzické osoby darují asi 15,2 mld. Kč a firmy podle dat z daňových přiznání 8,4 mld. Kč. Oproti loňskému odhadu kolem 21 mld. Kč jde o nárůst, který překračuje míru inflace (jde tedy i o reálný nárůst dárcovství).
- Daňová přiznání zachycují jen část individuální filantropie. Fyzické osoby v nich uplatní dary ve výši 6,6 mld. Kč (4,1 mld. z toho vyplývá přímo z administrativních dat, dalších 2,5 mld. Kč je odhad z dotazníkového šetření pro cca 70 % zaměstnanců, pro které nemá stát informace z daňových přiznání k dispozici), ale dalších přibližně 8,6 mld. Kč darují bez toho, aby se tyto peníze v daňových přiznáních objevily. Administrativní data tak sama o sobě celkový objem dárcovství výrazně podhodnocují.
- Digitální dárcovství je dnes hlavním způsobem finanční pomoci. Mezi dárci aktivními v posledních 4 týdnech darovalo 47 % jednorázovým převodem nebo kartou a 24 % trvalým příkazem. Hotovostní dar uvedla třetina dárců (33 %) a dárcovskou SMS 9 %.

Další zjištění: DÁRCOVSTVÍ (2 ze 2)

- Online dárcovské platformy jsou viditelné, ale nepoužívá je většina dárců. Mezi lidmi, kteří v posledních 12 měsících darovali, uvedlo 23 % využití platformy Donio, což z Donia dělá zdaleka nejvyužívanější dárcovskou platformu v Česku. Zároveň 63 % dárců uvedlo, že v posledním roce nevyužilo žádnou online dárcovskou platformu.
- V Česku stále převažují jednorázové a spontánní dary. Pravidelné dary jsou pro neziskové organizace důležité, protože umožňují plánování, ale většina dárců stále daruje spíše nárazově: Na jednoho dárce, který dává více peněz formou pravidelných darů, připadají tři, kteří dávají více peněz formou darů jednorázových.
- Vedle peněz lidé darují také krev a věcné dary. Někdy v životě daroval krev přibližně jeden z pěti respondentů, v posledních 12 měsících to v dotazníku uvedlo 7 %; administrativní data ÚZIS pro rok 2025 ovšem ukazují konzervativnější hodnotu 348 tisíc dárců krve, tedy necelá 4 % dospělých. Nejčastějším věcným darem je oblečení, dále potraviny a elektronika.
- Dárcovství je pro mnoho lidí osobní záležitost. K názoru, že o vlastní dobročinnosti se sluší mlčet, se kloní 34 % lidí, zatímco 24 % se přiklání k tomu, že se má o dárcovství mluvit, aby inspirovalo druhé. (Ostatní volí neutrální postoj.) To ukazuje, že veřejné mluvení o dárcovství může pomáhat normalizaci filantropie, ale musí být citlivé.
- Veřejnost je i v některých dalších postojích týkajících se přístupu k dárcovství poměrně rozdělená. Přibližně třetina se přiklání k intuitivnímu darování, třetina k rozumové úvaze a třetina zůstává uprostřed. Pomoc lidem ve svém okolí preferuje 45 %, zatímco přístup zaměřený primárně na co největší dopad pomoci bez ohledu na geografickou vzdálenost podporuje 25 %. Skoro tři ze čtyř lidí zároveň souhlasí, že žádosti o dary je dnes tolik, že je to až obtěžující; častěji s výrokem souhlasí starší lidé.

Další zjištění: Obecné postoje k solidaritě

- Hodnotová podpora solidarity je v české společnosti silná. Čtyři pětiny lidí souhlasí, že by si lidé měli vzájemně pomáhat, i když z toho nemají přímý prospěch. Tři čtvrtiny souhlasí s tím, že úroveň společnosti se pozná podle toho, jak se dokáže postarat o nejslabší. Oproti předchozímu roku to znamená ještě posílení těchto pro-solidárních postojů.
- Podpora solidarity ale není bezvýhradná. Tvzení, že i lidé s průměrnými příjmy by měli přispívat na charitu, podporuje jasně jen 18 % respondentů (30 % s tvrzením nesouhlasí a 52 % volí postoj uprostřed). Naopak pro bohaté je podle 45 % lidí morální povinností přispívat těm, kteří mají méně (21 % nesouhlasí, 35 % volí postoj uprostřed). Solidarita je tedy vnímána jako hodnota, ale zároveň se silně promítá otázka finančních možností.
- Veřejnost je opatrná vůči charitě bohatých a vůči efektivitě dobročinnosti. Téměř polovina lidí souhlasí, že bohatí využívají dobročinnost k prosazování vlastních zájmů. Naopak postoj „platím daně, není důvod přispívat na dobročinnost“ zůstává výrazně menšinový: souhlasí s ním 17 %, zatímco 53 % nesouhlasí. Jen 35 % si myslí, že většině charitativních organizací, které pořádají sbírky na dobročinné účely, se dá důvěřovat, že peníze využijí tak, jak uvádějí (24 % s výrokem nesouhlasí, 41 % volí středový postoj „tak napůl“).
- Nízká mezilidská důvěra může omezovat potenciál solidarity. Většině lidí v české společnosti důvěřuje jen přibližně pětina populace a 43 % většině lidí nedůvěřuje (zbytek „tak napůl“). Zároveň se však tři čtvrtiny lidí mohou v případě potřeby spolehnout na pomoc někoho ze svého okolí (31 % určitě ano, 46 % spíše ano). Vedle obecné nedůvěry tedy pro většinu lidí alespoň v nějaké míře fungují konkrétní blízké sociální vazby.
- Neziskové organizace jsou v tomto výzkumu vnímány spíše pozitivně než negativně. Jako prospěšné je vnímá 45 % lidí, 40 % zaujímá středový postoj a jen 15 % je považuje za neprospěšné. To je ale pravděpodobně silně ovlivněno tím, že otázka byla zařazena až na konec dotazníku, který se intenzivně věnuje dobročinnosti. Z jiných výzkumů víme, že pokud je otázka položena bez takového kontextu, postoj k neziskovým organizacím dělí lidi spíše na třetiny.

Další zjištění: Vnímání solidarity ostatních a INDEX SOLIDARITY

- Celkový Index solidarity v roce 2026 dosahuje hodnoty 39,1 na škále od 0 do 100 a je meziročně stabilní.* Index odráží vlastní aktivitu na poli dobrovolnictví, dárcovství a také postoje k solidaritě. Celkový index je průměrem svých tří komponent: Indexu dobrovolnictví, který zohledňuje dobrovolnictví v posledních 12 měsících s bonusem za dobrovolnictví v posledních 4 týdnech, různé formy dobrovolnictví, intenzitu dobrovolnictví a pravidelnost; Indexu dárcovství, který zohledňuje finanční dary v posledních 12 měsících s bonusem za poslední 4 týdny, nefinanční dary, dárcovství krve a pravidelnost poskytování finančních darů, ale nezohledňuje výši darů; a Indexu postojů k solidaritě, který je založený na míře souhlasu s pro-solidárně formulovanými výroky.
 - Index je mírně vyšší u žen než u mužů, roste s dosaženým vzděláním a vykazuje jen zanedbatelné rozdíly z hlediska věku.
- Komponent 1: Index dobrovolnictví. Ten dosahuje hodnoty 19,2 na hypotetické škále od 0 do 100. Je mírně vyšší u mužů, u lidí s vyšším vzděláním a u osob pod 30 let.
- Komponent 2: Index dárcovství: Ten dosahuje hodnoty 34,4 na hypotetické škále od 0 do 100. Je vyšší u žen, u lidí s vyšším vzděláním a lidí ve středních věkových kategoriích mezi 30 a 59 lety.
- Komponent 3: Index postojů k solidaritě: Ten dosahuje hodnoty 63,7 na hypotetické škále od 0 do 100. Je vyšší u žen, u lidí nad 45 let a nevykazuje moc velké rozdíly podle dosaženého vzdělání.

O projektu

Cílem výzkumu analytického ústavu STEM, finančně podpořeného grantem od Nadačního fondu Donio, je dlouhodobě sledovat míru a podobu solidarity v české veřejnosti. Zaměřujeme se na tři hlavní oblasti: dobrovolnictví, dárcovství a postoje k solidaritě.

Index solidarity nyní představujeme již podruhé. První ročník ukázal, že dobročinnost v Česku představuje významný společenský i ekonomický fenomén: Češi a Češky každoročně věnují desítky miliard korun formou finančních darů a dobrovolnické práce. Výsledky prvního ročníku se setkaly s ohlasem ve veřejném prostoru — informovala o nich Česká televize, Český rozhlas / iROZHLAS i další média zaměřená na občanskou společnost a neziskový sektor, například Svět neziskovek nebo Fundraising.cz. Téma se objevilo také v podcastech, mimo jiné v Podcastu pro neziskovky.

Druhý ročník navazuje na stejný metodický rámec a umožňuje začít sledovat vývoj v čase. V oblasti dobrovolnictví rozlišujeme organizované dobrovolnictví zprostředkované organizací nebo komunitou a přímou pomoc lidem v okolí či přírodě. Stejně jako v prvním ročníku kombinujeme referenční období posledních 4 týdnů, které odpovídá doporučením Mezinárodní organizace práce (ILO) a snižuje riziko nepřesné paměti respondentů, s obdobím posledních 12 měsíců, které lépe zachycuje sezónní a mimořádné události v průběhu roku.

V oblasti dárcovství sledujeme především finanční dary, ale věnujeme se také nefinanční pomoci včetně dárcovství krve a dalších „darů těla“. Vedle deklarovaného chování výzkum zjišťuje také postoje: co lidi k pomoci motivuje, co jim v ní brání, jak vnímají neziskové organizace, veřejné sbírky, roli státu a solidaritu jako společenskou hodnotu.

Záměrem STEM je Index solidarity opakovat každoročně. Díky tomu může vznikat stabilní datová řada, která umožní sledovat nejen aktuální stav dobrovolnictví, dárcovství a solidárních postojů v Česku, ale také to, jak se tyto projevy solidarity proměňují v reakci na společenské, ekonomické a krizové události.

Tým

Jaromír Mazák
jaromir.mazak@stem.cz

Doris Borovcová
Aleš Vomáčka

Metodika kvantitativního sběru dat

Výzkum je založen na kvantitativním dotazování reprezentativního vzorku české populace (18+). Dotazník vychází z rešerše existujících studií, zkušeností týmu STEM s výzkumem dobrovolnictví a filantropie a z konzultací s experty.

Srovnání výsledků s vybranými administrativními údaji ukazuje, že v důsledku zvolené metodologie (online panel, self-report) dochází k určitému nadhodnocení dobrovolnických a dárcovských aktivit oproti skutečným hodnotám v populaci (viz „Limity výzkumu“ v příloze Metodologie). Proto pro vybraná čísla provádíme expertní korekci, vždy směrem dolů ke konzervativnějším odhadům. Postup korekce je popsán na příslušných místech v textu zprávy a detailně i v **příloze Metodologie**.

Základní parametry výzkumu	
Typ výzkumu	Kvantitativní šetření na výběrovém souboru dospělé populace
Reprezentovaná populace	Obyvatelé ČR 18+ let
Způsob sběru dat	Dotazování na online panelu, CAWI
Velikost výběrového souboru a datum	N = 2013; dotazování probíhalo od 21. do 30. listopadu 2025
Způsob zajištění reprezentativity	Sběr dle kvót (vč. křížených) a vážení na minulou volbu ve volbách do PS PČR 2021 a ve druhém kole prezidentských voleb 2023, dovažování na kvótní znaky.
Základní kvóty	Věk, pohlaví, vzdělání, kraj, velikost místa bydliště, socio-ekonomický status
Křížené kvóty	Pohlaví*věk, pohlaví*vzdělání

Dobrovolnictví

Tato kapitola se věnuje tomu, jak moc se Češi a Češky věnují dobrovolnické činnosti, jakou podobu tato činnost má, a také jaké jsou jejich motivace a postoje k dobrovolnictví. V rámci kapitoly představujeme také konstrukci Indexu dobrovolnictví, který je jedním ze tří vstupů do celkového Indexu solidarity.

Co víme o dobrovolnictví v Česku z jiných zdrojů a loňského Indexu solidarity?

V loňské zprávě (Index solidarity 2024) jsme provedli rešerší existujících významných výzkumů k tématu dobrovolnictví v Česku. Zde jen stručně:

- Výzkum SC&C pro Ministerstvo vnitra (2021): cca 600 000 aktivních dobrovolníků věnovalo veřejně prospěšným účelům denně 450 tisíc hodin (164 mil. hodin ročně), což bylo vyčísleno ročně na 30 miliard Kč (při přepočtu na medián hrubé mzdy). Číslo zachycovalo jen aktuálně aktivní dobrovolníky.
- Odkazovali jsme také na data ČSÚ, která jsou dostupná také v [prezentaci ČSÚ](#) z tiskové konference 15. 10. 2025, jde o data pro rok 2023: dobrovolnická práce výhradně pro neziskové organizace dosáhla ekvivalentu téměř 21 tisíc plných úvazků (FTE). ČSÚ nesbírá údaje o počtu zapojených osob, ale jen tento přepočet. To odpovídalo skoro 37 milionům odpracovaných hodin (významně méně, než je celkový objem dobrovolnictví odhadovaný ve výzkumu SC&C, ovšem tam šlo o odhad veškeré dobrovolnické práce vč. neformálního pomáhání nezprostředkovaného neziskovými organizacemi).
- Šetření ČSÚ v rámci VŠPS realizované ve druhé polovině roku 2023 a publikované v červnu 2024: V roce 2023 se do dobrovolnické činnosti v ČR zapojilo 1,66 milionu lidí, což odpovídá 19,2 % obyvatel ve věku 15+. To odpovídalo skoro 96 mil. odpracovaných dobrovolnických hodin v ČR ročně. Na webu Ministerstva vnitra pak byl tento objem práce vyčíslen na 47 mld. Kč.
- Loňský Index solidarity STEM a NF Donio vyčíslil celkový objem dobrovolnictví na 213 miliónů odpracovaných hodin v hodnotě 34 mld. Kč. Přitom dobrovolnictví zprostředkované neziskovými organizacemi (údaj srovnatelný s daty ČSÚ ve druhé odrážce na této straně) bylo vyčísleno na 60 miliónů hodin a 10 mld. Kč.

Z těchto údajů je vidět, že odhady se mohou mírně až středně odchylovat na základě roku měření (pochopitelně, každý rok je jiný třeba z hlediska válek a přírodních katastrof), použité metodologie dotazování, přepočtu a ocenění dobrovolnické práce. Zhruba ale všechny odhady směřují k tomu, že dobrovolnictví v Česku má hodnotu nižších až středních desítek miliard korun.

Poznámka: Loňská zpráva zveřejněná na [webu STEM](#) obsahuje i odkazy na jednotlivé zdroje.

Definice dobrovolnictví v našem výzkumu

V rámci našeho výzkumu pracujeme s různými konceptualizacemi dobrovolnictví. Za dobrovolnictví považujeme vždy činnost bez nároku na odměnu, která je vykonávána ve prospěch někoho jiného, kdo není členem rodiny ani domácnosti.

Rozlišujeme přitom následující:

Rozlišujeme také:

Respondenti se na začátek seznámili s následující definicí dobrovolnictví:

Pro účely tohoto dotazníku považujte za dobrovolnickou činnost jakoukoliv dobrovolnou práci nebo pomoc bez nároku na odměnu ve prospěch neziskové organizace, životního prostředí nebo jiné osoby mimo Vaši domácnost a rodinu. Příklad: pomoc sousedovi, organizace sbírky, úklid v přírodě, péče o kulturní památky, práce pro spolek.

Činnost považujte za dobrovolnickou, i pokud jste obdržel(a) náhradu nákladů (např. proplacená jízdenka), občerstvení nebo symbolický dárek.

Naopak nepočítejte neplacené pracovní/studijní stáže ani firemní dobrovolnictví během pracovní doby. Dárcovství krve také ne, budeme se na něj ptát zvlášť.

Po uplatnění expertní korekce na výstupy z dotazníkového šetření má za posledních 12 měsíců dobrovolnickou zkušenost každý třetí obyvatel Česka. Jeden z pěti pomáhal v posledních 4 týdnech před dotazováním.

V našem výzkumu se široce definované dobrovolnické činnosti (pomáhání někomu mimo rodinu a domácnost bez nároku na odměnu) alespoň jednu hodinu za posledních 12 měsíců věnovala asi polovina respondentů (45 %).

Z nichž více než polovina (52 %) pomáhala také v posledních čtyřech týdnech. To představuje 24 % ze všech dotazovaných.

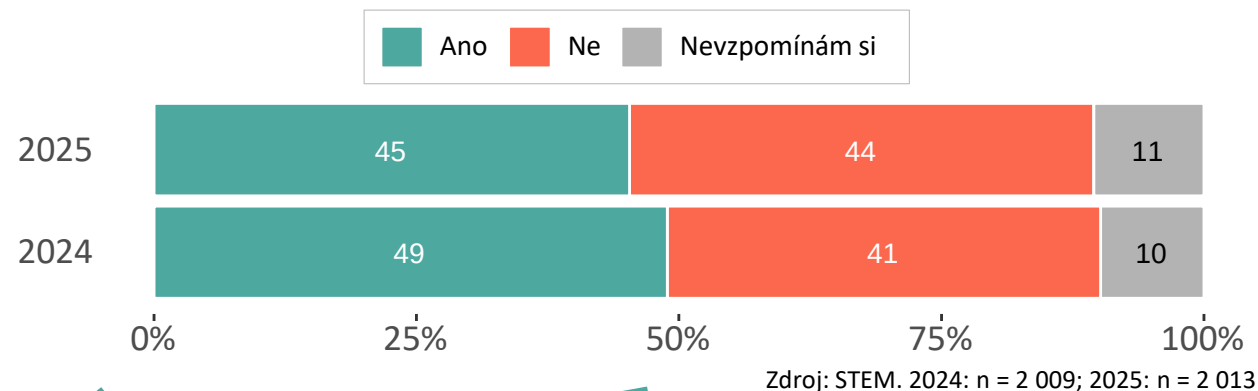
Na základě kvalifikovaného odhadu míry nadhodnocení způsobeného metodologickými limity (viz Příloha: Metodologie), odhadujeme, že v celé populaci dospělých je:

32 % dospělých, kteří vykonávali dobrovolnickou práci alespoň hodinu v posledním roce ($45 \% \cdot 0,72$ korekce).

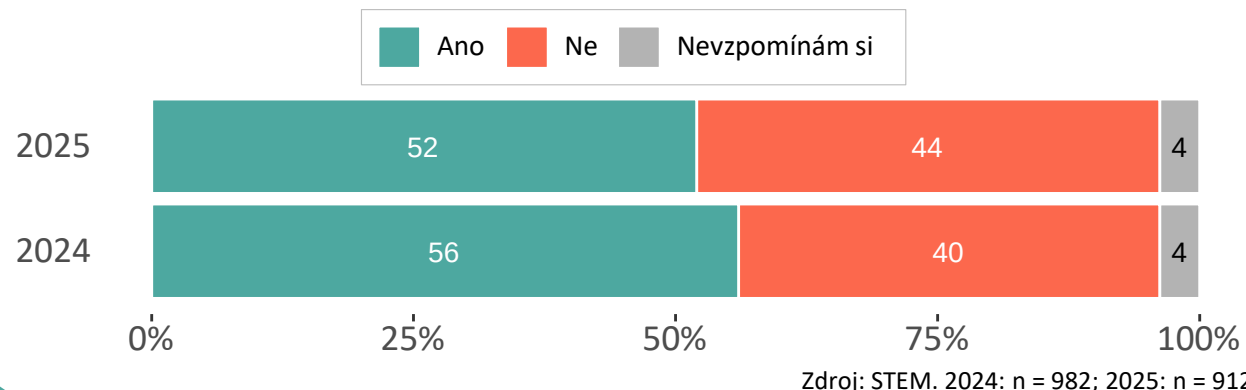
17 % dospělých, kteří vykonávali dobrovolnickou práci alespoň hodinu v posledních 4 týdnech ($45 \% \cdot 0,52 \cdot 0,72$).

Expertní odhad STEM

„Vykonával/a jste v posledních 12 měsících dobrovolnickou činnost alespoň 1 hodinu?“

„A vykonával/a jste v posledních 4 týdnech dobrovolnickou činnost alespoň 1 hodinu?“

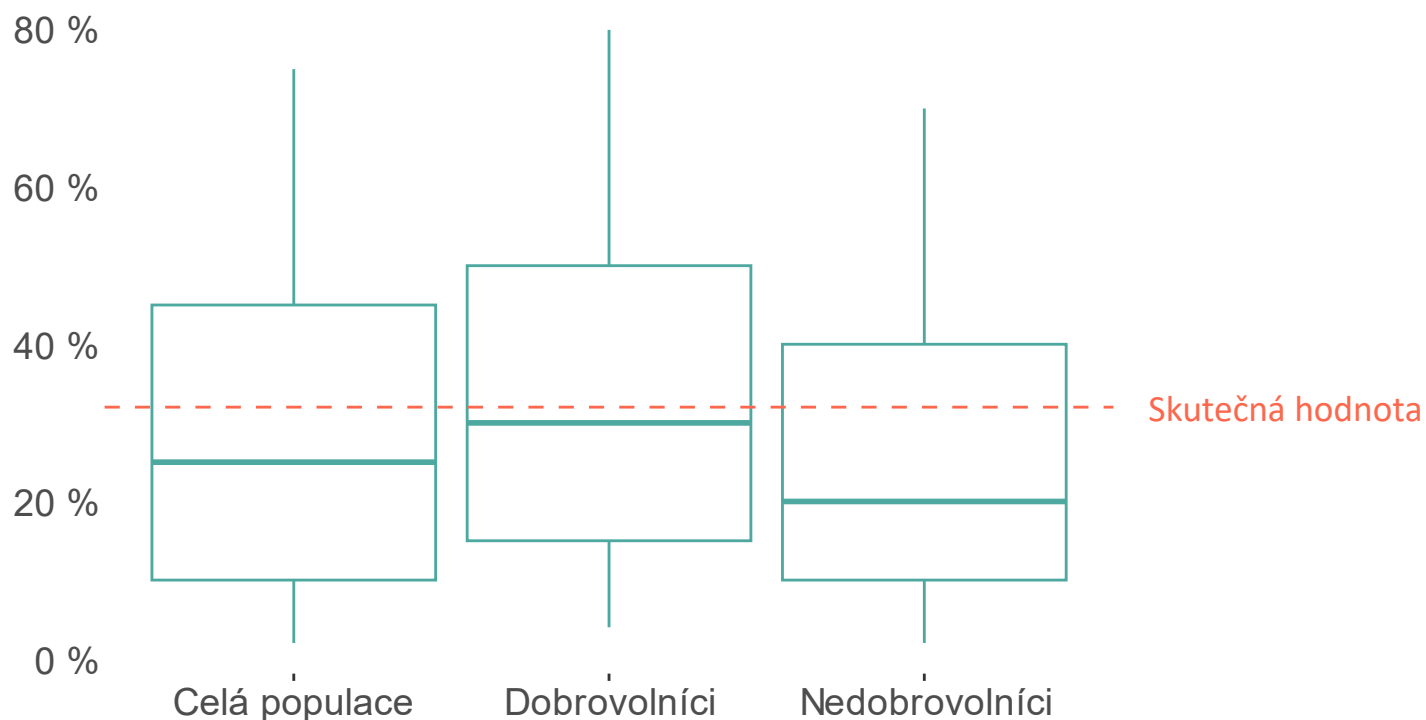
Lidé mají ve svém odhadu tendenci mírně podhodnocovat, jak velká část populace se dobrovolnický zapojuje.

Lidé mají ve svém odhadu tendenci podhodnocovat, jak velká část populace se dobrovolnický zapojuje. Lidé, kteří jsou sami dobrovolníky, podhodnocují dobrovolnické zapojení ostatních méně než ti, kdo se dobrovolnický nezapojují.

Středový (mediánový) odhad v populaci je, že se dobrovolnický zapojuje 25 % veřejnosti. Z výzkumu vychází hodnota 32 %. Mediánový odhad dobrovolníků je 30 %, mediánový odhad ostatních je 20 %.

Výsledky je potřeba číst v kontextu toho, že respondenti byli o odhad požádáni na závěr dotazníku, kdy už byli plně seznámeni s rozsahem toho, co chápeme jako dobrovolnictví, tedy včetně neformální neplacené pomoci lidem ve svém okolí mimo rodinu a domácnost. Při přímém dotazu bez tohoto kontextu by výsledky mohly být velmi odlišné.

Odhadněte prosím: Kolik procent dospělých Čechů a Češek podle Vás stráví alespoň jednu hodinu ročně dobrovolnictvím?

Organizované dobrovolnictví za poslední 4 týdny

Následujících několik stran analýz se věnuje dobrovolnictví „za poslední 4 týdny“. Tento referenční rámec doporučuje používat v rámci mezinárodních srovnávacích výzkumů také Mezinárodní organizace práce (ILO) ve svém manuálu „Volunteer Work Measurement Guide“ (2021).*

Z osob, které v posledních 4 týdnech dobrovolnický pomáhali, se jich 66 % zapojilo formou přímé pomoci a 54 % některou z forem organizovaného dobrovolnictví. I v krátkém období tedy existuje určitá míra překryvu.

Procenta v grafu se vztahují k těm, kdo se v posledních 4 týdnech účastnili nějaké dobrovolnické činnosti, tedy k asi čtvrtině (24 %) respondentů. **Při přepočtu na všechny** můžeme konstatovat, že **13 %** respondentů se za poslední 4 týdny věnovalo organizovanému dobrovolnictví a **15 %** přímému (neorganizovanému) pomáhání.

Na základě kvalifikovaného odhadu míry nadhodnocení způsobeného metodologickými limity (viz Příloha: Metodologie), odhadujeme, že v celé populaci dospělých je:

9 % dospělých, kteří vykonávali organizovanou dobrovolnickou práci v posledních 4 týdnech.

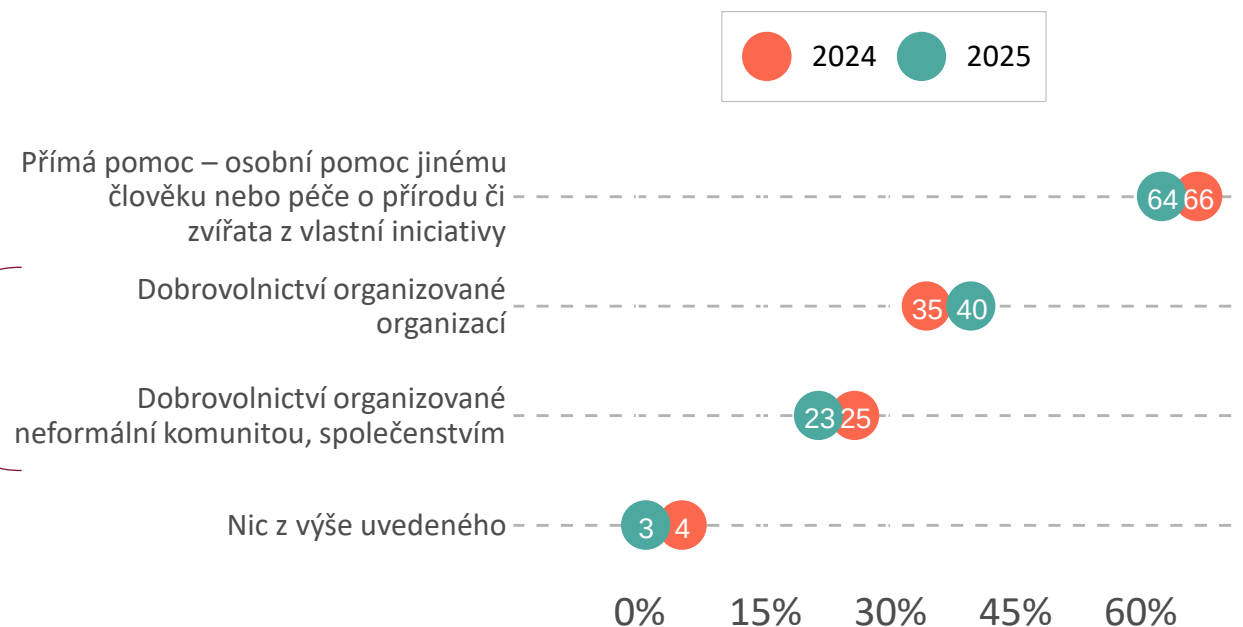
11 % dospělých, kteří vykonávali přímou dobrovolnickou práci v posledních 4 týdnech.

Jde o stejné hodnoty jako v předchozím roce.

Expertní odhad STEM

Organizované dobrovolnictví. Alespoň jednu z těchto dvou možností zvolilo **54 %** dobrovolníků.

„Označte, prosím, níže všechny formy dobrovolnictví a bezplatné pomoci, které jste v posledních 4 týdnech vykonával/a:“ [možnost označit více odpovědí]

Zdroj: STEM. 2024: n = 550, 2025: n = 474

Dotazování byli jen ti, kdo se věnovali dobrovolnické činnosti v posledních 4 týdnech.

Neziskové organizace jsou hlavním zprostředkovatelem organizované dobrovolnické činnosti v Česku.

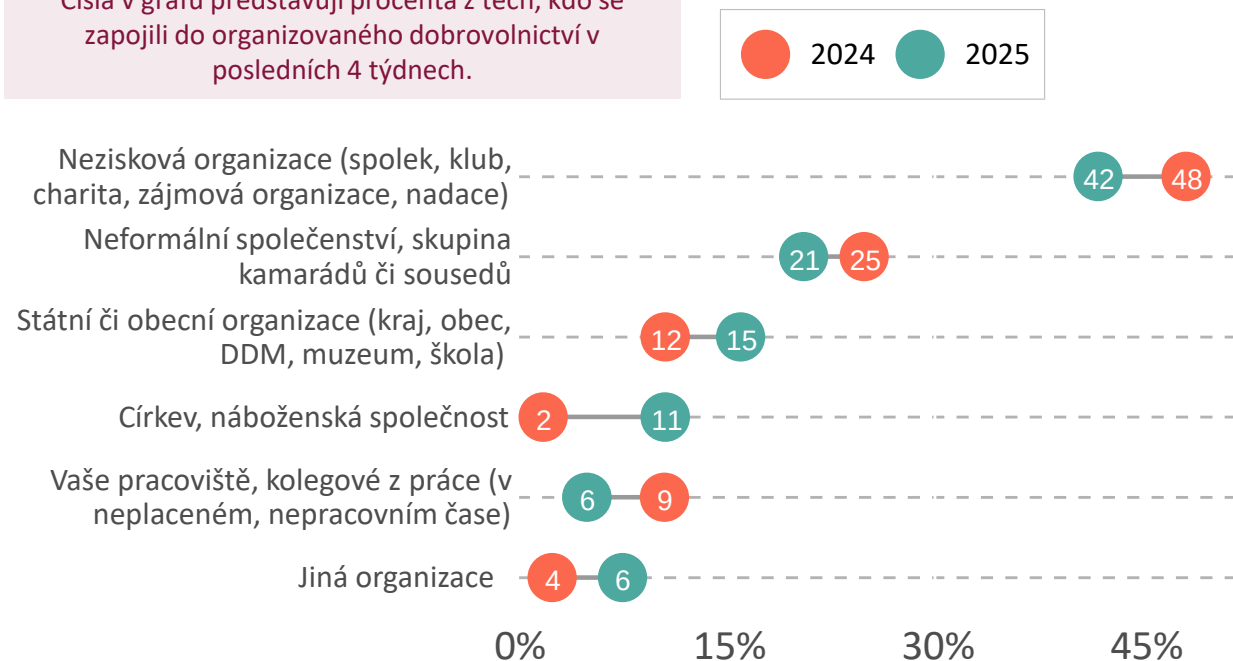
V roce 2025 se největší část organizovaných dobrovolníků zapojovala prostřednictvím neziskových organizací – šlo o 42 % všech organizovaných dobrovolníků. Druhou nejčastější formou byly neformální komunity a skupiny přátel či sousedů (21 %).

Menší, ale stále podstatné zastoupení měly státní či obecní organizace (kraj, obec, DDM, muzeum, škola apod.) s podílem 15 %, dále církve a náboženské společnosti (11 %) a zapojení přes pracoviště a kolegy z práce (6 %).

Mezi roky 2024 a 2025 se struktura zapojení zásadně nezměnila, objevuje se ale několik zajímavých momentů. V první řadě pokles podílu dobrovolnictví přes neziskové organizace a neformální skupiny (73 % → 63 %). A naopak výraznější nárůst v zapojení přes církve a náboženské společnosti (2 % → 11 %) a částečně přes státní či obecní organizace (12 % → 15 %). Nutno ale vzít v potaz, že při menších podsouborech kolem N = 250 až 300 je statistická chyba cca +3,5 p.b.

„Jaká organizace nebo neformální skupina Vaši dobrovolnickou činnost v posledních 4 týdnech organizovala.“ (pokud více, vyberte tu, které jste věnoval/a více času)* [jen jedna odpověď]

Čísla v grafu představují procenta z těch, kdo se zapojili do organizovaného dobrovolnictví v posledních 4 týdnech.

Zdroj: STEM. 2024: n = 292, 2025: n = 256

Dotazování byli jen ti, kdo v posledních 4 týdnech realizovali nějakou dobrovolnickou činnost organizovanou organizací nebo komunitou, tj. druhá a třetí odpověď na předchozí straně.

Poznámka: Z 256 respondentů, kteří v posledních 4 týdnech vykonávali nějakou organizovanou dobrovolnickou činnost, jich 80 % vykonávalo činnost pro jednu organizaci, zbývajících 20 % pro více organizací. Těchto 20 % jsme požádali, aby se v následujících otázkách zaměřili jen na tu organizaci, které věnovali nejvíce svého času. Část informace je tedy ztracena ve prospěch zvladatelnosti dotazníku pro respondenty.

Dobrovolníci v neziskovém sektoru se nejčastěji zapojují ve sportovních klubech, v organizacích poskytujících sociální služby a v zájmových či kulturních spolcích.

Nyní se zaměříme pouze na ty, kteří v posledních čtyřech týdnech vykonávali dobrovolnictví **zprostředkované neziskovou organizací**, což už je malý podsoubor respondentů a čísla zde je potřeba brát jen velmi orientačně. V roce 2025 se tato činnost nejčastěji odehrávala ve sportovních klubech a sdruženích, kde působilo 22 % těchto dobrovolníků.

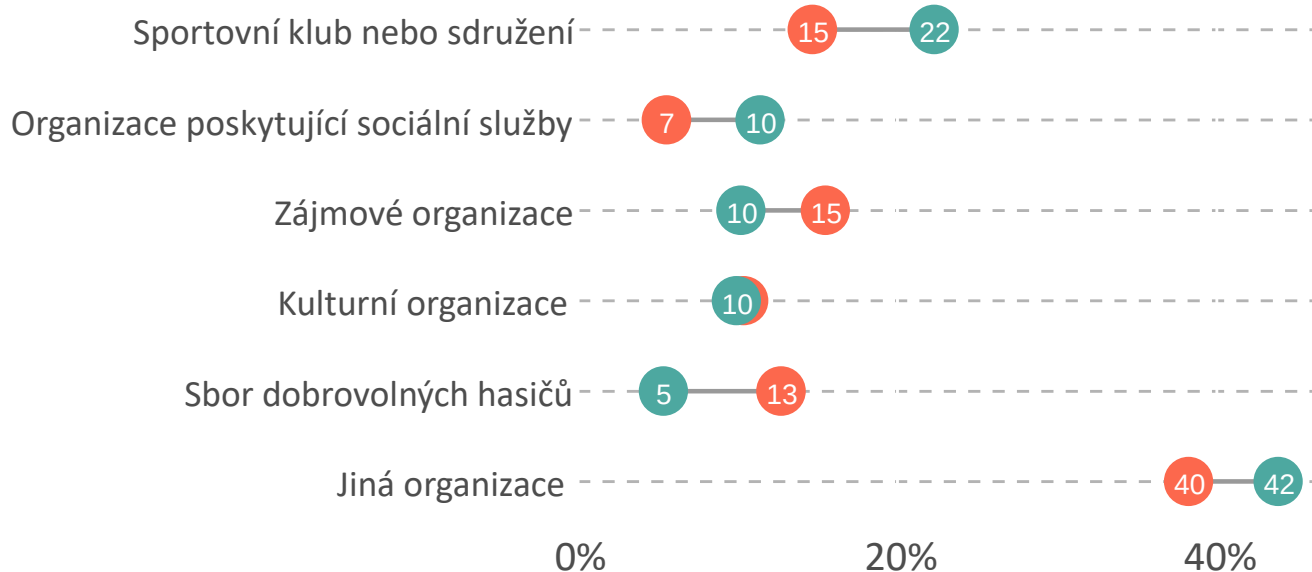
Asi 42 % připadá na méně zastoupené typy organizací. Nejčastěji šlo o spolky zaměřené na komunitní a místní rozvoj, například sousedské a okrašlovací spolky, dále o zdravotnické a charitativní organizace, jako jsou hospice, Červený kříž a další, a také o iniciativy na ochranu životního prostředí a zvířat.

Mezi roky 2024 a 2025 je patrný především posun směrem ke sportovním klubům (15 → 22 %). Naopak pokleslo dobrovolnictví prostřednictvím sborů dobrovolných hasičů (13 → 5 %), což může souviset s tím, že v roce 2024, přibližně dva měsíce před sběrem dat, zasáhly území rozsáhlé povodně, při jejichž následcích se sbory dobrovolných hasičů mohly častěji podílet na likvidaci škod. Zároveň je zde potřeba počítat s velkou statistickou chybou cca +/- 5 p.b.

„Konkrétně o jaký typ neziskové organizace šlo?“* [jen jedna odpověď]

Čísla v grafu představují procenta z těch, kdo se zapojili do dobrovolnictví zprostředkovaného neziskovou organizací v posledních 4 týdnech.

2024 2025

Zdroj: STEM. 2024: n = 140, 2025: n = 107

Dotazování byli jen ti, kdo v posledních 4 týdnech vykonávali dobrovolnickou činnost zprostředkovanou neziskovou organizací.

*Poznámka: Pokud lidé pomáhali více neziskovým organizacím, byli požádáni, aby se zaměřili jen na tu, které v referenčním období věnovali nejvíce svého času.

** Ostatní změny jsou už jen malé a při této velikosti podskupiny je potřeba je chápat jako běžnou statistickou odchylku

Skoro 60 % organizovaných dobrovolníků pomáhá dané organizaci už 3 a více let.

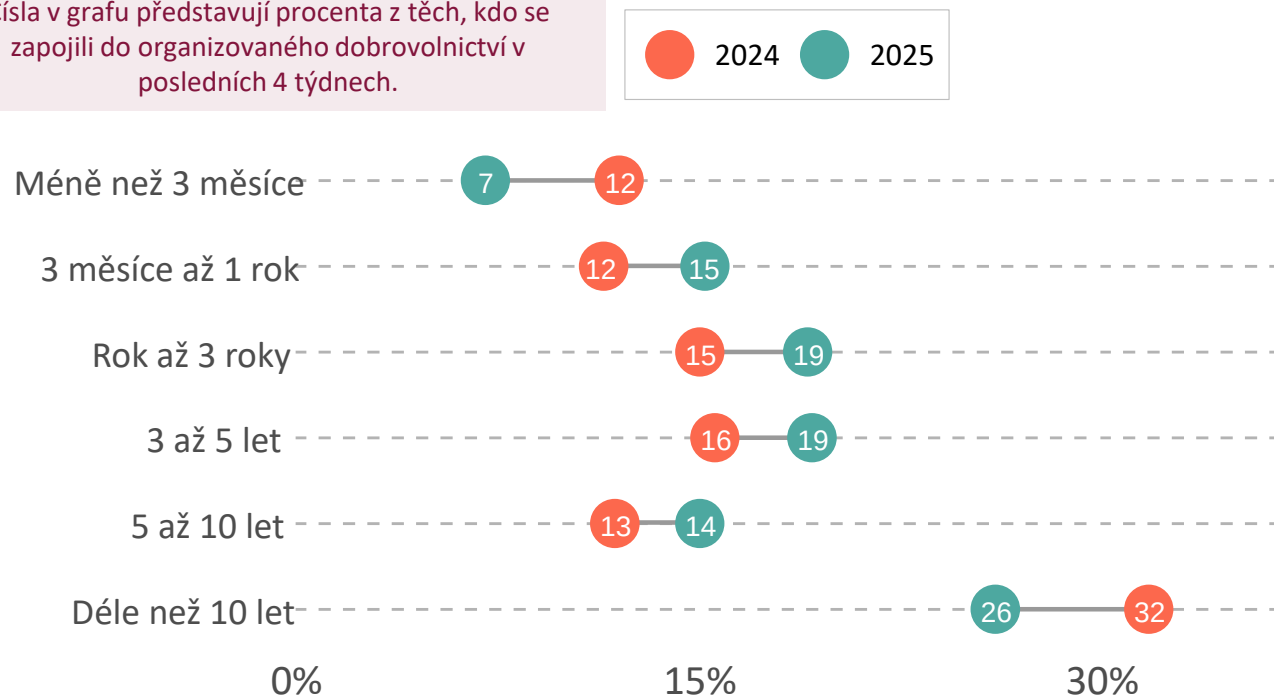
V roce 2025 převažují mezi organizovanými dobrovolníky lidé, kteří v dané organizaci dobrovolnický pomáhají dlouhodobě alespoň 3 roky (59 %). Zhruba čtvrtina pomáhá skrze stejnou organizaci už dokonce více než deset let.

Na druhé straně pak platí, že asi jeden z pěti organizovaných dobrovolníků je zapojen méně než jeden rok.

Čísla mezi roky 2024 a 2025 by se z logiky věci příliš měnit neměla. Přesto určité rozdíly vidíme, což může souviset do velké míry se statistickou chybou, která je o podsouboru N = 250 až 300 nezanedbatelná.* Čísla je proto potřeba vnímat spíše jako orientační.

„Jak dlouho již dobrovolnický pomáháte této organizaci či skupině?“

Čísla v grafu představují procenta z těch, kdo se zapojili do organizovaného dobrovolnictví v posledních 4 týdnech.

Zdroj: STEM. 2024: n = 292, 2025: n = 256

Dotazováni byli jen ti, kdo v posledních 4 týdnech realizovali nějakou dobrovolnickou činnost organizovanou organizací nebo komunitou.

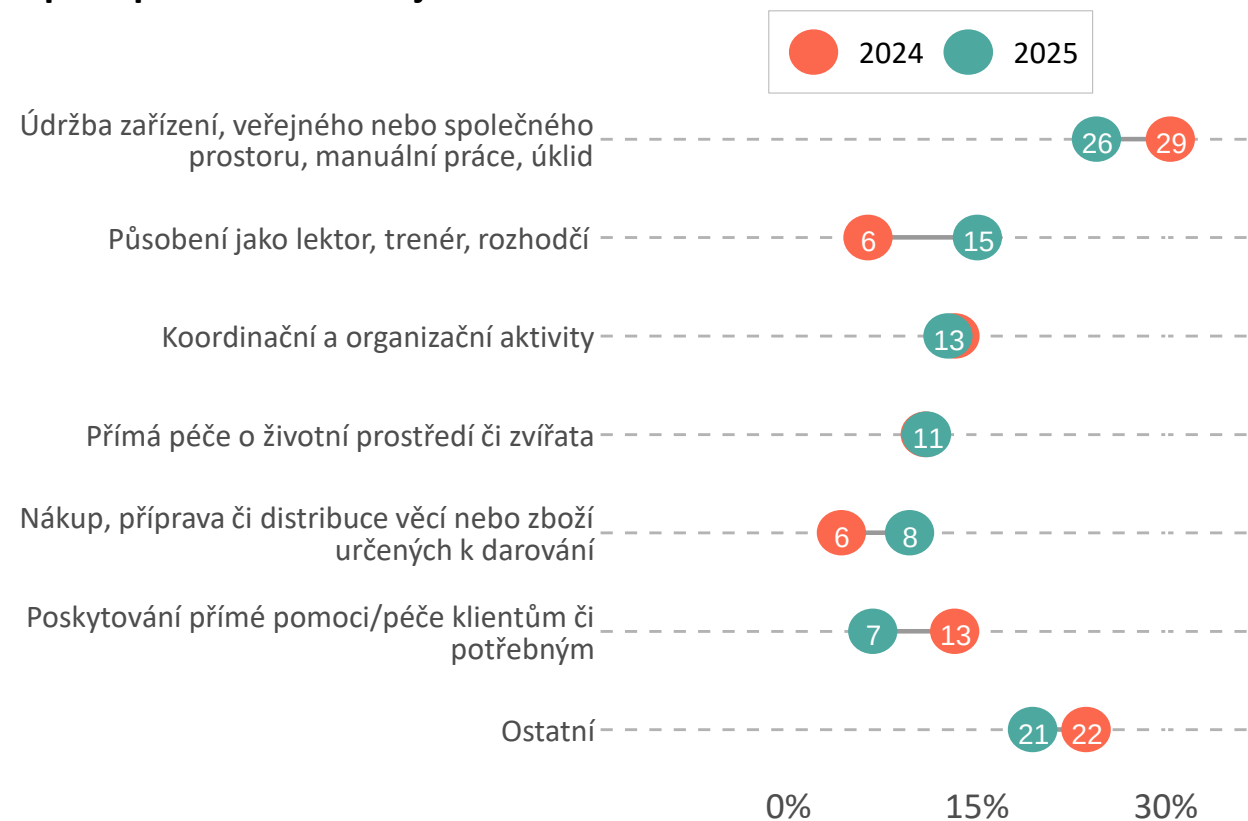
*Poznámka: Krátkodobé dobrovolnictví se zde jeví jako méně rozšířený jev. Důvodem může být, že velká část dobrovolníků se věnuje dobrovolnictví v rámci organizací, jichž jsou členy. Velká část českého dobrovolnictví se odehrává ve spolcích a souvisí se členstvím. Jiná je situace v organizacích s dobrovolnickými programy (dobrovolník není člen, ale přichází pracovat „do programu“). Tito dobrovolníci naopak hodně fluktuují a práce s nimi je předmětem práce tzv. koordinátorů dobrovolníků, kteří pracují s jejich motivací. V celopopulačním měřítku jde ale zřejmě o jev méně častý.

Mezi organizovanými dobrovolníky dominuje z hlediska náplně práce manuální práce a údržba (26 %), ale časté je i působení v roli lektorů/trenérů a také koordinační činnosti.

Z lidí, kteří se v posledních čtyřech týdnech zapojili do dobrovolnické činnosti prostřednictvím organizace nebo neformální komunity, byla stejně jako v předchozím roce nejčastější náplní údržba a manuální práce (péče o zázemí, veřejný či společný prostor, drobné opravy nebo úklid), které se věnovalo 26 % organizovaných dobrovolníků. Následovalo působení v roli lektorů, trenérů či rozhodčích (15 %), dále koordinační a organizační zajištění aktivit (13 %) a činnosti spojené s péčí o životní prostředí či zvířata (11 %).

Menší část dobrovolníků zmiňovala nákupy, přípravu či distribuci darovaných věcí (8 %) a přímou pomoc lidem (7 %). Jiný typ činnosti uvedla pětina dobrovolníků (21 %), což dokresluje pestrost aktivit, které se do předem daných kategorií nevejdou.

„Čemu se při dobrovolnické (neplacené) činnosti pro tuto organizaci či skupinu především věnujete?“

Zdroj: STEM. 2024: n = 292, 2025: n = 256

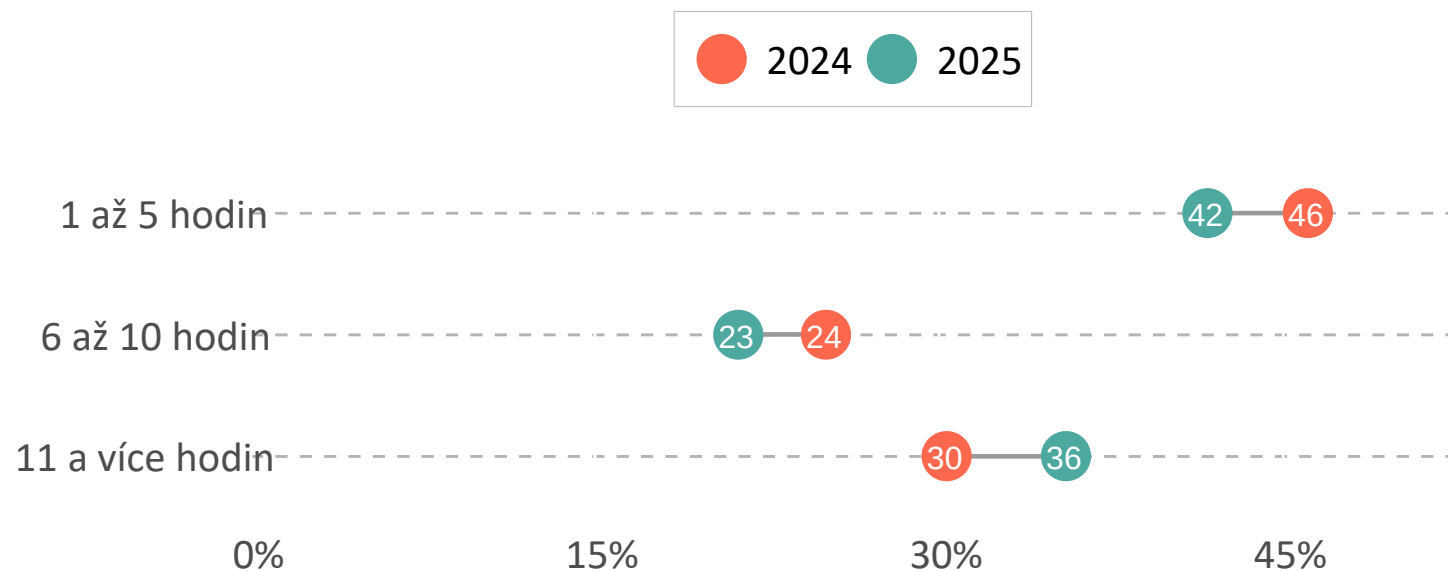
Dotazování byli jen ti, kdo v posledních 4 týdnech realizovali nějakou dobrovolnickou činnost organizovanou organizací nebo komunitou.

Dva z pěti organizovaných dobrovolníků aktivních v posledních 4 týdnech vykonávali dobrovolnickou činnost 1 až 5 hodin. Zbylí tři pak 6 a více hodin.

Z lidí, kteří se v posledních čtyřech týdnech zapojili do dobrovolnické činnosti prostřednictvím organizace nebo neformální komunity, v roce 2025 největší část věnovala dobrovolnictví v referenčních 4 týdnech 1 až 5 hodin (42 %). Přibližně čtvrtina byla aktivní 6 až 10 hodin (23 %) a více než třetina uvedla 11 a více hodin (36 %).

Mezi roky 2024 a 2025 mírně ubylo těch s nejnižším časovým rozsahem (46 → 42 %) a naopak přibýlo dobrovolníků s vyšší časovou dotací (30 → 36 %). Pohyby jsou ovšem vzhledem k velikosti podsouboru organizovaných dobrovolníků na hranici statistické chyby.

Počet hodin celkem strávených organizovanou dobrovolnickou činností za poslední 4 týdny:

Zdroj: STEM. 2024: n = 292, 2025: n = 256

Dotazování byli jen ti, kdo v posledních 4 týdnech realizovali nějakou dobrovolnickou činnost organizovanou organizací nebo komunitou.

Organizované dobrovolnictví za posledních 12 měsíců

Následujících několik stran se věnuje dobrovolnictví „**za posledních 12 měsíců**“. Tento referenční rámec umožňuje zachytit období celého uplynulého roku včetně všech mimořádných událostí.

Za posledních 12 měsíců se 61 % z těch, kdo nějak pomáhali, zapojilo do organizovaného dobrovolnictví, zatímco 50 % pomáhalo formou přímé pomoci. To je podobně jako v předchozím roce.

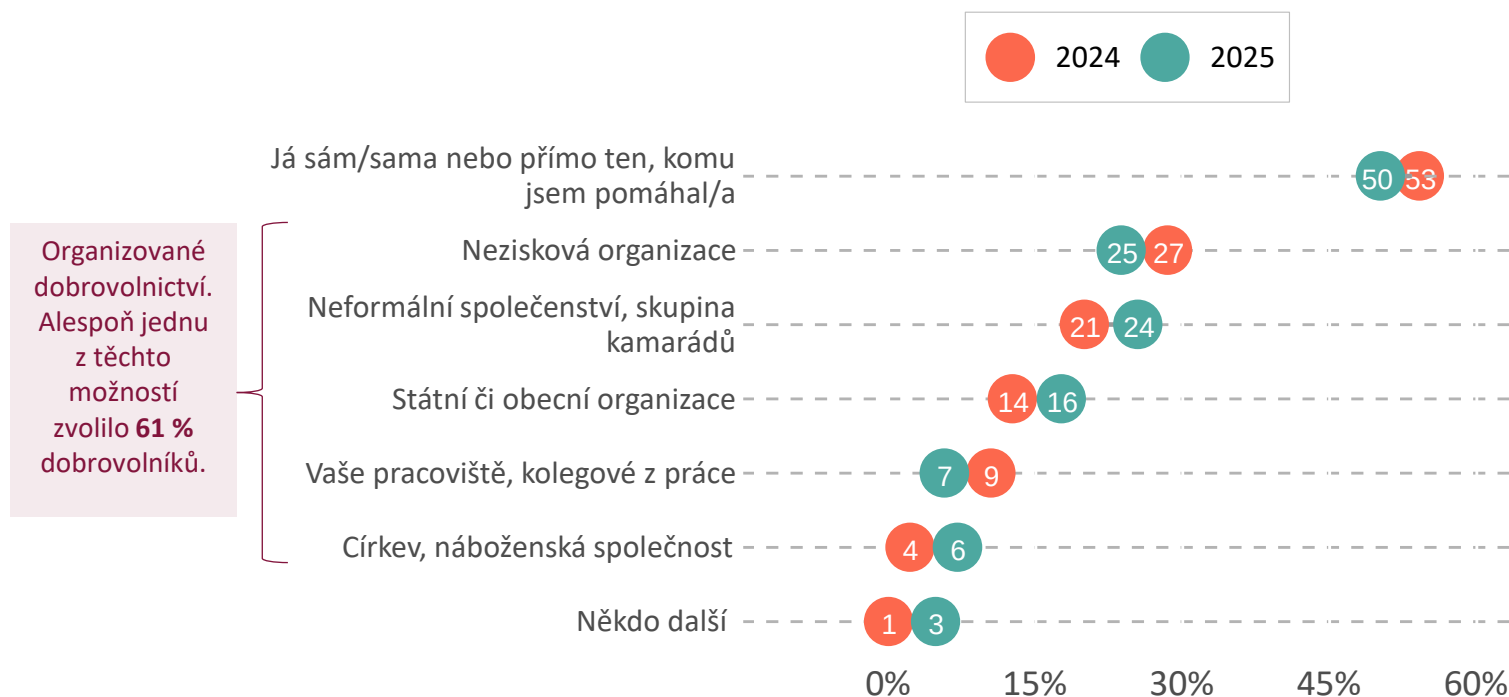
Mezi lidmi, kteří v posledních 12 měsících vykonávali nějakou dobrovolnickou činnost, převažuje v roce 2025 pomoc vycházející z přímé osobní iniciativy – tedy že člověk pomáhá sám nebo přímo tomu, komu je pomoc určena. Takto se zapojilo 50 % všech dobrovolníků.

Zároveň je ale velmi časté i organizované dobrovolnictví. Nejčastěji přes neziskové organizace (25 %) a neformální skupiny přátel či sousedů (24 %). Menší část dobrovolníků se zapojuje přes státní či obecní organizace (16 %), přes pracoviště a kolegy (7 %) nebo přes církve a náboženské společnosti (6 %).

Celkově alespoň jednu z forem organizovaného dobrovolnictví v roce 2025 uvedlo 61 % dobrovolně pomáhajících, tedy o něco více, než kolik se přihlásilo k přímé neorganizované pomoci.

Při srovnání roku 2024 a 2025 se neukázaly významnější změny ve způsobech organizace dobrovolnictví v rámci ročního referenčního rámce.

„Kdo organizoval dobrovolnické činnosti, které jste v posledních 12 měsících vykonával/a? “ (Možnost vybrat více odpovědí)

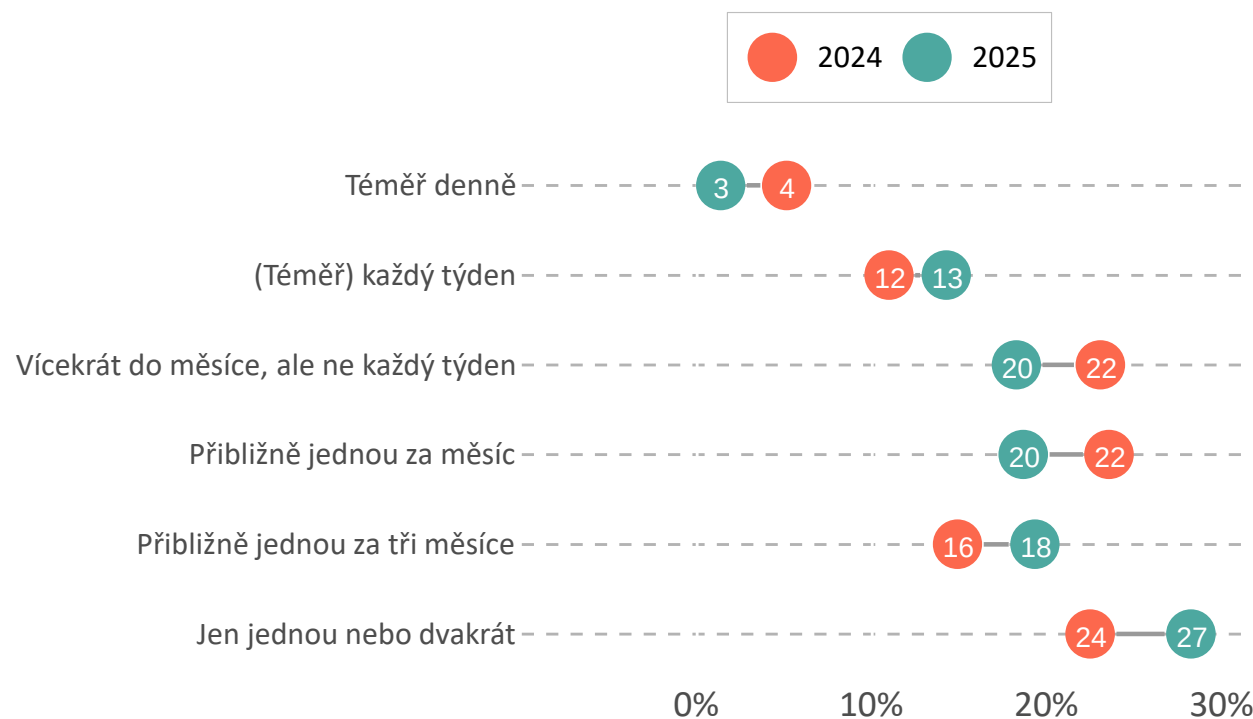
Zdroj: STEM. 2024: n = 982, 2025: n = 912
Dotazováni byli jen ti, kdo v posledních 12 měsících vykonávali dobrovolnickou činnost.

Z dotazovaných lidí, kteří se v předchozích 12 měsících věnovali organizovanému dobrovolnictví, jich 36 % takto pomáhalo alespoň několikrát do měsíce.

Z lidí, kteří v posledních 12 měsících vykonávali organizovanou dobrovolnickou činnost, se v roce 2025 asi čtvrtina (27 %) zapojila pouze jednou nebo dvakrát za rok. Současně ale výrazná část dobrovolníků pomáhá pravidelněji – 36 % pak lze označit za „časté“ dobrovolníky (aktivní alespoň vícekrát do měsíce).

Při srovnání roku 2024 a 2025 nedochází k zásadním změnám, pohybují se v rámci statistické chyby.

Jak často zpravidla organizovaně pomáhali v posledních 12 měsících:*

Zdroj: STEM. 2024: n = 595, 2025: n = 578

Dotazování byli jen ti, kdo v posledních 12 měsících vykonávali organizovanou dobrovolnickou činnost.

Nejčastější dobrovolnickou aktivitou v referenčním období 12 měsíců je údržba a manuální práce. Na druhém místě je přímá péče o životní prostředí či zvířata.

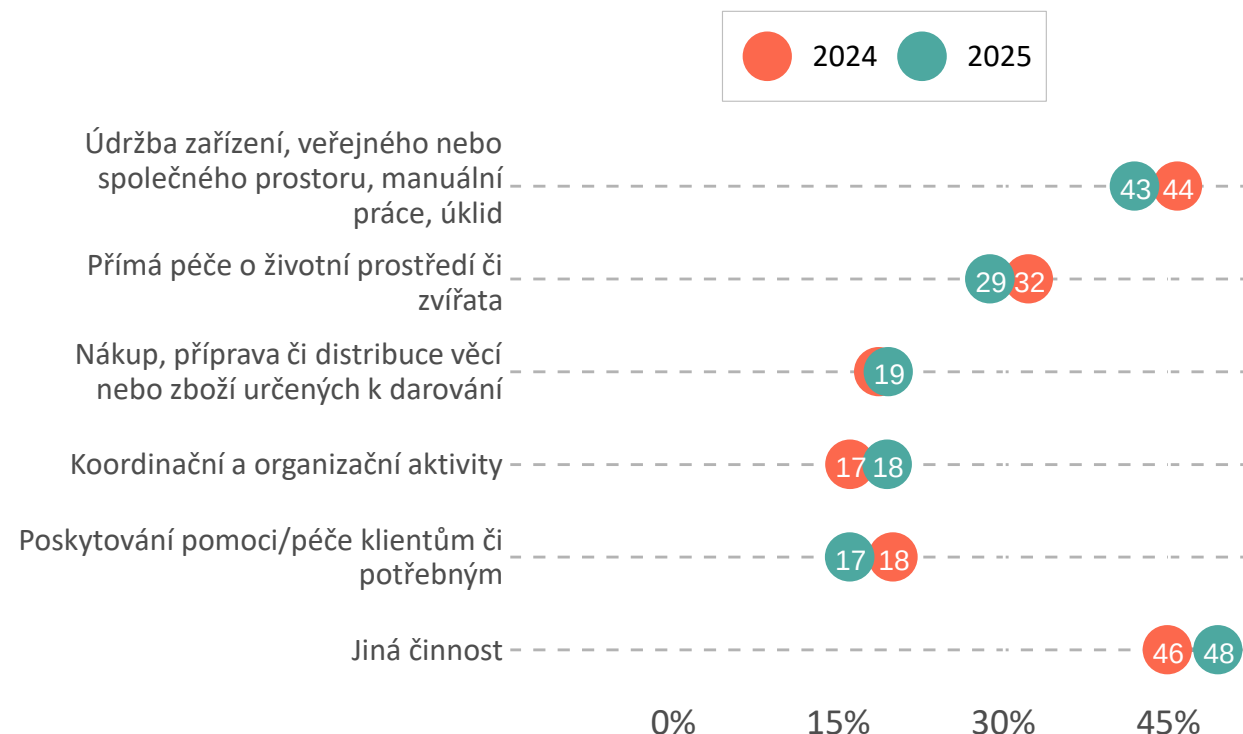
Struktura dobrovolnických aktivit za posledních 12 měsíců se mírně liší od struktury hlavní aktivity za poslední 4 týdny. Část rozdílu souvisí s metodikou: v ročním horizontu mohli lidé uvést více typů činností, zatímco u čtyřtýdenního období jsme sledovali jen jednu hlavní aktivitu.

V obou časových rámcích převažují údržbové a manuální práce; za poslední rok je uvedlo 43 % organizovaně pomáhajících. V ročním pohledu se ale výrazněji objevuje také péče o životní prostředí a zvířata (29 %). Poměrně často lidé zmiňují i nákup, přípravu nebo distribuci věcí určených k darování (19 %).

Koordinační aktivity (18 %) a přímá pomoc lidem (17 %) se v ročním souhrnu oproti čtyřtýdennímu horizontu objevují v pořadí relativně níž. Téměř polovina respondentů zároveň uvádí i jiné činnosti mimo nabízené kategorie (48 %), což ukazuje na velkou pestrost dobrovolnických aktivit.

Při srovnání let 2024 a 2025 je rozložení aktivit stabilní; změny jsou zanedbatelné.

„Čemu jste se ve své dobrovolnické činnosti pro nějakou organizaci či skupinu věnoval/a v posledních 12 měsících?“ [možnost volby více variant]

Zdroj: STEM. 2024: n = 595, 2025: n = 578

Dotazování byli jen ti, kdo v posledních 12 měsících vykonávali organizovanou dobrovolnickou činnost.

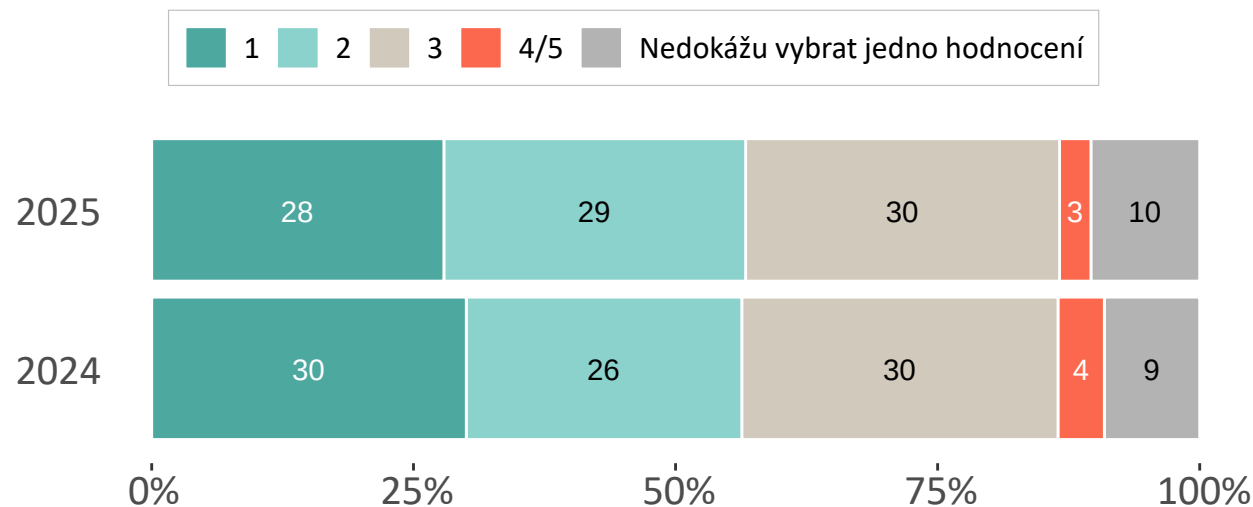
Mezi dobrovolníky převládá převážně pozitivní zkušenost s dobrovolnictvím, vyloženě negativní hodnocení je výjimečné.

Mezi lidmi, kteří se v posledních 12 měsících zapojili do dobrovolnické činnosti, je v roce 2025 hodnocení zkušenosti celkově převážně pozitivní. Nejlepší známku 1 dalo 28 % dobrovolníků. Necelá třetina hodnotila známku 2 (29 %). Znamku 3, tedy spíše neutrální hodnocení, zvolilo 30 %.

Vyloženě negativní zkušenost je okrajová – známky 4 nebo 5 uvedla jen 3 % dobrovolníků. Zbývajících 10 % nedokázalo svou zkušenost jednoznačně ohodnotit.

Při srovnání roku 2024 a 2025 je rozložení hodnocení prakticky stejné.

„Zhodnoťte celkovou zkušenost s dobrovolnictvím pro nějakou organizaci či skupinu za posledních 12 měsíců známkami od 1 do 5 jako ve škole.“

Zdroj: STEM. 2024: n = 982; 2025: n = 912

Dotazování byli jen ti, kdo v posledních 12 měsících vykonávali dobrovolnickou činnost.

Přímá pomoc za poslední 4 týdny

Prostor jsme v dotazníku věnovali také zjišťování doplňujících informací o těch, kdo se v posledních 4 týdnech věnovali dobrovolnický přímé pomoci, tedy nezprostředkovanému pomáhání někomu mimo rodinu a domácnost bez nároku na odměnu.

Mezi nejčastější formu neorganizovaného dobrovolnictví patří výpomoc v rámci sousedství nebo nejbližším okolí.

V rámci šetření jsme se podrobněji dotazovali na osobní zkušenosti s neorganizovanou dobrovolnickou pomocí. Cílem bylo zjistit, jaké formy přímé pomoci lidé skutečně vykonali v posledních čtyřech týdnech. Zvolená forma otevřené odpovědi nám umožnila podchytit široké spektrum aktivit – od sousedské výpomoci až po sběr odpadků v přírodě.

Mezi nejčastější způsoby, jakými lidé pomáhají ve svém okolí patří následujících.

Komunitní a sousedská výpomoc

Lidé nejčastěji pomáhají svým sousedům a komunitě například s hlídáním dětí, drobný úklidem v domácnosti, nebo kolem domu/zahrady, drobnými opravami nebo jinými formami sousedské výpomoci. V tom je situace stejná jako v předchozím roce.

Úklid veřejného prostoru a přírody

Mezi časté odpovědi patří sbírání odpadků při procházkách, úklid kolem domu/kontejnerů, v lese, v parku a jiném veřejném prostoru.

Pomoc seniorům, zdravotně postiženým

Někteří zmiňují nákup, doprovod k lékaři, péče nebo jiná forma pomoci seniorům nebo lidem s omezenou pohyblivostí.

Péče o zvířata mimo organizace

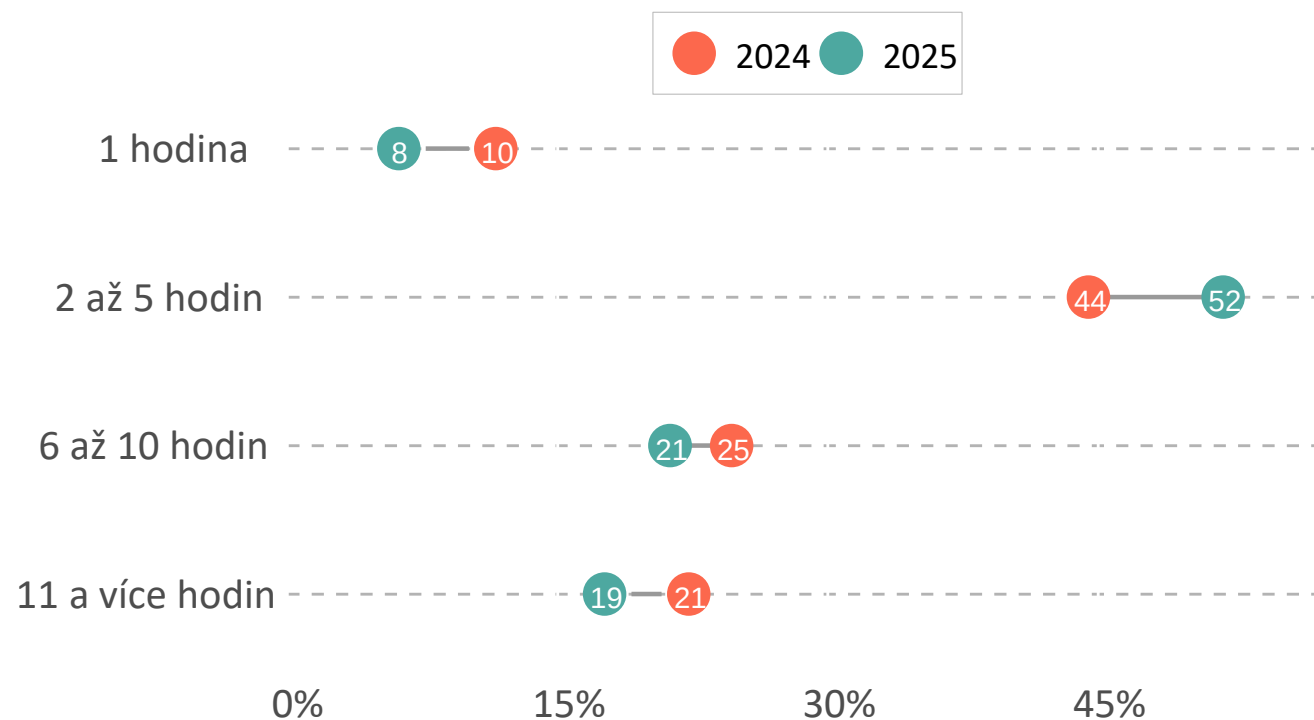
Bývá zmiňováno také venčení a hlídání psů nebo koček, krmení zvířat, pomoc útulkům spíše neformálně (krmivo, dočasná péče)

Dva z pěti lidí, kteří v posledních čtyřech týdnech pomáhali přímo, věnovali této pomoci 6 a více hodin.

Mezi lidmi, kteří v posledních čtyřech týdnech pomáhali přímo (tedy mimo organizace či neformální komunity) a strávili tím alespoň jednu hodinu, v roce 2025 věnovalo této pomoci 60 % pomáhajících do 5 hodin času, 40 % věnovalo 6 a více hodin času v referenčních 4 týdnech.

Mezi roky 2024 a 2025 nedošlo k výrazným změnám. Přesto je patrný mírný posun k méně časově intenzivní přímé pomoci – podobný trend jsme zaznamenali výše i u organizovaného dobrovolnictví.

„Kolik hodin celkově jste strávil/a přímou pomocí v posledních 4 týdnech?“ (Pouze ti, co strávili alespoň nějaký čas)

Zdroj: STEM. 2024: n = 357, 2025: n = 303

Dotazování byli jen ti, kdo v posledních 12 měsících vykonávali dobrovolnickou činnost neorganizovanou formou tj. přímá pomoc, alespoň 1 hodinu.

Přímá pomoc bez nároku na odměnu se nejčastěji děje ve prospěch přátel, sousedů a známých.

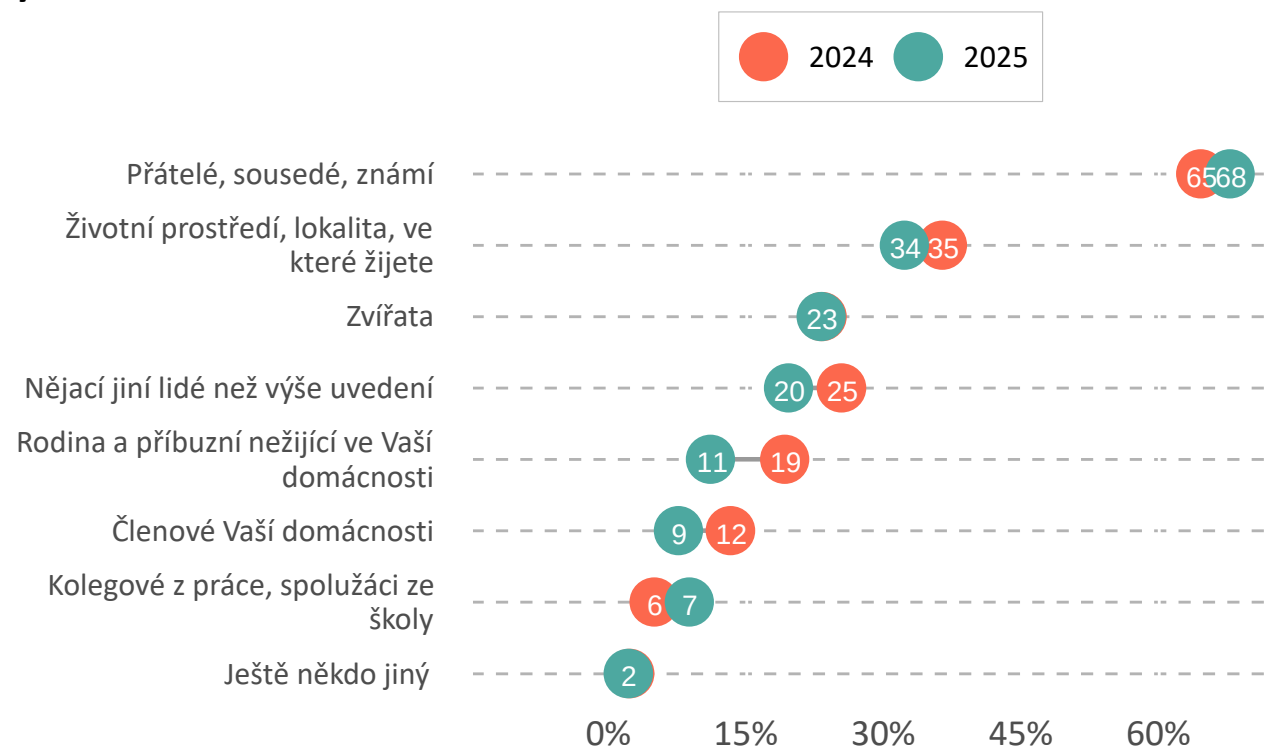
Z lidí, kteří uvedli, že v posledních 4 týdnech poskytl přímou pomoc mimo rámec organizací (a zároveň pomáhali i někomu mimo svou domácnost), v roce 2025 nejčastěji pomáhali přátelům, sousedům nebo známým – šlo zhruba o dvě třetiny respondentů (68 %). Výrazná část zároveň směřovala pomoc také k životnímu prostředí nebo lokalitě, kde žije (34 %) a přibližně čtvrtina uvádí i pomoc zvířatům (23 %).

Přímá pomoc lidem z nejbližšího okolí nemusí být vždy vnímána jako „klasické“ dobrovolnictví založené čistě na altruismu – i bez odměny může být spojena s očekáváním reciprocity. Z hlediska společenské soudržnosti je ale právě tento typ pomoci klíčový, protože posiluje každodenní solidaritu a vztahy v komunitě.

Otázka umožňovala více odpovědí: pokud někdo uvedl i rodinu nebo členy domácnosti, není to v rozporu se záměrem otázky, pokud pomoc zároveň směřovala i mimo tento okruh. Jako neplatná by byla pouze odpověď, kdy by prospěch měli jen členové rodiny/domácnosti a nikdo další.

Mezi roky 2024 a 2025 nedošlo k výraznějším změnám.

„Kdo měl prospěch z přímé pomoci, kterou jste vykonal/a v posledních 4 týdnech?“

Zdroj: STEM. 2024: n = 357, 2025: n = 303

Dotazování byli jen ti, kdo v posledních 12 měsících vykonávali dobrovolnickou činnost neorganizovanou formou tj. přímá pomoc, alespoň 1 hodinu.

Postoje k dobrovolnictví

Na následujících několika stranách se zaměříme na **postoje týkající se konkrétně dobrovolnictví**. Pokud se tyto postoje vážou na osobní zkušenost, ptali jsem se pouze lidí s takovou zkušeností. Na některé postoje jsme se naopak ptali všech respondentů.

Dobrovolnictví u české společnosti budí převážně obdiv (graf na následující straně)

V roce 2025 dobrovolníci u většiny lidí vyvolávali spíš obdiv – zhruba čtyři z pěti se k tomuto pohledu přiklánějí, zatímco posměch je úplně okrajová záležitost. Více než polovina veřejnosti zároveň vnímá dobrovolnictví jako přirozenou součást společnosti, která má své místo i ve fungujícím státě; naproti tomu asi pětina má pocit, že kdyby stát fungoval perfektně, dobrovolníků by nebylo potřeba. Zbytek volí odpověď uprostřed bez jasného příklonu.

Když jde o roli státu, častější je podpora toho, aby stát pomáhal vytvářet podmínky pro dobrovolnictví (44 %), než aby se stát tématu dobrovolnictví vůbec nevěnoval (26 %).

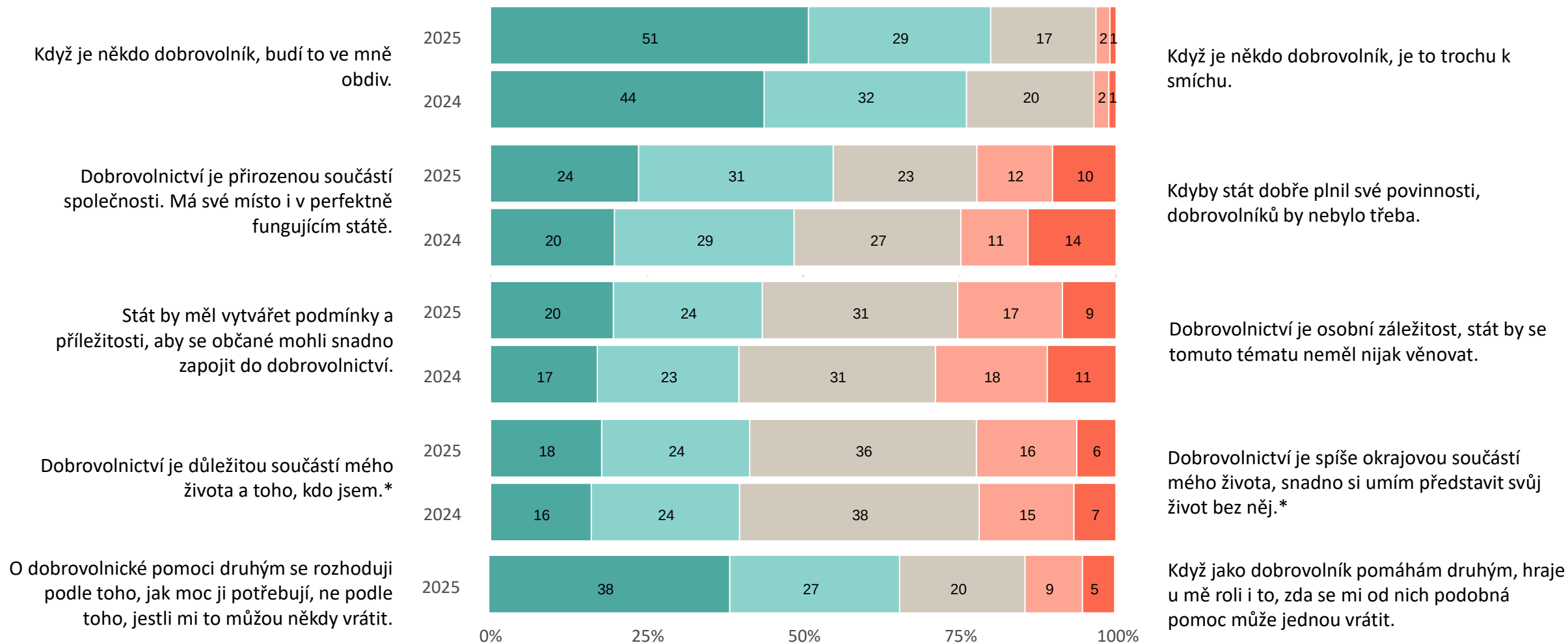
Mezi samotnými dobrovolníky vnímají dobrovolnictví jako důležitou součást svého života a identity zhruba dva z pěti, jeden z pěti bere své dobrovolnictví spíše jako okrajovou věc a zbývající dva z pěti volí postoj uprostřed. A pokud jde o motivaci, jasně převažuje přístup „pomáhám těm, kdo to potřebují“, zatímco jen menší část přiznává, že při rozhodování hraje roli i to, jestli se jim pomoc může někdy vrátit.

Postoje jsou napříč roky 2024 a 2025 spíše stabilní, byť je v datech vidět drobný příklon směrem k odpovědím, které dobrovolnictví přikládají větší význam a hodnotu.

U každé dvojice prosím vždy označte na 5bodové stupnici, ke kterému výroku se Vy osobně spíše přikláníte.

Jasně k výroku vlevo
 Spíše k výroku vlevo
 Postoj uprostřed
 Spíše k výroku vpravo
 Jasně k výroku vpravo

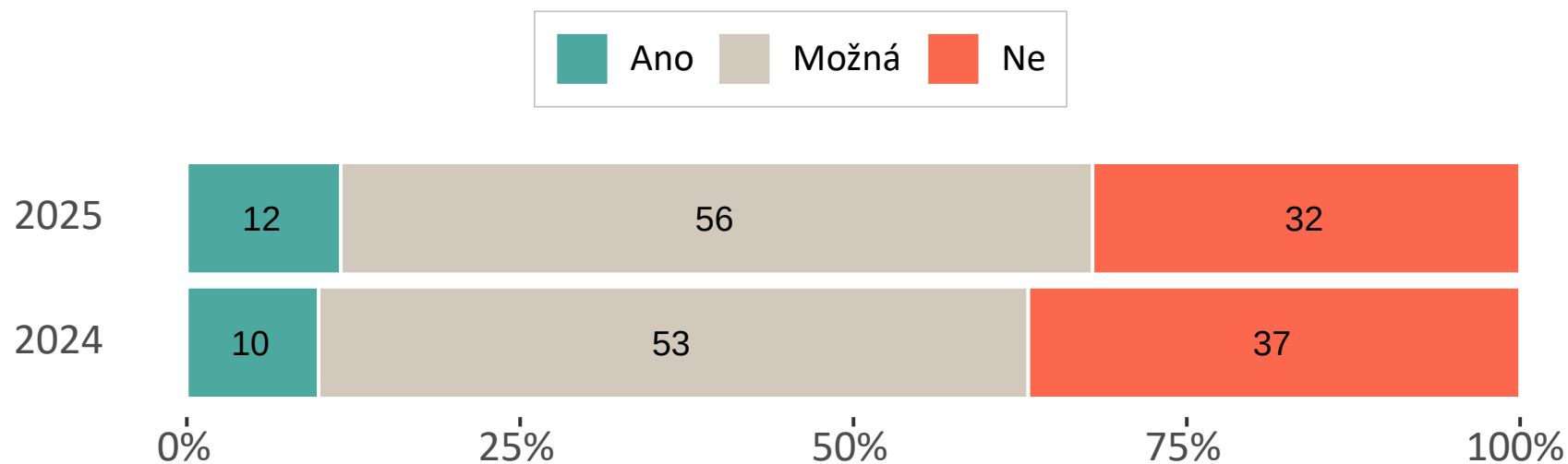

Zdroj STEM: 2024: n = 2009, *pro položku „dobrovolnictví jako součást identity“ n = 982.
2025: n = 2013, *pro položku „dobrovolnictví jako součást identity“ a „zvažování návratnosti dobrovolnické aktivity“ n = 912.

U lidí, kteří nedobrovolničí, při otázce na zapojení převažuje váhání.

Mezi lidmi, kteří se v posledním roce dobrovolnicky nezapojili (zhruba polovina dospělých), v roce 2025 jen menší část říká, že by je v budoucnu lákalo (12 %). Nejvíc lidí ale spíš váhá – více než polovina odpovídá „možná“ (56 %). A asi třetina říká narovinu, že je to neláká (32 %).

„Uvedl/a jste, že jste se v posledních 12 měsících nevěnoval/a dobrovolnické činnosti (nebo si nevzpomínáte). Je dobrovolnictví něco, co by Vás do budoucna lákalo?“

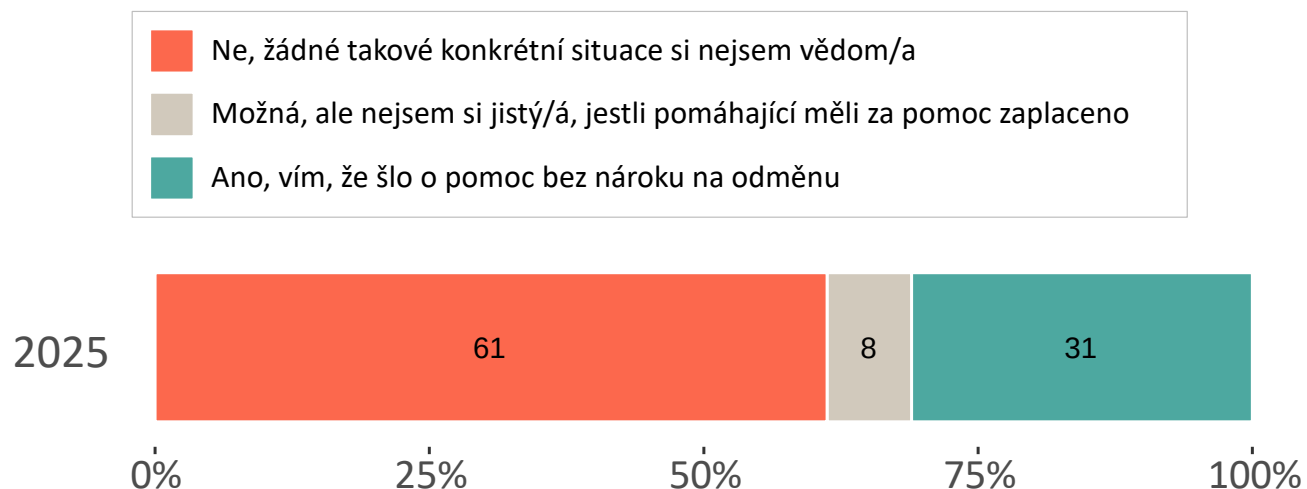
Zdroj: STEM. 2024: n = 1 027; 2025: n = 1 101

Dotazování byli jen ti, kdo v posledních 12 měsících nevykonávali dobrovolnickou činnost.

Dobrovolnictví z druhé strany: 31 % uvádí, že jejich domácnost dostala nějakou neplacenou pomoc od lidí mimo rodinu.

V roce 2025 většina lidí říká, že si nevybavuje, že by jejich domácnost v posledním roce dostala nějakou neplacenou pomoc od někoho mimo rodinu (61 %). Zhruba třetina naopak potvrzuje, že jim někdo takhle pomohl (31 %). A menší část si není jistá, jestli pomáhající za pomoc nedostal zaplacen (8 %).

„V posledních 12 měsících — dostal/a jste Vy nebo někdo z Vaší domácnosti nějakou neplacenou pomoc od lidí mimo vaši rodinu?“

Zdroj: STEM, n = 2 013

Kapitola 1.5

Index dobrovolnictví

Jak jsme konstruovali index dobrovolnictví

Na základě vybraných otázek představených v této kapitole konstruujeme „index dobrovolnictví“, který každému respondentovi přiřadí číslo. To indikuje jeho míru dobrovolnického zapojení. Nejde primárně o exaktní individuální zhodnocení. Cílem indexu je především umožnit spočítat agregovanou míru dobrovolnictví, kterou budeme sledovat v čase, případně pro porovnání mezi podskupinami (například podle věku nebo vzdělání). Necílíme tolik na přesné zhodnocení jednotlivce, ale celospolečenské zachycení míry dobrovolného pomáhání.

Do indexu jedince přispívá následujících 5 proměnných:

- 1) BOD ZA PŘEKROČENÍ MINIMÁLNÍHO PRAHU: Pokud za posledních 12 měsíců vykonával dobrovolnickou činnost (v širokém slova smyslu včetně přímé pomoci) alespoň jednu hodinu, přičte si bod. V opačném případě má hodnotu indexu 0.
- 2) AŽ 2 BODY ZA ZAPOJENÍ V POSLEDNÍCH 4 TÝDNECH: Pokud vykonával v posledních čtyřech týdnech organizovanou dobrovolnickou činnost, dostane další bod. A další bod dostane za výkon přímé, neorganizované pomoci v posledních 4 týdnech.
- 3) BOD ZA VYŠŠÍ INTENZITU POMOCI: Pokud vykonával libovolnou dobrovolnickou činnost (organizovanou nebo přímou) celkem alespoň 6 hodin v posledních 4 týdnech, dostává další bod za vysokou míru intenzity pomáhání.
- 4) BOD ZA PRAVIDELNOST: Další bod lze získat, pokud jedinec pomáhal v posledních 12 měsících typicky alespoň vícekrát do měsíce.

Ve výsledku tak každý respondent získá na základě svých odpovědí 0 až 5 bodů. Všechny se zakládají na reportovaném chování, nikoliv na postojích. Ty do indexu záměrně nevstupují.

Index dobrovolnictví – rozložení v populaci

Polovina (55 %) lidí nevykonávala v posledním roce žádnou dobrovolnickou činnost v širokém slova smyslu (přímá nebo organizovaná pomoc) nebo si na to nevzpomíná. Dále 22 % sice strávilo v předchozích 12 měsících alespoň 1 hodinu bezplatným pomáháním, ale nezapojili se v posledních 4 týdnech, ani jejich pomoc neměla vyšší pravidelnost. Zbývajících 23 % se zapojilo i v posledních 4 týdnech, případně dokonce s vysokou intenzitou nebo pravidelností, a získalo tak 2 a více bodů v indexu solidarity.

Průměrná hodnota české populace v tomto bezrozměrném indexu je 0,96. V přepočtu na škálu od 0 do 100 (pomyslná procenta) by to bylo 19,2 %. Samozřejmě hodnota 100 % je v tomto případě jen hypotetická. Dosáhli bychom jí, kdyby se všichni dospělí věnovali dobrovolnické činnosti jak přímé, tak organizované v posledních 4 týdnech, zároveň by jí strávili alespoň 6 hodin a navíc by se zapojovali pravidelně alespoň několikrát měsíčně.

Index dobrovolnictví po podskupinách:

Muži: 19,9 %

Bez maturity: 16,3 %

18-29 let: 25,4 %

Ženy: 18,6 %

S Maturitou: 20 %

30 až 44 let: 20,1 %

Vysokoškoláci: 24,2 %

45 až 59 let: 17,7 %

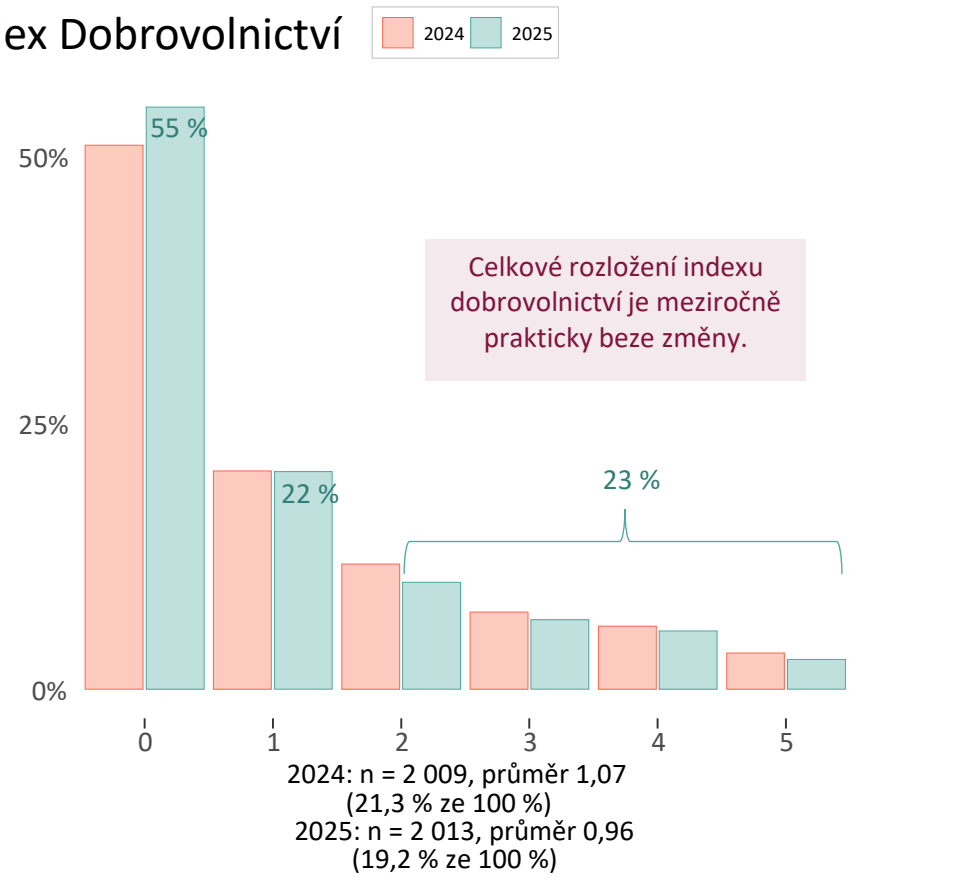
60 a více let: 17,1 %

Mírně vyšší index u mužů; obrácený výsledek oproti předchozímu roku, který poukazuje na to, že rozdíl je velmi malý, na hraně statistické chyby.

Vyšší index u vysokoškoláků; stejně jako minulý rok, ale nůžky mezi vysokoškoláky a lidmi bez maturity se ještě více otevřely.

Nižší index u starších lidí; oproti předchozímu roku více narostl index lidí mezi 18 a 29 lety.

Index Dobrovolnictví

2024: Průměr 1,07, což odpovídá 21,3 % při přepočtení na škálu od 0 do 100 %.

2025: Průměr 0,96, což odpovídá 19,2 % při přepočtení na škálu od 0 do 100 %.

Zdroj: STEM, 2024: n = 2 009, 2025: n = 2 013

Odhad objemu a hodnoty dobrovolnictví

Častou snahou výzkumů dobrovolnictví je odhadnout jeho hodnotu pomocí peněz. O to se na základě našich dat pokusím v této kapitole. Vycházíme přitom z odpovědí respondentů, ale odhady na celkové populační objemy dobrovolnictví korigujeme pomocí expertního odhadu, který detailně vysvětlujeme.

Výpočet objemu a hodnoty dobrovolnictví: Hodnoty BEZ KOREKCE vyplývající přímo z odpovědí respondentů

Odhad hodnoty dobrovolnictví vyžaduje minimálně dva vstupy. Počet odpracovaných hodin a hodnotu jedné hodiny práce. Počet odpracovaných hodin sledujeme jen pro **poslední 4 týdny**, kdy je možné spoléhat na paměť respondentů. Hodnoty za rok jsou extrapolované na 52 týdnů.

	Dobrovolnická aktivita celkem	... v tom		
		Organizované dobrovolnictví	... v tom	Přímá pomoc
			Pro neziskové organizace	
Průměrný počet hodin*	10,3	10,7	12,3	6,86
Počet dobrovolníků (tisíce) / Podíl na dospělé populaci	2 100 tis. / 24 %	1 100 tis. / 13 %	470 tis. / 5 %	1 300 tis. (15 %)
Suma hodin za 4 týdny (mil.)	21 mil.	12 mil.	6 mil.	9 mil.
Suma hodin za rok (mil.) **	279 mil.	157 mil.	75 mil.	120 mil.
Ekvivalent plného úvazku (FTE) (4 týdny/167)	129 tis.	72 tis.	34 tis.	55 tis.
Hodnota práce za rok (medián za hod. = 251 Kč***) (mld.)	70 mld. Kč	39 mld. Kč	19 mld. Kč	30 mld. Kč

Někteří vykonávají organizované dobrovolnictví i přímou pomoc, součet organizovaných dobrovolníků a těch, kdo pomáhají napřímo, tedy nemá odpovídat celku.

Pro sumy hodin a odhad finanční hodnoty by mělo platit, že součet pro organizované dobrovolnictví a přímou pomoc se rovná „dobrovolnické aktivitě celkem“. Důvodem odchylek je zaokrouhlování všech prezentovaných čísel a používání winsorizovaného průměru, viz poznámka po čarou.

Hodnoty v tabulce představují triviální přepoččet na základě odpovědí respondentů. Pro korekce možných nadhodnocení viz další strana!

*Poznámka 1: Vzhledem k omezenému počtu pozorování byl použit shora winsorizovaný průměr, tj. horních 10 % hodnot bylo převedeno na 90. kvintil. Cílem je ochránit odhad průměrného počtu hodin od extrémních hodnot.
** Poznámka 2: Suma hodin za rok nebyla dotazována, je spočítána jako extrapolace údaje za 4 týdny (vynásobení hodnotou (52/4)).
*** Poznámka 3: Byl použit aritmetický průměr čtvrtletních mediánů za rok 2025, jak byly zveřejněny ČSÚ, který byl dále vydělen hodnotou 167 (průměrný poč. h. v prac. měsíci r. 2025).

Výpočet objemu a hodnoty dobrovolnictví: Hodnoty S KOREKCÍ odhadů

Hodnoty po expertní korekci STEM

Hodnoty v tabulce **vynesené barevně (bordó)** jsou hodnoty s korekcí na základě úvah v příloze **Metodologie**. Konkrétně jde o hodnoty z předchozí strany vynásobené “1/1,39”., resp. hodnotou 0,72. Čísla představují odhad STEM o skutečné situaci v populaci dospělých s trvalým pobytem v ČR. Týkají se období **posledních 4 týdnů**.

	Dobrovolnická aktivita celkem (2025) (šedě v závorkách hodnoty minulého roku)	... v tom		
		Organizované dobrovolnictví	... v tom	Přímá pomoc
			Pro neziskové organizace	
Průměrný počet hodin*	10,3	10,7	12,3	6,86
Počet dobrovolníků (tisíce) / Podíl na dospělé populaci	1 500 tis. / 17 % (1 630 tis. / 19 %)	810 tis. / 9 % (860 tis. / 10 %)	340 tis. / 4 % (410 tis. / 5 %)	1000 tis. / 11 % (1100 tis. / 12 %)
Suma hodin za 4 týdny (mil.)	15 mil. (16,5 mil.)	8,7 mil. (8,8 mil.)	4,2 mil. (4,6 mil.)	6,6 mil. (7,6 mil.)
Suma hodin za rok (mil.) **	201 mil. (213 mil.)	113 mil. (114 mil.)	54 mil. (60 mil.)	86 mil. (99 mil.)
Ekvivalent plného úvazku (FTE)	93 tis. (95 tis.)	52 tis. (51 tis.)	25 tis. (27 tis.)	40 tis. (44 tis.)
Hodnota práce za rok (70 % mediánu za hod. = 175 Kč***) (mld.)	35 mld. Kč (34 mld. Kč)	20 mld. Kč (18 mld. Kč)	10 mld. Kč (10 mld. Kč)	15 mld. Kč (16 mld. Kč)

Někteří vykonávají organizované dobrovolnictví i přímou pomoc, součet organizovaných dobrovolníků a těch, kdo pomáhají napřímo, tedy nemá odpovídat celku.

Pro sumy hodin a odhad finanční hodnoty se součet pro organizované dobrovolnictví a přímou pomoc rovná „dobrovolnické aktivitě celkem“. Drobné odchylky mohou vznikat působením zaokrouhlování a použitím winsorizovaného průměru, viz níže v poznámce pod čarou.

*Poznámka 1: Vzhledem k omezenému počtu pozorování byl použit shora winsorizovaný průměr, tj. horních 10 % hodnot bylo převedeno na 90. kvintil. Cílem je ochránit odhad průměrného počtu hodin od extrémních hodnot.
** Poznámka 2: Suma hodin za rok nebyla dotazována, je spočítána jako extrapolace údaje za 4 týdny (vynásobení hodnotou (52/4)).
*** Poznámka 3: Byl použit aritmetický průměr čtvrtletních mediánů za rok 2025, jak byly zveřejněny ČSÚ, který byl dále vydělen hodnotou 167 (průměrný počet hodin v pracovním měsíci).

Kolik je tedy v Česku dobrovolníků? Kvalifikované odhady STEM

Hodnoty po expertní korekci STEM

Z předchozích výzkumů víme, že se výzkumy liší hlavně v odhadu podílu dobrovolníků, méně už v celkovém objemu práce. Rozdíly způsobuje především definice dobrovolnictví a formulace otázek. Užší vymezení zachytí menší, ale aktivnější skupinu, takže celkový objem práce zůstává podobný. Roli hraje i doba sběru dat, protože dobrovolnictví reaguje na společenské dění a má sezónní charakter. Ve výzkumu STEM jsme dobrovolnictví pojali široce podle metodiky ILO – od jednorázové neformální pomoci po organizované aktivity, ovšem s vyloučením pomoci v rámci domácnosti a rodiny. Kvůli nadhodnocení způsobenému metodikou jsme odhady upravili koeficientem (-28 %), jak popisuje příloha **metodologie**. Výsledkem jsou následující populační odhady STEM:

- **Celkový odhad vykonané dobrovolnické práce v roce 2025: Ekvivalent 93 tisíc plných úvazků v hodnotě 35 mld. Kč. Jde o velmi podobná čísla ve srovnání s předchozím rokem (95 tisíc úvazků, 34 mld. Kč). Odhad vychází z extrapolace údajů reportovaných respondenty za poslední čtyři týdny, kdy se dobrovolnický zapojilo 17 % dospělé populace (loni 19 %). V průběhu roku se ale někdy zapojí téměř každý třetí.**
- **Z hlediska časové dotace odpovídá tento objem práce asi 2,5 % práce, kterou Češi a Češky vykonávají placeně.***
- **Z toho práce v objemu 52 tisíc plných úvazků (v hodnotě asi 20 mld. Kč za rok) je organizované dobrovolnictví zprostředkované nějakou organizací nebo neformální komunitou.**
- **Dále z toho práce v objemu 25 tisíc plných úvazků (10 mld. Kč za rok) představuje organizované dobrovolnictví zprostředkované konkrétně neziskovými organizacemi. Jak jsme ukázali výše, nejčastěji jde o činnost zprostředkovanou zájmovými organizacemi, jako jsou myslivci, rybáři, zahrádkáři, včelaři či chovatelé, a také sportovními kluby či sdruženími a dobrovolnými hasiči.**

* Poznámka: Za rok 2024 vychází v české ekonomice celkem zhruba **9,2 miliardy odpracovaných hodin**. Počítáme to jako **5,2 milionu zaměstnaných osob** v Česku krát **1 770,7 odpracované hodiny na pracovníka za rok**. OECD tento ukazatel definuje právě jako roční počet skutečně odpracovaných hodin na jednu zaměstnanou osobu.

Dobrovolnictví a vybrané rozdíly mezi sociodemografickými skupinami

Rozdíl v dobrovolnictví podle pohlaví

Čísla zde vychází přímo z odpovědí respondentů a nepodléhají korekci pravděpodobného nadhodnocení.

Za posledních 12 měsíců se do dobrovolnické činnosti v širokém slova smyslu (včetně organizovaného dobrovolnictví i přímé pomoci) zapojil v rozsahu alespoň jedné hodiny přibližně stejný podíl mužů. Rozdíly mezi pohlavími se neprojevují ani v podílu osob zapojených do dobrovolnické činnosti v posledních čtyřech týdnech. Mezi osobami, které se v posledních 12 měsících neúčastnily žádné formy dobrovolnické činnosti, vyjadřují mírně vyšší zájem o budoucí zapojení ženy (14 %) než muži (9 %).

Výraznější rozdíly lze pozorovat v typu dobrovolnictví. Mezi muži, kteří se zapojují do dobrovolnictví, je skoro polovina (46 %) těch, kteří se zapojují formální organizovanou formou skrze nějakou organizaci, zatímco mezi dobrovolnicemi se takto zapojuje jen asi třetina (34 %). Z hlediska neformálního organizovaného dobrovolnictví, které bylo organizováno neformální komunitou či společenstvím (např. dobrovolnictví pro komunitní a sousedské akce) nepozorujeme výrazný rozdíl mezi muži a ženami. Do přímé pomoci z vlastní iniciativy, která se týkala péče o člověka, přírodu či zvířata se mírně častěji zapojují ženy (68 % dobrovolnic) než muži (61 % dobrovolníků).

Ženy se výrazně častěji než muži zapojují v rámci dobrovolnictví do nákupů, přípravy či distribuce věcí určených k darování (12 % žen zapojených do dobrovolnictví oproti 4 % mužů) , ale také do poskytování přímé pomoci klientům či potřebným (23 % žen oproti 13 % mužů). Naopak muži se častěji zaměřovali v rámci dobrovolnictví na funkce ve správní radě a reprezentaci organizace.

Rozdíl v dobrovolnictví podle věku

Čísla zde vychází přímo z odpovědí respondentů a nepodléhají korekci pravděpodobného nadhodnocení.

Mezi jednotlivými věkovými kategoriemi lze pozorovat rozdíly v podílu osob, které se v posledních 12 měsících zapojili do dobrovolnictví (organizované dobrovolnictví i přímá pomoc). Nejvyšší míra zapojení do dobrovolnictví je patrná u nejmladší věkové skupiny 18–29 let, kde se do nějaké jeho formy zapojila nadpoloviční většina respondentů (54 %). Naopak nejnižší míra zapojení do dobrovolnictví je patrná u dvou nejstarších věkových skupin, tedy u osob ve věku 45–59 let (40 % respondentů) a u osob starších 60 let (42 % respondentů).

Rozdíly se však objevují v typu dobrovolnictví u osob, které byly aktivní v dobrovolnictví v posledních čtyřech týdnech.

- Dobrovolnictví organizované nějakou organizací se v nejsilnější míře objevuje u osob ve věku 45–59 let, z nichž se takto zapojilo v posledních 4 týdnech nadpoloviční většina z nich (52 %). Naopak nejnižší míra zapojení do tohoto typu dobrovolnictví je patrná u osob starších 60 let (31 %).
- Nejvyšší míra zapojení do dobrovolnictví organizovaného neformálními komunitami je u osob ve věku 30–44 let (30 %), zatímco nejnižší u osob starších 60 let (15 %).
- Nejstarší věková skupina (osoby starší 60 let) je naopak nejaktivnější v přímé pomoci, do níž se v posledních čtyřech týdnech zapojily téměř tři čtvrtiny z nich (72 %).

Rozdíl v dobrovolnictví podle vzdělání a materiálního zajištění

Čísla zde vychází přímo z odpovědí respondentů a nepodléhají korekci pravděpodobného nadhodnocení.

Do dobrovolnictví se v posledních 12 měsících výrazně častěji zapojily vysokoškolsky vzdělaní respondenti (57 %) než ti s maturitou (47 %) nebo bez ní (39 %). Vysokoškolsky vzdělané osoby se nejčastěji zapojují do organizovaného dobrovolnictví. Naopak osoby bez maturity deklarují nejsilnější míru zapojení v oblasti přímé pomoci, která není nikým organizovaná.

Vysokoškolsky vzdělané osoby jsou oproti těm s nižším stupněm vzdělání výrazně aktivnější v rámci organizování akcí, kampaní a setkávání (32 %), lektorství (25 %) či působení ve správní radě a reprezentování organizace (14 %). Lidé bez maturity jsou nejaktivnější v oblasti údržby a úklidu veřejných a společných prostor (50 %). Z hlediska postojů pak lidé bez maturity častěji vnímají dobrovolnictví jako důsledek nedostatečného plnění povinností státu v některých oblastech, naopak vysokoškolsky vzdělané osoby jej vnímají jako přirozenou součást společnosti.

V posledních 12 měsících se do dobrovolnictví častěji zapojili osoby solidně materiálně zajištěné (55 %) než osoby špatně zajištěné (35 %). Osoby špatně materiálně zajištěné se nejčastěji zapojují do přímé formy pomoci a osoby solidně materiálně zajištěné naopak do organizované formy pomoci.

Dárcovství

V této kapitole se zaměřujeme na dárcovství Čechů a Češek na dobročinné účely.

Odlišujeme dary, které lidé odečítají ze základu daně v daňových přiznáních a s oporou administrativních dat děláme také odhad celkového dárcovství v populaci. V rámci kapitoly představujeme také konstrukci Indexu dárcovství, který je jedním ze tří vstupů do celkového Indexu solidarity.

Co víme o filantropii v Česku z jiných zdrojů

STEM realizoval ve druhém pololetí 2024 výzkum darování na základě dat Generálního finančního ředitelství (GFR) o daních z příjmů, jejichž součástí je i informace o tom, jaký objem darů fyzické a právnické osoby uplatnily pro snížení daňového základu. Výstupy byly v roce 2026 Úřadem vlády aktualizovány o nová data GFR, aktualizované webové prohlížečky jsou k dispozici [ZDE](#), webová stránka zároveň obsahuje i odkaz na původní závěrečnou zprávu z projektu (neobsahuje aktualizace dat). Z aktualizace, která oproti původní výzkumné zprávě obsahuje finální data za rok 2023 a také zcela nově data za rok 2024 vyplynulo:

- Objem darů uplatněných v daních z příjmů fyzických osob (DPFO) v roce 2024 se po lehkém propadu v roce 2023 vrátil na hodnotu 4,1 mld. Kč. To je spolu s rokem 2022 historicky nejvyšší nominální hodnota, byť při zohlednění inflace zůstává rok 2022 (rok invaze na Ukrajinu) nejsilnějším dárcovským rokem za posledních 12 let.
 - Omezení: Administrativní data GFR zahrnují jen přiznání OSVČ a zaměstnanců, kteří si sami zpracovávají daňové přiznání. Pro zbývající přibližně dvě třetiny zaměstnanců stát údaj o odečtených darech nemá k dispozici.
- Také celkový počet dárců mezi fyzickými osobami (platí omezení výše) dorovnal v roce 2024 rekordní hodnoty z roku 2022: Dar z daní odečetlo více než 90 tisíc OSVČ a skoro 150 tisíc zaměstnanců. To odpovídá asi 11 % fyzických osob, pro které má stát údaj o odečtených darech v daňovém přiznání k dispozici.
- Platí, že mezi fyzickými osobami s vyšším základem daně je větší podíl dárců (ve skupině se základem daně nad 1,5 mil. Kč. jde o 29 %). Lidé s vyšším zdaňovacím základem také darují vyšší částky a je mezi nimi větší podíl pravidelných dárců (osob, které darovaly minimálně tři roky po sobě).
- Stejně jako u fyzických osob došlo v roce 2024 k dorovnání rekordních částek celkového objemu darů z roku 2022 také u právnických osob, které v roce 2024 odečetly dary v hodnotě 8,4 mld. Kč (oproti 6,9 mld. Kč v roce 2023). Dar uplatnilo celkem 5 % z právnických osob, které v ČR podávají daňové přiznání.

Kromě toho jsou k dispozici data Fóra dárců, které každoročně zveřejňuje Mapu dárcovství s cílem odhadnout celkový objem darů od různých subjektů. Poslední dostupná Mapa dárcovství 2025 (pracující převážně s údaji pro rok 2024) uvádí expertní odhad, že celkový objem dárcovství od firem, individuálních dárců a nadačního sektoru byl v Česku v roce 2024 roven 15,8 mld. Kč, což představuje nárůst oproti 14,1 mld. Kč dle stejné metodiky v roce 2023. Oba datové zdroje se tedy shodují na tom, že mezi roky 2023 a 2024 došlo k nárůstu dárcovství o 10 až 20 %.

Jak jsme přistupovali k měření filantropie v našem výzkumu

Naším cílem bylo zachytit celkový objem dárcovství od jednotlivců v rámci omezení daných dotazníkovým šetřením. Mezi ta patří především nutnost spoléhat se na paměť respondentů, neochota poměrně velké části lidí mluvit o konkrétních darovaných částkách a také omezení plynoucí z využití online panelu. Zároveň jsme pomocí šetření chtěli alespoň zhruba odhadnout některé zcela chybějící údaje. Především:

- Bohužel státu chybějí informace o tom, jaký objem darů odečítají v rámci daňových přiznání zaměstnanci, za které podává daňové přiznání zaměstnavatel. Pokusíme se to proto odhadnout s využitím dotazníkových dat.
- Dále nevíme, jaký je přibližný poměr mezi dary, které lidé uplatňují v přiznáních, oproti darům, které neuplatňují. I to odhadujeme pomocí dotazníkových dat.

Kromě celoroční perspektivy omezené ještě nutností dotazovat se na konci roku 2025 na rok 2024 jsme ale použili také perspektivu posledních 4 týdnů, která je spolehlivější z hlediska paměti. Podobně jako u dobrovolnictví tedy na následujících stranách rozlišujeme, jestli se údaje týkají:

Posledních 4 týdnů

Posledních 12 měsíců

Stejně jako u dobrovolnictví vycházíme z toho, že celkový objem dárcovství může být v dotazníkovém šetření nadhodnocen oproti realitě. Na základě existujících administrativních dat a úvah v kapitole Metodologie proto na konci této kapitoly provádíme expertní korekci s cílem co nejpřesněji odhadnout skutečné populační hodnoty nad rámec inference z dat.

Přibližně každý pátý respondent uvedl, že v posledním měsíci daroval nějaké peníze na dobročinné účely.

Míra dárcovství za poslední 4 týdny se oproti minulému roku nezměnila. Stejně jako loni asi jeden z pěti dotazovaných uvedl, že za referenční období daroval nějaký obnos na dobročinné účely. Tato otázka by měla obsáhnout všechny dary od příspěvku na pouliční sbírku přes pravidelné dary formou trvalého příkazu nebo jednorázové online i offline dary.

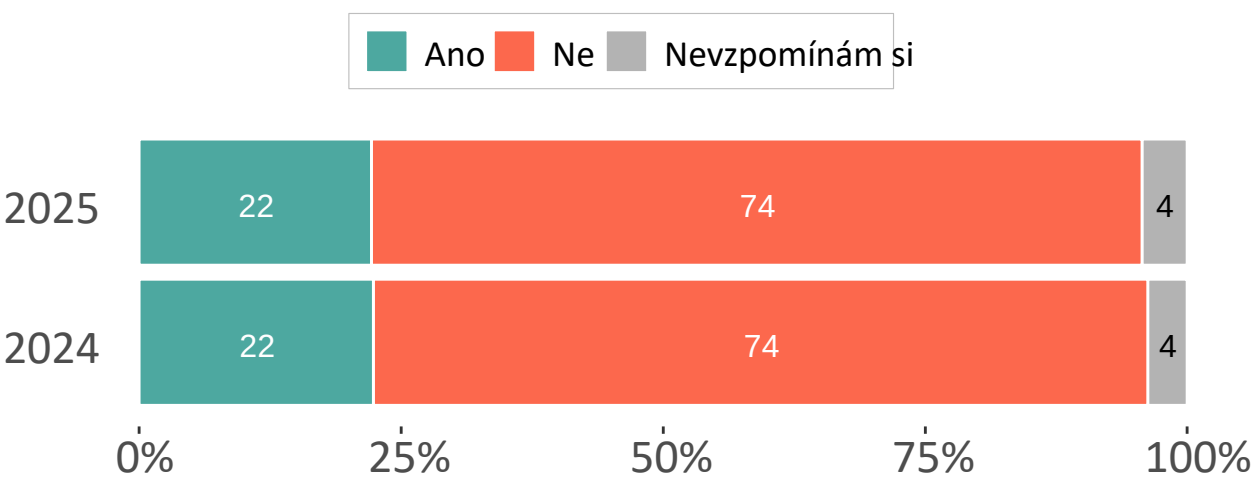
Na základě kvalifikovaného odhadu míry nadhodnocení způsobeného metodologickými limity (viz Příloha: Metodologie), odhadujeme, že v celé populaci dospělých je:

47 % dospělých, kteří darovali nějaký finanční dar za posledních 12 měsíců ($66 \% \cdot 0,72$).

16 % dospělých, kteří v posledních 4 týdnech dali nějaký finanční dar ($22 \% \cdot 0,72$).

Expertní odhad STEM

Daroval/a jste za poslední 4 týdny finanční dar/y na dobročinné účely?

Dále 66 % respondentů uvedlo, že darovalo nějaké peníze na dobročinné účely za poslední rok, což je rovněž velmi podobné číslo jako v předchozím roce.

Zdroj: STEM. 2024: n = 2 009; 2025: n = 2 013

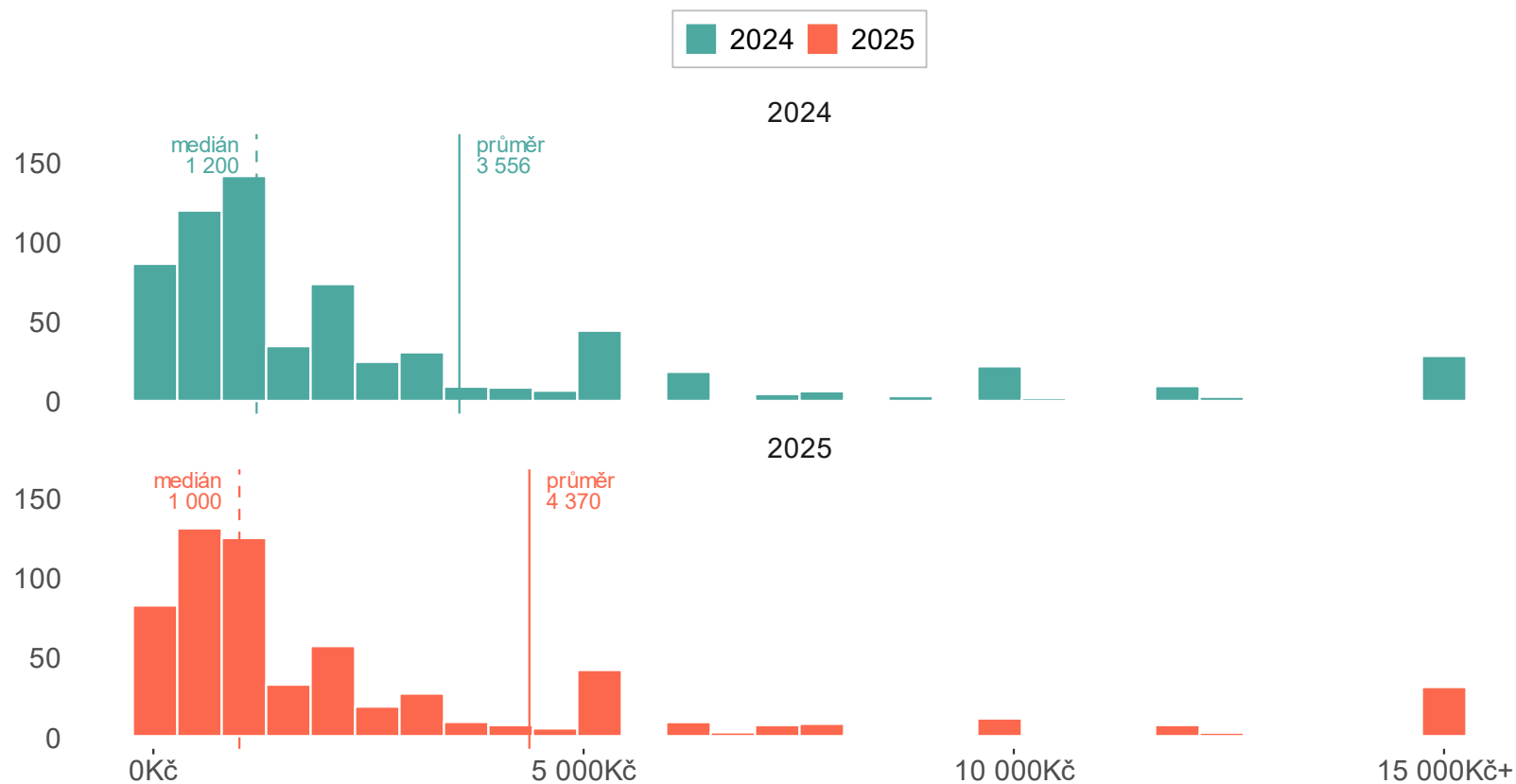
Velmi zhruba lze říct, že typický (mediánový) český dárcce daruje asi 1000 Kč ročně. Aritmetický průměr ročního daru je mezi dárci skoro 4 400 Kč.

Ochota lidí sdělovat konkrétní výši jejich dárcovství je omezená. Jen asi polovina z těch, kdo nějaké peníze darují, byla ochotna uvést, kolik to je. Získané odpovědi je proto potřeba brát s rezervou.

Medián celkového ročního reportovaného daru byl 1000 Kč. S ohledem na to, že někteří lidé darují výrazně více, byl průměrný roční dar výrazně vyšší, asi čtyři tisíce čtyři sta korun.

Odhad mediánového daru je tak mírně nižší než v předchozím roce, ale průměr zase lehce narostl. Celkově je ale distribuce výše darů velmi podobná jako v předchozím roce.

Celkové dary za posledních 12 měsíců (pouze nenulové hodnoty):

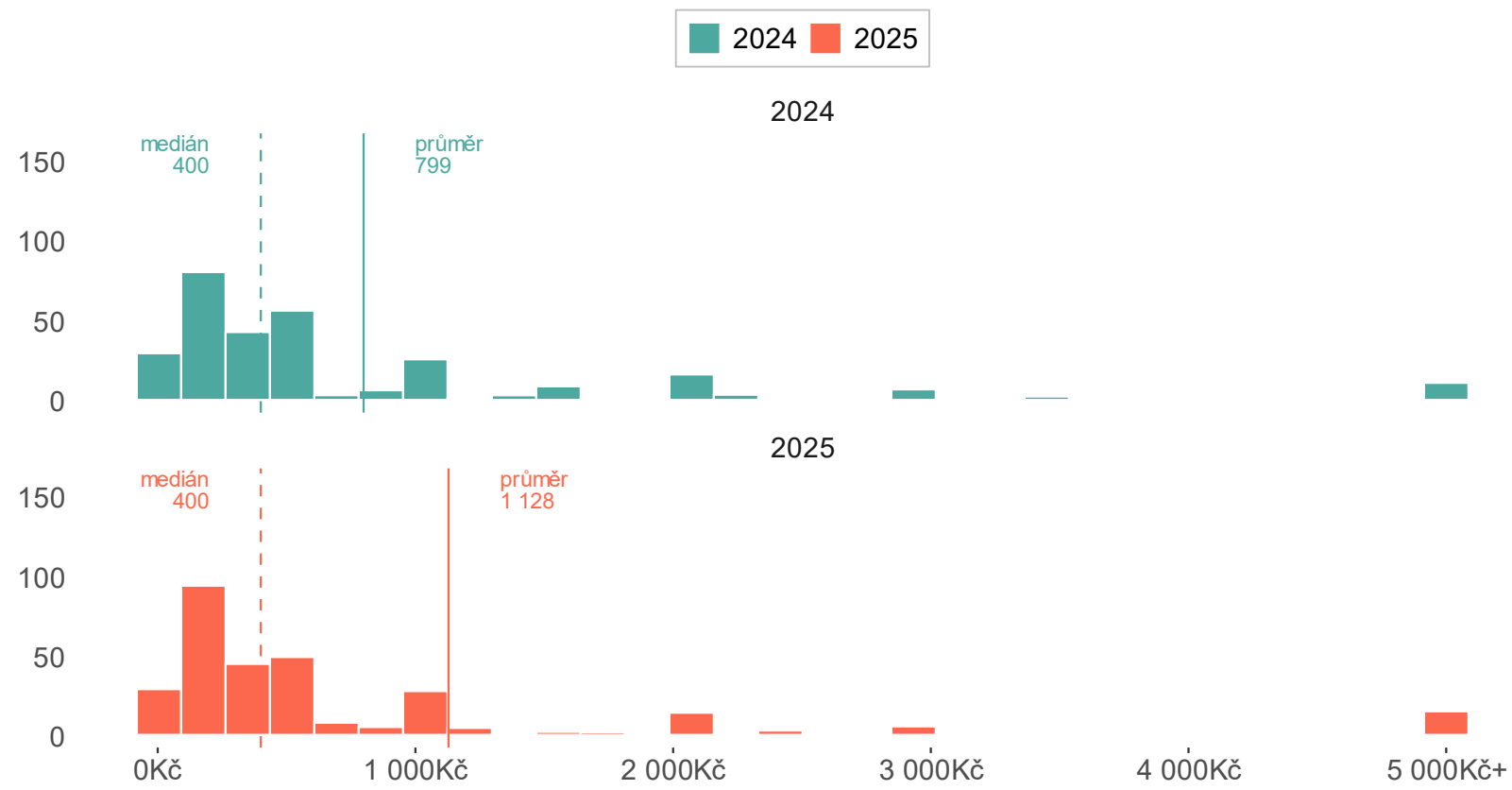
n (2024) = 660; n (2025) = 599

Pokud zaostříme na ty, kdo darovali v posledních 4 týdnech, je jejich mediánový dar 400 Kč, aritmetický průměr je pak asi 1100 Kč.

Lidé, kteří dali peníze na dobročinné účely v posledních 4 týdnech, jsou pravděpodobně pravidelnější a více zapálení dárči. To se ukazuje i na výši darů, kterou uvádějí. Ta je 400 Kč (medián), resp. 1100 Kč (průměr). Vzhledem k výrazně kratšímu časovému oknu to představuje vyšší částky než při dotazu na celý rok (minulá strana), ovšem pro menší část veřejnosti.

Medián zůstal meziročně stejný, průměr lehce narostl, ale celková distribuce zůstává podobná.

Jak velkou finanční částku jste celkově daroval/a na dobročinné účely za poslední 4 týdny?

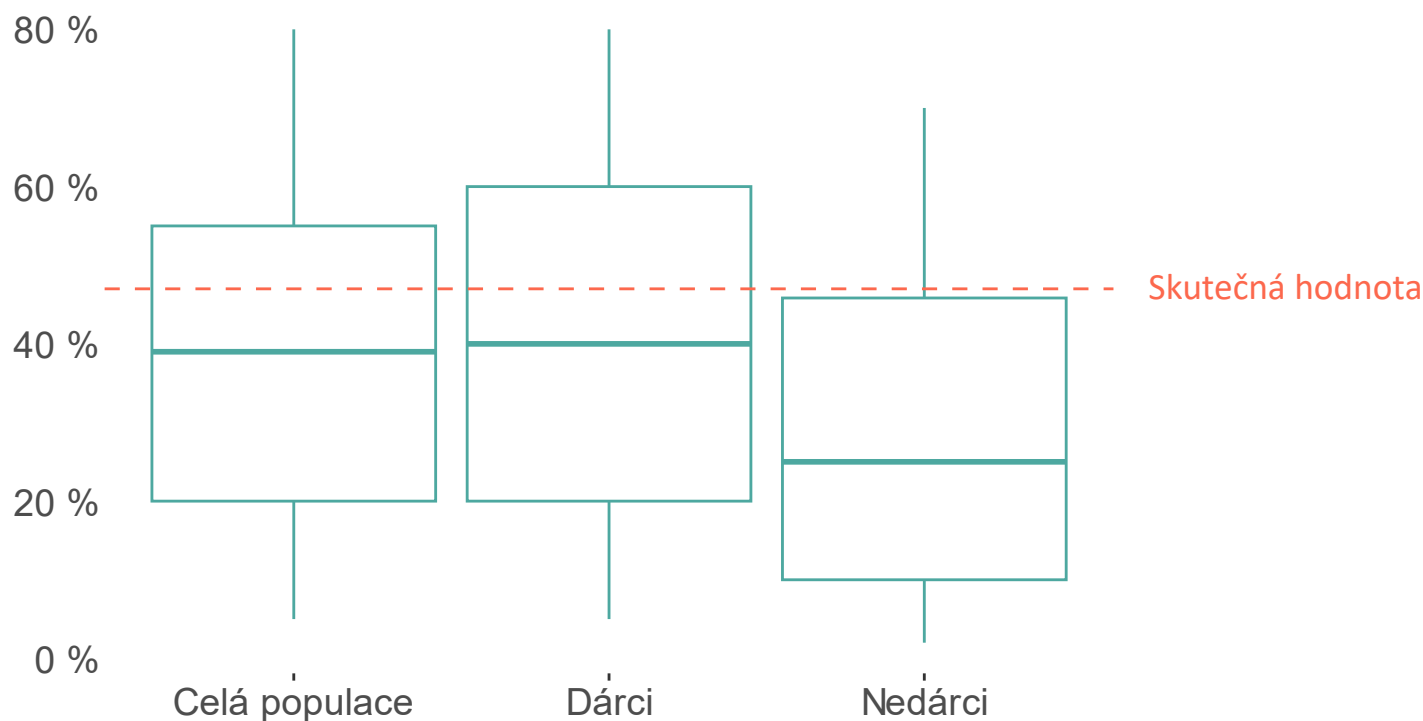
n (2024) = 288; n (2025) = 296

Pouze respondenti, kteří darovali v posledních 4 týdnech a byli ochotní uvést částku.

Stejně jako dobrovolnictví mají lidé tendenci podhodnocovat také míru dárcovství v populaci.

Zatímco z dotazování* vyplývá, že v referenčním období jednoho roku daruje finanční dar asi 47 %, lidé zároveň odhadují, že daruje méně lidí. Mediánový odhad celé populace je, že daruje 39 % veřejnosti (mediánový odhad mezi dárci je prakticky stejný, 40 %). Mediánový odhad mezi nedárci je, že daruje jen asi 25 % veřejnosti.

Odhadněte, kolik procent dospělých Čechů a Češek podle Vás daruje alespoň jednou do roka nějaké peníze na dobročinné účely?

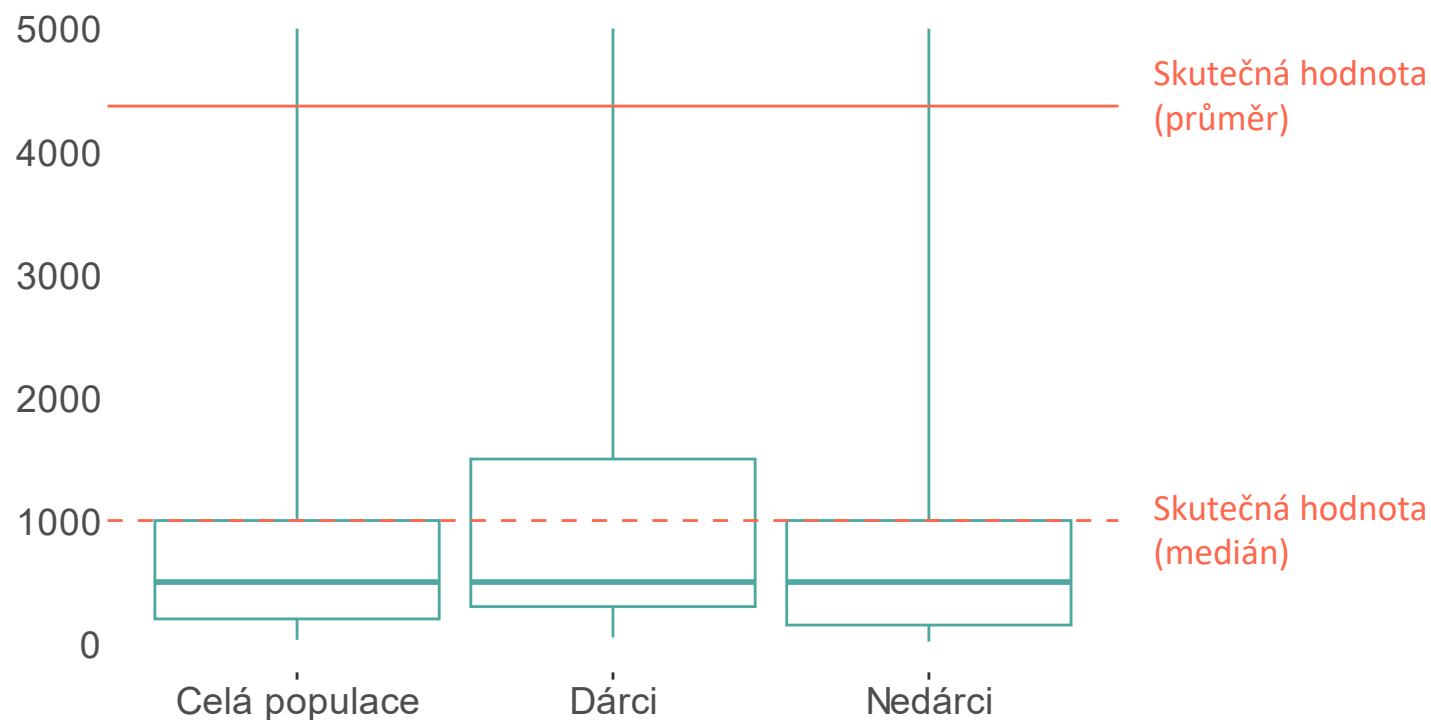
Češi podceňují výši darů ostatních. Zatímco dle reportovaných údajů od dárců je typický roční dar v součtu 1000 Kč, veřejnost odhaduje, že typický dar je 500 Kč.

Respondenti podhodnocovali, kolik běžní Češi darují na dobročinné účely. Typický odhad byl 500 Kč ročně, zatímco medián skutečně reportovaných darů činil 1000 Kč a aritmetický průměr přesahoval 4000 Kč.

Předpokládáme přitom, že si respondenti pod pojmem „průměrný dárc“ představovali spíše typického dárce uprostřed spektra (mediánového dárce), nikoli aritmetický průměr všech darů. Tento rozdíl je ale v běžném dotazníku obtížné jednoduše vysvětlit, proto byl dotaz položen neformálně.

Výsledky je navíc potřeba interpretovat opatrně, protože značná část respondentů nechtěla uvést, kolik sama daruje.

Kolik si myslíte, že přispěje průměrný český dárc ročně na dobročinné účely?
(Uvažujte jen jedince, kteří něco dávají. Neuvažujte firmy.)

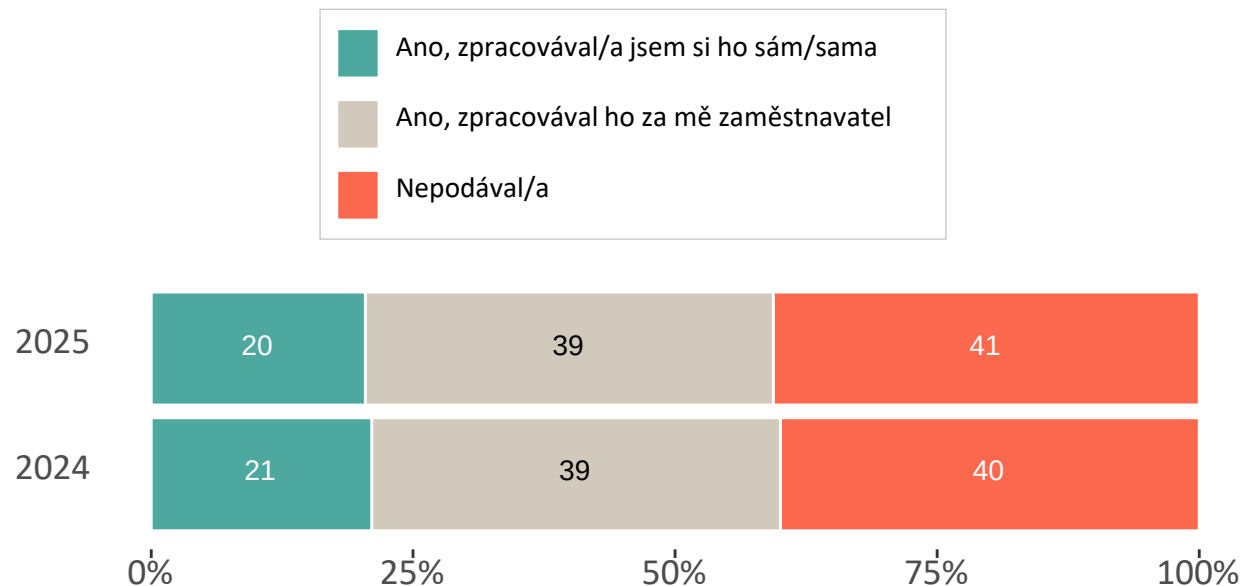
Dárcovství v daňových přiznáních a odvozený odhad celkového dárcovství

Nejspolehlivější data o dárcovství jsou data z daňových přiznání. Jejich problém ovšem je, že nezachycují všechny dary, ale jen dary, od kterých mají lidé potvrzení o daru a zároveň se rozhodnou je v přiznání uplatnit. Zároveň nezachycují dary zaměstnanců, za které daňové přiznání zpracovává zaměstnavatel, což je ale asi 70 % všech zaměstnanců. Data o dárcovství z daňových přiznání jsou proto sice spolehlivá v tom smyslu, že musí být doložena potvrzením o daru, ale jsou velmi neúplná v tom ohledu, jakou část dárcovství zachycují. Proto jsme této perspektivě věnovali pozornost také v dotazníkovém šetření, abychom alespoň nahruho dokázali odhadnout, jak velkou část dárcovství daňová přiznání ve skutečnosti zachycují.

Většina dospělých (asi 4 z 5) se aktivně o daňové přiznání nestará – buď jim ho zpracovává zaměstnavatel, nebo ho vůbec podávat nemusí (např. důchodci, nezaměstnaní, lidé v domácnosti). Pětina dospělých si přiznání vyřizuje sama.

Z oficiálních údajů ČSÚ víme, že počet zaměstnanců v Česku je necelých 5 miliónů. Za většinu z nich (asi 70 %, 3,5 mil.) dle GŘ podává daňové přiznání zaměstnavatel, zbývajících asi 30 % (tj. 1,5 mil.) podává přiznání samo. Kromě toho samostatně podává přiznání také přes 600 tis. OSVČ na hlavní pracovní poměr.* Poměr pracujících, kteří podávají přiznání sami (vč. OSVČ), vůči těm, za které jej podává zaměstnavatel, je tak přibližně 2,1 : 3,5, což hrubě odpovídá i rozložení ve výběrovém souboru, viz graf vpravo. **Šetření je tedy z hlediska těchto proporcí poměrně dobře reprezentativní.**

„Podával/a jste za [předchozí rok] daňové přiznání? Která z následujících možností pro vás platí?“

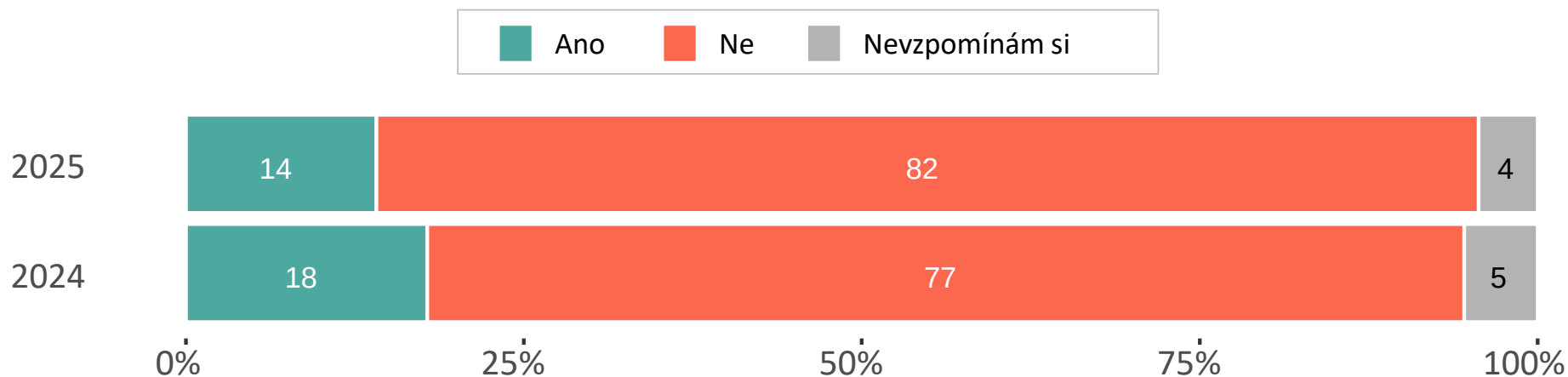
Zdroj STEM, 2024: n = 2009, 2025: n = 2013

Přibližně jeden ze sedmi respondentů, kteří podávali daňové přiznání, uvedl, že využil možnost odečtu daru od daňového základu. Oproti předchozímu roku jde o mírný pokles.

Za rok 2024 podalo daňové přiznání téměř 5 milionů osob, ať už samostatně jako OSVČ nebo zaměstnanci, nebo prostřednictvím svého zaměstnavatele. Z nich 14 % uvedlo, že si odečetlo dar z daňového základu; ostatní tuto možnost nevyužili, a to logicky buď proto, že nedarovali žádnou částku, kterou by si dle zákona odečíst mohli, nebo darovali, ale svůj dar v přiznání neuplatnili (případně si nevzpomínají).

Z administrativních dat Generálního finančního ředitelství bohužel nejde zjistit, jak velký podíl těch, koho se týká daňové přiznání, uplatňuje odečet z daňového základu za dar. Víme ale, že z těch zaměstnanců, kteří podávají přiznání sami, tedy nedělá to za ně zaměstnavatel, uplatňuje potvrzení o daru pro slevu na dani asi 12 % fyzických osob.* V datech z dotazníkového šetření přitom vidíme, že z podsouboru zaměstnanců, kteří podávají přiznání sami, odečetlo dar dokonce 18 %. Ukazuje se tedy, že ve výběrovém souboru jsou nadhodnoceny (asi 1,6násobně) osoby, které více darují, resp. více uplatňují slevu na dani v souvislosti se svým darem. To činí přímou extrapolaci na populaci problematickou, je třeba provést expertní odhad (viz dále).

„Odečetl/a jste si v daňovém přiznání za rok 2023/2024 nějaké dary?“ (Ať už přímo nebo Váš zaměstnavatel na základě potvrzení o daru, které jste mu poskytl/a)

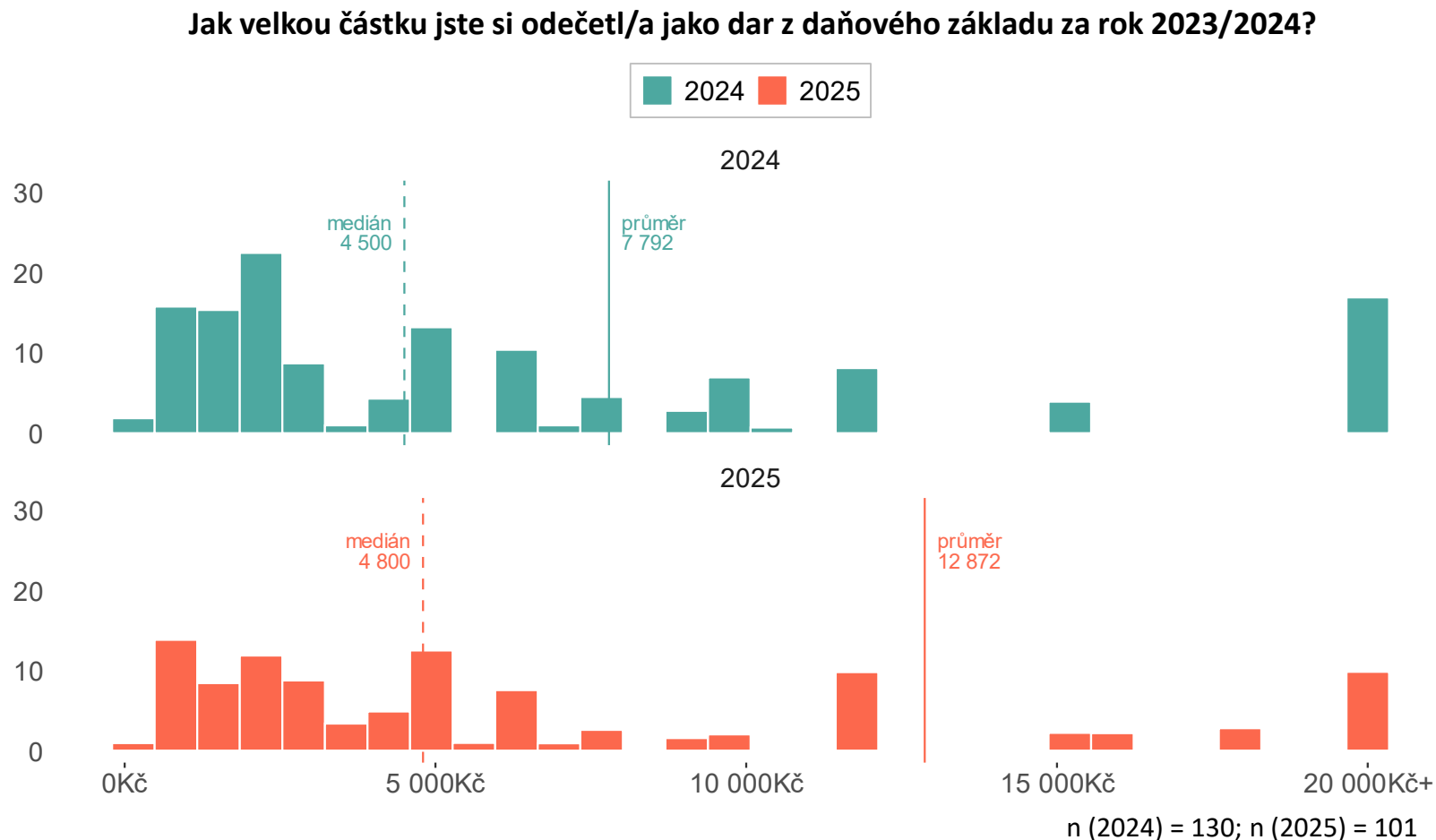

Zdroj: STEM. 2024: n = 1 206; 2025: n = 1 195

Dary si od základu daně odečítají především dárči, kteří darují více.

Z omezeného množství odpovědí lidí, kteří si odečetli dary z daňového základu a zároveň byli ochotni uvést, kolik peněz darovali, vidíme, že mediánový i průměrný dar je v této skupině výrazně vyšší než u celé populace dárců. To je logické, protože fyzické osoby mohou v daňovém přiznání uplatnit až dary od celkové výše 1000 Kč.

Medián uplatněného daru v této skupině je 4800 Kč, průměrný dar je pak asi 12 900 Kč.

Dopočty na základě administrativních a dotazovaných údajů o darech odečtených v daňových příznáních. (Pro větší detail viz Příloha: Metodika)

Jak se liší dárcovství zohledněné v daňovém příznání mezi zaměstnanci, kteří si zpracovávají daňové příznání sami (30 % zaměstnanců), a těmi, za které ho zpracovává zaměstnavatel (70 % zaměstnanců)?

- Z administrativních údajů víme, že v roce 2024 ti první odečetli dary ve výši 2,5 mld. Kč.*
- Z dotazníkového šetření odhadujeme, že poměr odečtených darů mezi první a druhou skupinou je téměř přesně 1 : 1. (V předchozím roce jsme odhadovali 1 : 1,25)
- Z toho vyvozujeme, že zaměstnanci, za které podává daňové příznání zaměstnavatel, odečetli od daňového základu dary ve výši taktéž 2,5 mld. Kč.

Zaměstnanci, za které příznání zpracovává zaměstnavatel, odečítají dary méně často a také v průměru nižší částky. Celkem jich ale je více než dvojnásobně více, takže celkový objem darů od nich se ve výsledku ukazuje jako podobně velký, jako jsou dary od zaměstnanců, kteří si příznání zpracovávají sami.
Celkově fyzické osoby za rok darovaly a v daňových příznáních uplatnily: 2,5 mld. + 2,5 mld. + 1,6 mld. (OSVČ) = 6,6 mld. Kč.

Jak se liší celkové v daňových příznáních uplatněné dary od těch neuplatněných?

- Lidé nemohou uplatnit dary podlimitní (pod 1000 Kč v součtu za rok, například pouliční sbírky, DMS atp.) ani nadlimitní (v letech 2022 až 2024 by šlo o dary vyšší než 30 % vyměřovacího základu).
- Lidé často neuplatňují dary, které by mohli: neví o té možnosti, nechtějí, nestojí jim to za to.
- Lidé darují, ale nepodávají daňové příznání (důchodci, lidé s vlastními příjmy do 60 000 Kč ročně).

Z dotazníkového šetření jsme odvodili poměr mezi dary, o kterých lidé tvrdí, že je uplatňují, a těmi, které neuplatňují v daňových příznáních. Tento poměr vychází 0,77 (v předchozím roce jsme odhadovali 0,71). Z toho jsme učinili odhad, že celkové dary fyzických osob neuplatněné v daňových příznáních představují asi 8,6 mld. Kč (výpočet: $6,6 \cdot (1/0,77)$).

Odhad celkového dárcovství: 23 miliard Kč

Dle dat GFŘ zpracovaných STEM pro Úřad vlády (financováno TAČR) uplatnili za rok 2024 zaměstnanci, kteří sami podávají daňová přiznání, dary ve výši 2,5 mld. Chybějící údaj o uplatněných darech zaměstnanců, za které podává přiznání zaměstnavatel (70 % zaměstnanců), lze doplnit hrubým odhadem ve výši rovněž 2,5 mld. Kč (odvozeno z dotazníkových dat extrapolací poměru darů reportovaných oběma skupinami zaměstnanců). Celkové dary uplatněné zaměstnanci by pak byly ve výši asi 5 mld. Kč. Dary OSVČ (hlavní činnost) jsou pak ve výši další 1,6 mld. (vyplývá přímo z analýzy STEM dat GFŘ). Celkově tak dary fyzických osob uplatněné v přiznáních za rok 2024 odhadujeme na 6,6 mld. Kč.

Z analýz STEM dat daňových právnických osob (GFŘ) pro Úřad vlády ČR dále vyplývá, že firmy odečetly od daňového základu částku darů ve výši 8,4 mld. Kč. Celkem tak můžeme říct, že **fyzické a právnické osoby dohromady odečetly v daňových přiznáních celkem dary ve výši 15 mld. Kč.**

Kromě toho jsme z dat v dotazníkovém šetření učinili odhad objemu darů fyzických osob neuplatněných v přiznáních. Na základě odpovědí respondentů jsme zjistili poměr mezi reportovanými uplatněnými a neuplatněnými dary. Ten je přibližně 0,77 : 1. Z toho plyne objem neuplatněných darů fyzických osob ve výši 8,6 miliardy Kč. **Celkem tedy fyzické osoby v Česku za rok darují asi 15,2 mld. Kč** (suma uplatněných i neuplatněných darů fyzických osob).

Dary odečtené v daňových přiznáních		15 mld. Kč	Poznámka
Z toho	Zaměstnanci	5 mld. Kč	Analýzy STEM dat GFŘ + dopočet z dotazníkových dat
	OSVČ	1,6 mld. Kč	Analýzy STEM dat GFŘ pro Úřad vlády ČR
	Firmy	8,4 mld. Kč	Analýzy STEM dat GFŘ pro Úřad vlády ČR
Dary nezachycené v daňových přiznáních (Fyzické osoby (zaměstnanci + OSVČ))		8,6 mld. Kč.	Dopočet STEM z dotazníkových dat

Při konzervativním zaokrouhlování dolů tak celkový objem filantropie v Česku odhadujeme na **23 mld. Kč ročně** při kombinování dostupných administrativních dat za rok 2024 (daňová přiznání) a dotazování na konci roku 2025.

To odpovídá asi 0,3 % HDP (r. 2024).

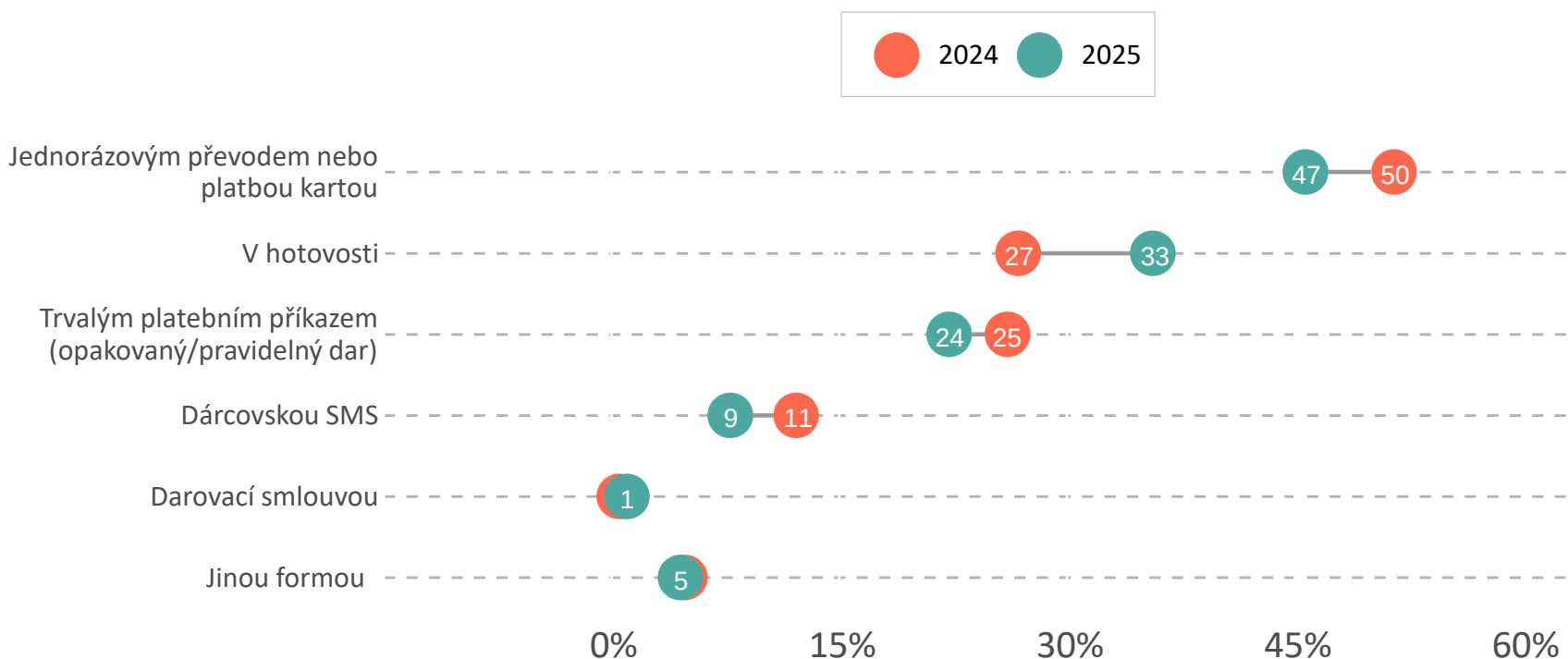
Jakým způsobem a na co lidé dávají

V doplňkových otázkách jsme se ptali také na to, jakým způsobem lidé darují a na jaké témata.

Digitální platby v české individuální filantropii převládají. Polovina z dárců v referenčním období posledních 4 týdnů darovala jednorázovým převodem či kartou, čtvrtina má nastavený trvalý příkaz.

V posledních 4 týdnech darovala finanční příspěvek na dobročinné účely zhruba pětina dospělých (22 %). Mezi dárci v roce 2025 jasně převažovaly digitální formy – nejčastěji šlo o jednorázový převod nebo platbu kartou (47 %) a poměrně často také o trvalý příkaz, tedy pravidelný dar (24 %). Přibližně třetina dárců přispěla v hotovosti (33 %). Dárcovskou SMS uvedla necelá desetina dárců (9 %); jiné formy se objevovaly spíše okrajově.

„Jakou formou jste v posledních 4 týdnech finančně přispěl/a na dobročinné účely?“
[možno vybrat více odpovědí]

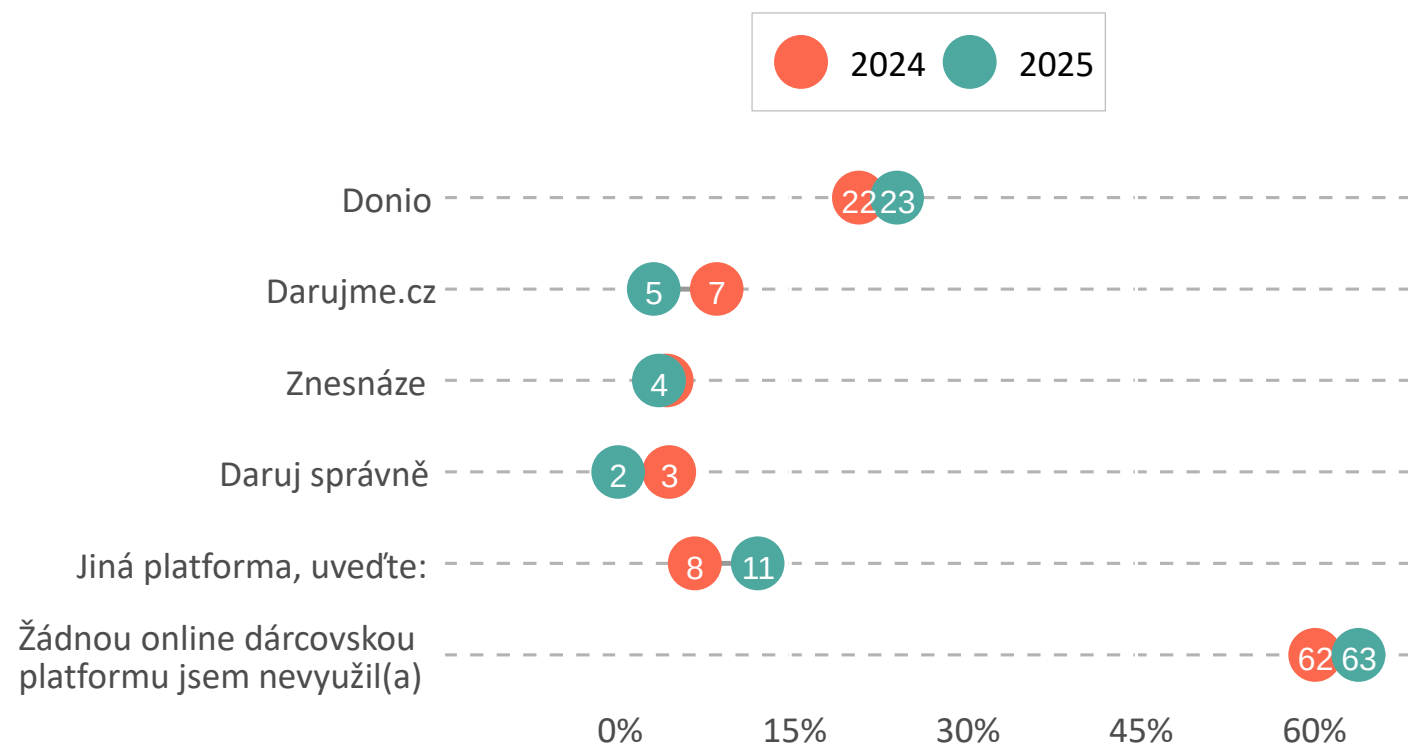
Zdroj STEM, 2024: n = 449; 2025: n = 443.

Dotazování byli pouze ti, kteří v posledních 4 týdnech darovali finanční příspěvek na dobročinné účely.

Nejčastěji lidé v posledních 12 měsících využili k dárcovství platformu Donio. Většina dárců (63 %) však žádnou online platformu nevyužila.

Využívání online dárcovských platforem zůstává i v roce 2025 důležitou součástí českého dárcovství. K využití platformy Donio se hlásí 23 % těch, kdo uvedli, že v posledních 12 měsících něco darovali, což je prakticky stejně jako v předchozím roce. Současně ale platí, že většina dárců (63 %) ani v roce 2025 žádnou online dárcovskou platformu nevyužila. Online platformy tedy zůstávají viditelným a pro část dárců důležitým kanálem, jejich využití se ale meziročně výrazně nemění. Údaje je navíc vhodné interpretovat s určitou opatrností, protože jde o sebereportované chování za období posledních 12 měsíců, u něhož může hrát roli zkreslení paměti (lidé darovali online a zároveň slyšeli vícekrát jméno platformy a spojili si to, i když třeba ve skutečnosti darovali online jinou formou.)

Využil/a jste pro darování některou z online platforem pro organizaci sbírek a darování peněz? (možnost více odpovědí)

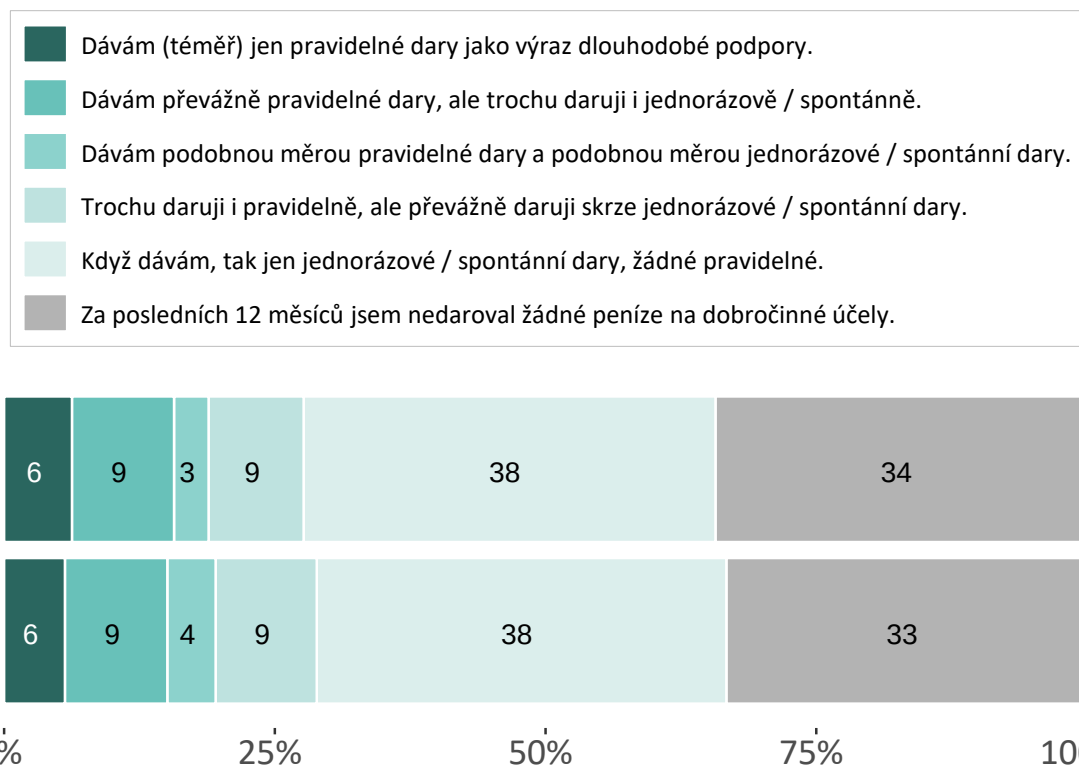
Zdroj: STEM. 2024: n = 1 340, 2025: n = 1 323

Zatímco třetina veřejnosti na dobročinné účely nepřispívá dle svých slov vůbec, mezi dárci převažují ti jednorázoví.

Velkým tématem dárcovství je jeho pravidelnost. Pravidelné dary usnadňují organizacím plánování, případně vytváření rezerv pro rychlý zásah v případě nouze – typickým příkladem je zde v českém kontextu Klub přátel Člověka v tísni.

Nicméně ze dvou třetin lidí, kteří někdy finančně přispívají, stále převládají spontánní, „nárazoví“ dárci. Těch je ve společnosti 38 % z dárců. Dalších 9 % pak daruje převážně jednorázově. Pravidelné dary převažují jen u 15 % dárců (6 + 9 v grafu).* Meziročně zůstává v tomto ohledu situace stejná.

Když uvážíte všechno své dárcovství na dobročinné účely za posledních 12 měsíců, která z následujících možností Vás nejlépe vystihuje? Uvažujte objem darů, nikoliv častost.

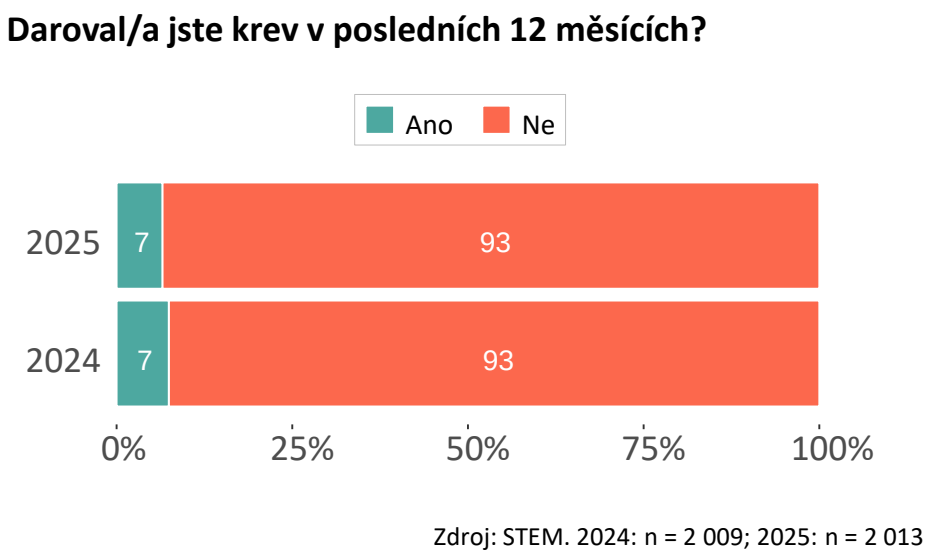
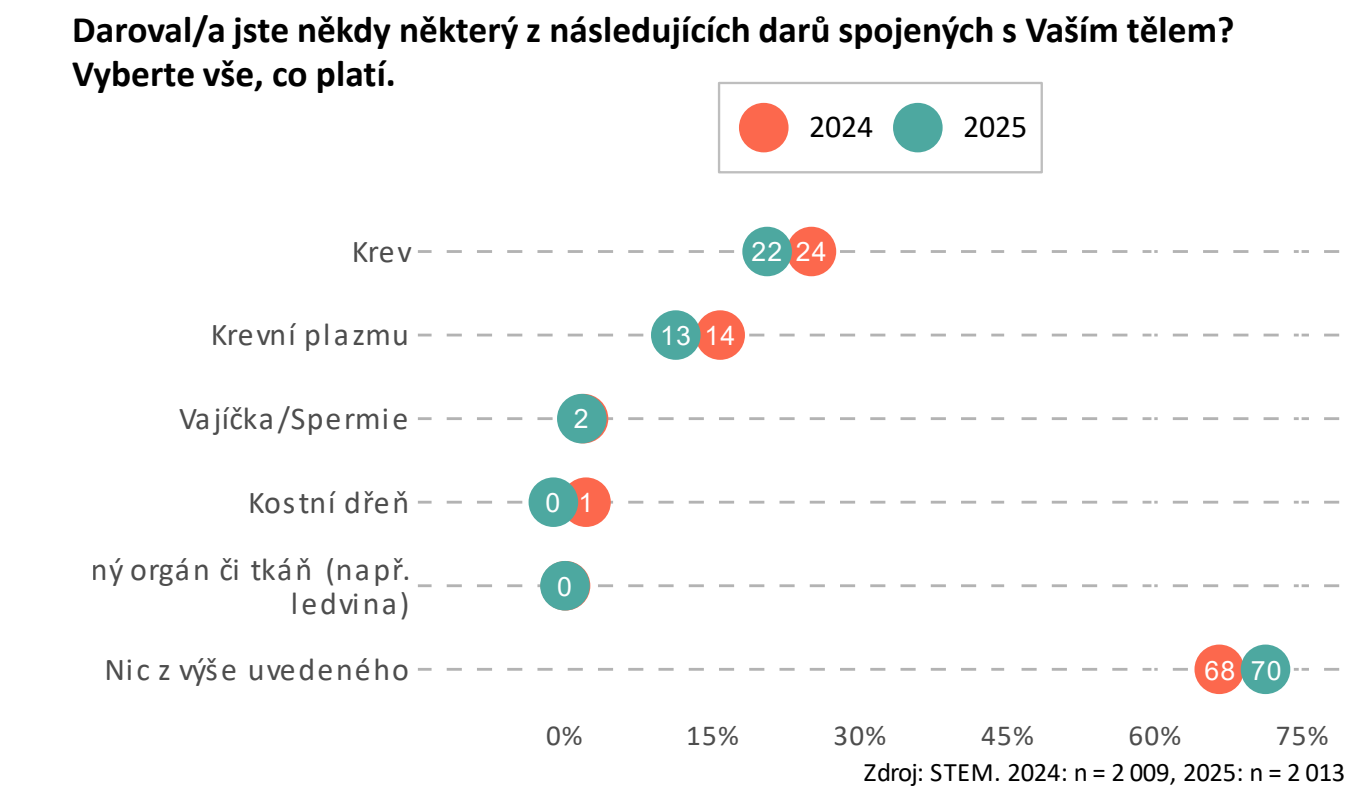

Zdroj STEM, n = 2 009

Nefinanční dary

Jeden z pěti respondentů uvedl, že někdy v životě daroval krev. Za posledních 12 měsíců darovalo dle svých slov krev 7 % respondentů.

Dárcovství krve je zdaleka nejčastější formou darů spojených s tělem. Dárcovství krve je přitom skoro dvakrát častější než dárcovství krevní plazmy. Na samotnou krev jsme se dotazovali i pro posledních 12 měsíců, kdy kladně odpovědělo 7 %. Z dat Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) víme, že v roce 2025 bylo odebráno asi 348 tisíc unikátních osob (mnoho z nich opakovaně), což by odpovídalo necelým 4 % dospělých.

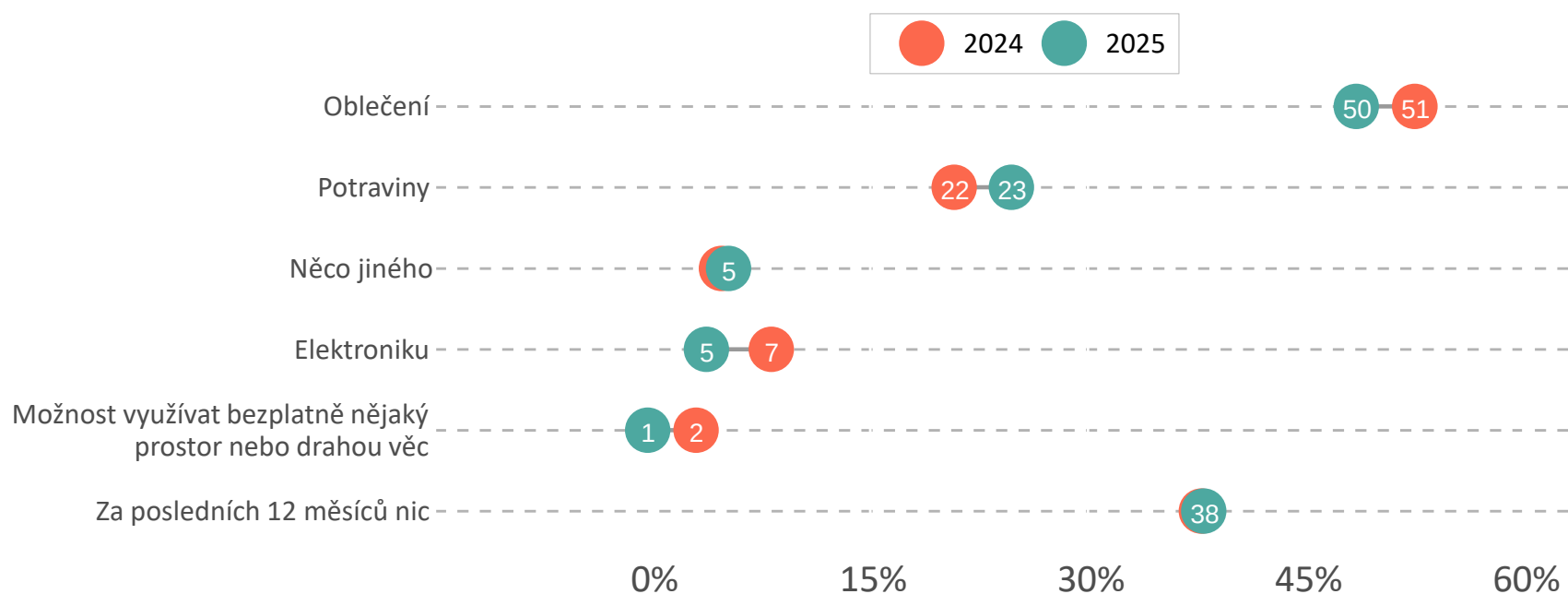

Dle údajů ÚZIS darovalo krev v roce 2025 celkem asi 348 000 osob. Při přepočtu na dospělé populaci osob s trvalým pobytem (8.83 mil.) to je 3.9 %. Údaj z dotazníkového šetření je v tomto bodě nadhodnocený z důvodů diskutovaných v Příloze: Metodika.

Nejčastějším věcným darem je oblečení, na druhém místě lidé dávají potraviny a na třetím místě elektroniku.

Dárcovství oblečení je velmi časté, nějaké oblečení dle svých slov darovala asi polovina lidí v Česku. V otázce nebylo specifikováno, co všechno tím může být myšleno. V praxi mají lidé možnost darovat oblečení někomu ve svém okolí, například pokud vědí, že má menší dítě, které ještě unosí oblečení po rostoucím dítěti, případně má prostě omezený rozpočet na oblečení. Dále mohou věnovat oblečení na charitativní účely. Existují samozřejmě také poměrně hojně využívané sběrné kontejnery na textil, jejichž využití může být respondenty také správně vyhodnoceno jako dárcovství.

Daroval/a jste někdy za posledních 12 měsíců nějaký nefinanční dar na dobročinné účely?*

Připomínáme, že tyto údaje mohou být z důvodů diskutovaných v Příloze: Metodologie nadhodnoceny oproti reálné situaci v populaci.

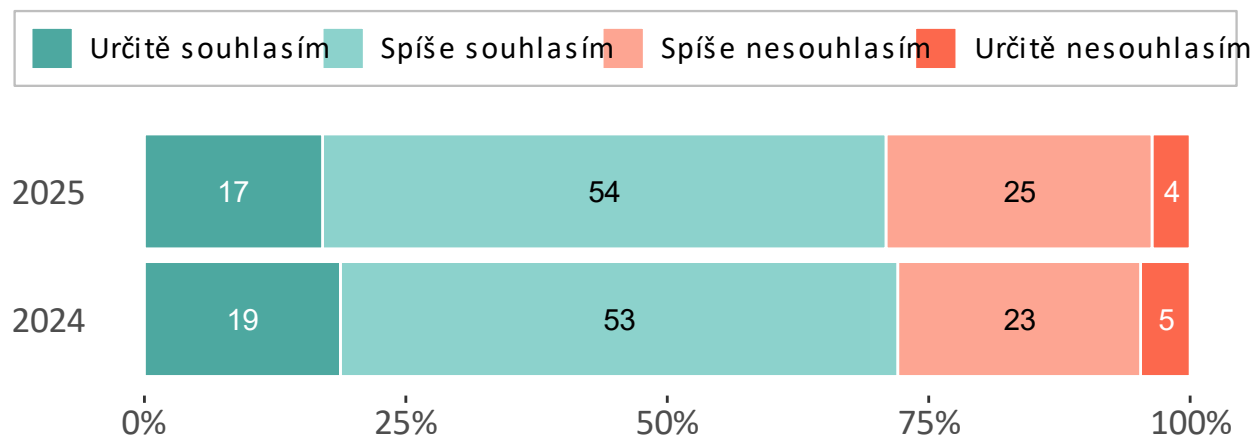
Zdroj: STEM. 2024: n = 2 009; 2025: n = 2 013

Postoje k dárcovství a filantropii

Skoro 3 ze 4 lidí souhlasí, že žádostí o dary už je tolik, že je to až obtěžující.

Zjištění, že skoro tři čtvrtiny veřejnosti považuje žádosti o dary za tak časté, že je to až obtěžuje, je důležité pro úvahy o fundraisingových aktivitách. Ve skutečnosti samozřejmě může kromě častosti oslovení hrát roli také forma. Zároveň je zajímavé, že častěji s tvrzením souhlasí lidé v důchodovém věku (78 %) a naopak méně často lidé pod 30 let (55 %). Častěji s tvrzením také souhlasí lidé, kteří jsou hůře materiálně zajištěni a mají sami hlouběji do kapsy (77 %) oproti těm, kdo se naopak cítí dobře zajištěni (62 %).

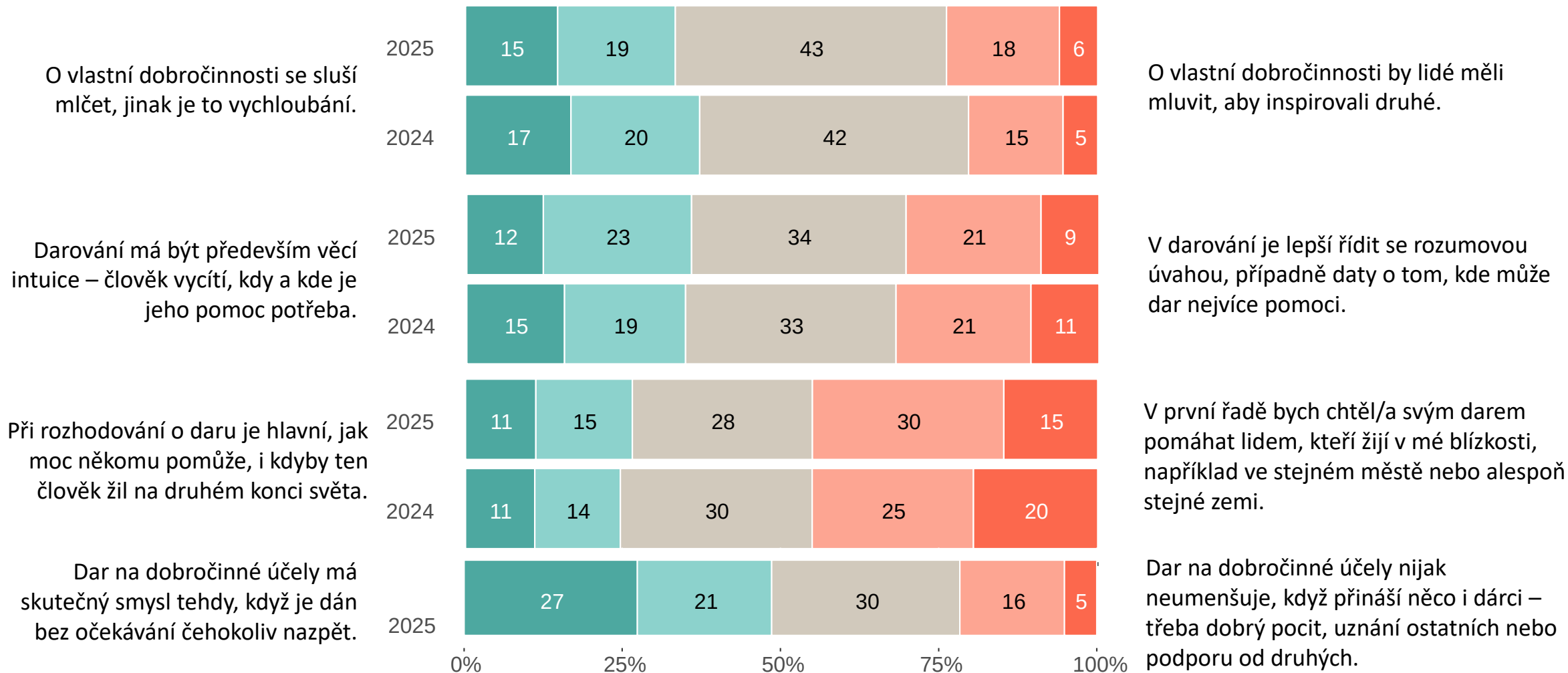
Nakolik souhlasíte nebo nesouhlasíte s následujícím tvrzením: „Po člověku dnes tak často někdo chce peníze na dobročinné účely, že je to až obtěžující.“

Zdroj STEM, n = 2 009, n = 2013

U každé dvojice prosím vždy označe na 5bodové stupnici, ke kterému výroku se Vy osobně spíše přikláníte.

Jasně k výroku vlevo
 Spíše k výroku vlevo
 Postoj uprostřed
 Spíše k výroku vpravo
 Jasně k výroku vpravo

Zdroj STEM, 2024: n = 2 009, 2025: 2 013

Dárcovství je pro více lidí věcí osobní než něčím, o čem by se mělo mluvit.

Asi třetina (34 %) se přiklání k tomu, že o vlastní dobročinnosti se sluší mlčet, jinak jde o vychloubání. K opačnému výroku, že se má o dobročinnosti mluvit, abychom inspirovali druhé, se přiklání jen čtvrtina (24 %). Zbytek volí postoj uprostřed. Posouzení toho, jestli by darování mělo být spíše věcí intuice, nebo rozumové úvahy, pak dělí lidi téměř přesně na třetiny: jedna se přiklání k intuici, druhá k rozumové úvaze a třetí volí postoj uprostřed. Další z dotazovaných položek testuje jednu z myšlenek směru označovaného jako efektivní altruismus. Ta říká, že pomáhat se má především s ohledem na co největší dopad a že život každého člověka na planetě by měl mít z hlediska filantropa stejnou hodnotu. Tento přístup jasně rezonuje jen s každým čtvrtým. Naopak 45 % se přiklání k prioritizaci pomoci lidem ve svém okolí. Zbývajících 28 % volí postoj uprostřed. Oproti předchozímu roku zůstalo rozložení postojů velmi podobné.

Oproti předchozímu roku jsme přidali jednu položku, a sice výběr mezi postojem, že „dar na dobročinné účely má skutečný smysl tehdy, když je dán bez očekávání čehokoliv nazpět“ a postojem, že „dar na dobročinné účely nijak neumenšuje, když přináší něco i dárci – třeba dobrý pocit, uznání ostatních nebo podporu od druhých.“ Lidé se výrazně více přiklonili k prvnímu výroku (48 %) než ke druhému (21 %), přičemž asi 30 % zaujalo neutrální postoj.

U postojových výroků vidíme také řadu rozdílů mezi jednotlivými sociodemografickými skupinami. Přesvědčení o tom, že o vlastní dobročinnosti by se mělo mlčet, je častější mezi muži (40 %) oproti ženám (27 %), mezi lidmi pod 30 let (20 %) oproti lidem nad 60 let (43 %). U výroku, zda má být darování spíše věcí intuice, už rozdíly mezi sociodemografickými podskupinami moc nejsou. Výrok, že hlavní je dopad daru, nehledě na to, zda pomůže člověku geograficky blízkému nebo vzdálenému, hodnotí podobně muži i ženy, ale velký rozdíl se objevuje z hlediska věku: tato hodnota efektivního altruismu nalézala podporu u 42 % mladých pod 30 let, ale jen u 20 % osob nad 60 let. Konečně v podpoře výroku, zda hodnotu daru umenšuje nebo ne, pokud z něj dárci má něco nazpět v podobě dobrého pocitu, uznání nebo podpory, se od sebe sociodemografické skupiny nijak neliší.

Index dárcovství

Jak jsme konstruovali index dárcovství

Podobně jako u indexu dobrovolnictví jsme i u indexu filantropie vyšli z několika otázek. Výsledný index filantropie pak každému respondentovi přiřadí číslo. To indikuje jeho míru dárcovství. Opět nejde primárně o exaktní individuální zhodnocení. Cílem indexu je především umožnit spočítat agregovanou míru filantropie, kterou budeme sledovat v čase a také porovnávat mezi podskupinami (například podle věku nebo vzdělání). Záměrně jsme zahrnuli jen otázky, které se týkají toho, zda jedince daruje, ale nikoliv výše darů, a to proto, že samotná výše je do velké míry ovlivněna finančními možnostmi, ne pouze štědrostí a solidaritou. Navíc na otázky týkající se výše daru mnoho respondentů nechtělo odpovědět, takže by se index obtížně konstruoval.

Do indexu filantropie přispívá následujících 5 proměnných:

- 1) BOD ZA FINANČNÍ DAR V POSLEDNÍCH 12 MĚSÍCÍCH: Daroval alespoň nějaký finanční dar za posledních 12 měsíců.
- 2) BOD ZA FINANČNÍ DAR V POSLEDNÍ 4 TÝDNY: Daroval alespoň nějaký finanční dar za poslední 4 týdny.
- 3) BOD ZA PŘEVAHU PRAVIDELNÉHO DÁRCOVSTVÍ: Pokud většinu darů člověk daruje formou pravidelných darů, získává bod. Vycházíme z toho, že neziskové organizace takový typ darů jednoznačně preferují, protože umožňuje plánování a udržitelnost.
- 4) BOD ZA NEFINANČNÍ DAR: Pokud respondent daroval v posledních 12 měsících nějaký nefinanční dar (nejčastěji oblečení nebo potraviny), získává bod.
- 5) BOD ZA DAROVÁNÍ KRVE: Také pokud daroval v posledních 12 měsících krev, získává bod.

Ve výsledku tak každý respondent získá na základě svých odpovědí 0 až 5 bodů. Všechny se zakládají na reportovaném chování, nikoliv na postojích. Ty do indexu záměrně nevstupují.

Index dárcovství – meziročně prakticky nezměněn

Index dárcovství, resp. filantropie má stejně jako index dobrovolnictví rozsah od 0 do 5 bodů. Ve srovnání s indexem dobrovolnictví má méně šikmé rozdělení. To je dáno dvěma skutečnostmi. Zaprvé, větší podíl veřejnosti uvádí, že dalo za posledních 12 měsíců nějaký finanční dar, než že dobrovolnický pomáhalo (66 % vs. 45 %). V Indexu dárcovství lze navíc získat body také za nefinanční dar v posledních 12 měsících a za darování krve.

Průměrná hodnota české populace v tomto indexu je 1,72, což odpovídá 34,4 % při přepočtu na procenta. Hypotetické hladiny 100 % bychom dosáhli, pokud by všichni lidé darovali v posledních 4 týdnech peníze, zároveň by v posledních 12 měsících darovali i nefinanční dar i krev a navíc by většinu svých finančních darů dávali formou pravidelného dárcovství. To reálně samozřejmě nesplňuje téměř nikdo, resp. jen 1 % respondentů.

Index umožňuje také srovnání mezi podskupinami:

Muži: 31,9 %

Bez maturity: 30,2 %

18-29 let: 32,3 %

Ženy: 36,8 %

S Maturitou: 36,7 %

30 až 44 let: 35,6 %

Vysokoškoláci: 39,7 %

45 až 59 let: 37 %

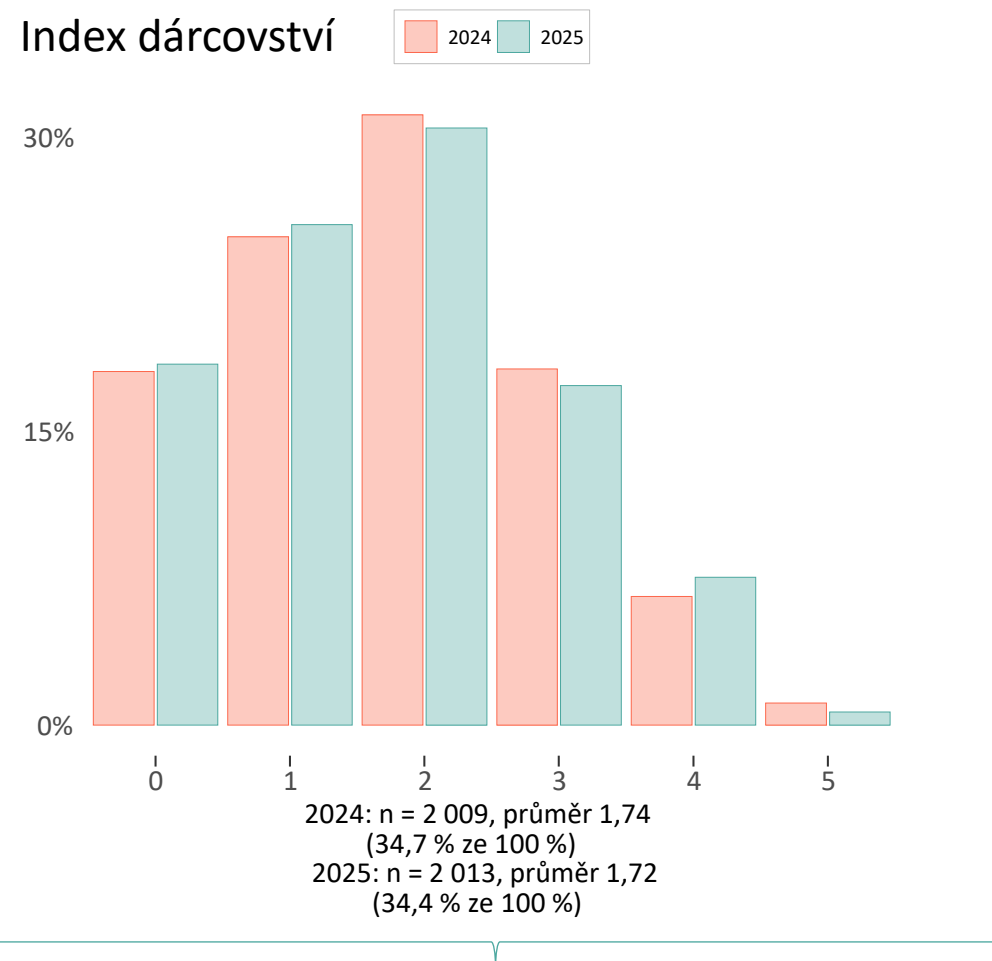
60 a více let: 32,3 %

Vyšší index u žen; podobně jako v předchozím roce

Nižší u lidí bez maturity; podobně jako v předchozím roce

Nižší u lidí pod 30 a nad 60 let; podobně jako v předchozím roce

Index dárcovství

Průměr 1,72, což odpovídá 34,4 % při přepočtení na škálu od 0 do 100 %.

Zdroj: STEM, 2024: n = 2 009, 2025: n = 2 013

Dárcovství a vybrané rozdíly mezi sociodemografickými skupinami

Rozdíly v dárcovství podle pohlaví

Čísla zde vychází přímo z odpovědí respondentů a nepodléhají korekci pravděpodobného nadhodnocení.

Za posledních 12 měsíců přispělo alespoň nějakou finanční částkou na dobročinné účely 71 % žen a 61 % mužů. Za poslední čtyři týdny finanční dar poskytla čtvrtina žen (25 %) a téměř pětina mužů (19 %).

Nefinanční dary v posledních 12 měsících darovalo 57 % mužů a 67 % žen. V oblasti nefinančních darů ženy častěji darují oblečení (55 %) než muži (45 %). Podobně potraviny daruje vyšší podíl žen (27 %) oproti mužům (19 %).

Naopak muži (37 %) častěji, než ženy (23 %) poskytují biologické dary. Zkušenost s darováním krve uvádí více než čtvrtina mužů (28 %) oproti méně než pětině žen (17 %). U darování krevní plazmy zkušenost opět převažuje u mužů (16 %) nad ženami (10 %).

Výrazný rozdíl se mezi ženami a muži objevuje v postoji k veřejnému sdílení dárcovských aktivit. Přesvědčení, že o vlastní dobročinnosti by se mělo mlčet, je častější mezi muži (40 %) než mezi ženami (27 %).

Rozdíly v dárcovství podle věku

Čísla zde vychází přímo z odpovědí respondentů a nepodléhají korekci pravděpodobného nadhodnocení.

Nejnižší míra zapojení do finančního dárcovství je patrná u nejmladší věkové skupiny 18–29 let, z níž více než dvě pětiny (41 %) v posledních 12 měsících neposkytly žádný finanční dar. Naopak do finančního dárcovství se v posledních 12 měsících nejsilněji zapojila skupina osob mezi 45-59 lety, která alespoň nějakou finanční částku darovala v 71 % případů (nic tedy nedarovalo jen 29 %).

Mezi dárci z této věkové skupiny (45-59) je také nejčastější využívání trvalého platebního příkazu. Naopak nejméně tuto formu využívali dárci z věkové skupiny mladší 30 let (10 % z dárců). U zapojení do poskytnutí nefinančních darů jsou rozdíly mezi věkovými skupinami nepatrné.

Téměř polovina dárců mezi 18-44 lety využívá k darování online dárcovské platformy. Naopak dárci starší 60 let tyto platformy využívají v méně než čtvrtině případů (24 %).

Z hlediska darování biologických darů je přirozeně nejméně aktivní skupina osob starších 60 let (25 %). Naopak v darování biologických darů pozorujeme nejsilnější podíl u osob mezi 30-44 lety (37 %).

Výrazné rozdíly lze pozorovat v tom, koho lidé považují za vhodného příjemce darů. Starší dárci mají tendenci upřednostňovat podporu osob ve svém okolí. Naproti tomu mladší dárci více zdůrazňují celkový dopad své pomoci a geografická blízkost příjemce pro ně hraje menší roli.

Starší věkové skupiny se taktéž spíše přiklánějí k názoru, že dárcovství by mělo zůstat soukromou záležitostí, přičemž jeho veřejné sdílení může být vnímáno jako forma chlubení. Mladší generace naopak považují otevřenou komunikaci o dárcovství za žádoucí, a to zejména proto, že může inspirovat a motivovat ostatní k podobnému jednání.

Výrazné rozdíly mezi věkovými skupinami se projevují i v míře souhlasu s tvrzením, že žádosti o dary jsou natolik časté, že jsou až obtěžující. Nejčastěji s tímto tvrzením souhlasí osoby starší 60 let (78 %), zatímco nejméně osoby mladší 30 let (55 %).

Rozdíly v dárcovství podle vzdělání a materiálního zajištění

Čísla zde vychází přímo z odpovědí respondentů a nepodléhají korekci pravděpodobného nadhodnocení.

V posledním roce přispěly na dobročinné účely alespoň nějakou finanční částkou nejčastěji osoby s vysokoškolským vzděláním (72 %) a osoby s maturitou (71 %). U osob bez maturity byl tento podíl nižší (59 %). Zároveň vysokoškolsky vzdělané osoby se častěji než zbylé skupiny přihlásily k pravidelnému darování. V posledních čtyřech týdnech finanční dar na dobročinné účely poskytla téměř třetina vysokoškolsky vzdělaných osoby (30 %) a téměř pětina osob bez maturity (17 %). Vysokoškolsky vzdělané osoby (48 %) výrazně častěji využívají k darování online dárcovské platformy než osoby bez maturity (31 %). Také nefinanční dary poskytují o něco častěji vysokoškolsky vzdělané osoby (66 %) a osoby s maturitou (65 %) než osoby bez maturity (57 %).

Osoby se špatným materiálním zajištěním se dárcovství v posledních 12 měsících účastnili o něco méně často než osoby solidně materiálně zajištěné (56 % vs. 71 %), nicméně rozdíl není tak velký. Je vidět, že se dle svých možností snaží dárcovsky zapojovat lidé napříč společnostmi. Osoby se solidním materiálním zajištěním také o něco častěji poskytují biologické dary, přičemž nejvýraznější rozdíl se projevuje u darování krve. Zkušenost s darováním krve uvádí více než čtvrtina z nich (27 %), zatímco mezi špatně materiálně zajištěnými jde o méně než pětinu (18 %).

Kapitola 3

Postoje k solidaritě

Meziročně ještě posílilo přesvědčení, že lidé by si měli být ochotni vzájemně pomáhat, i když z toho nemají přímý prospěch, a také že úroveň společnosti se pozná podle toho, jak se dokáže postarat o ty nejslabší.

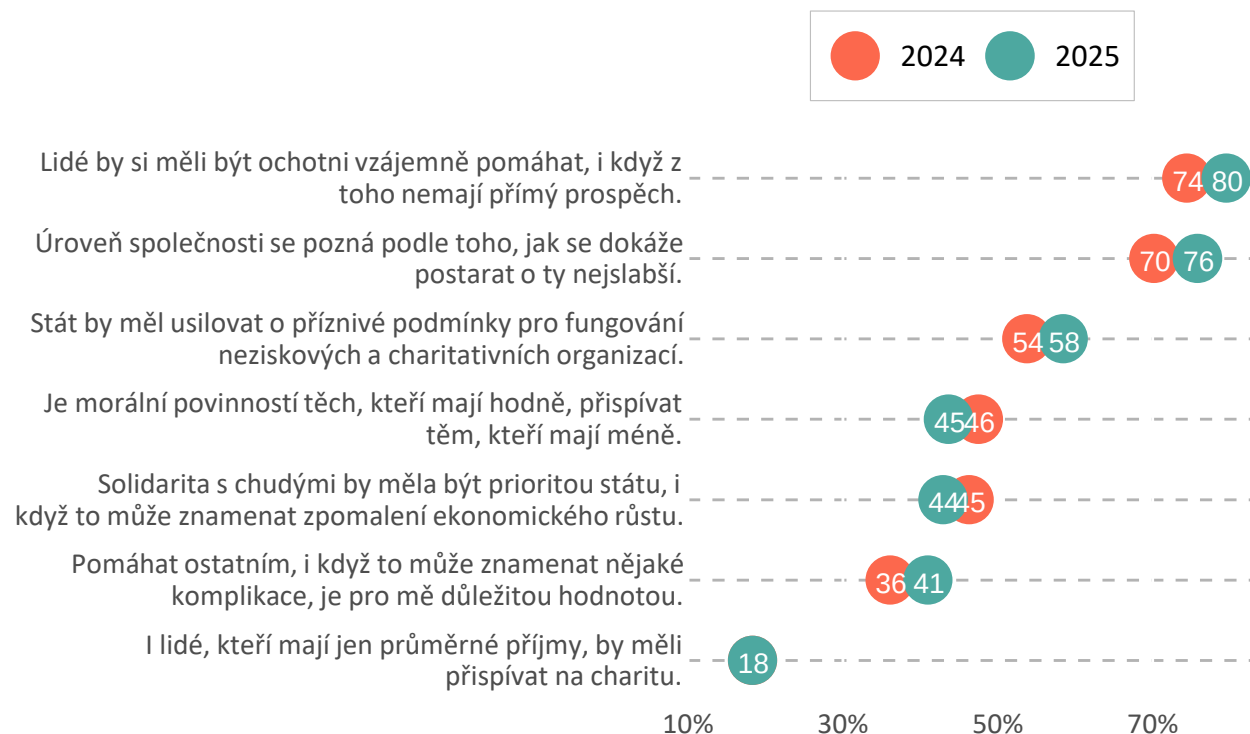

Čtyři pětiny lidí (80 %) souhlasí, že by si lidé měli vzájemně pomáhat, i když z toho nemají přímý prospěch. Pouze 2 % nesouhlasí, ostatní volí neutrální postoj. Podobně se lidé staví k výroku, že úroveň společnosti se pozná podle toho, jak se dokáže postarat o nejslabší (souhlasí 76 %, nesouhlasí jen 5 %).

Tvrzení, že stát by měl vytvářet příznivé podmínky pro neziskové organizace, má u veřejnosti také spíše podporu (58 % souhlasí, 11 % nesouhlasí). Lidé nepřekvapivě více podporují tvrzení, že bohatí by měli přispívat těm, kteří mají méně (45 % souhlasí), než tvrzení, že i lidé s jen průměrnými příjmy by měli přispívat na charitu (18 % souhlasí). Tvrzení, že solidarita s chudými má být prioritou státu, i když to může znamenat zpomalení ekonomického růstu, podpořilo 44 % respondentů, 13 % bylo proti. Osobně považuje pomáhání druhým i za cenu komplikací s tím spojených za důležitou hodnotu 41 %, dalších 43 % k tomuto tvrzení zaujalo středový postoj, jen 16 % tuto hodnotu nepřijímá.

Meziročně se postoje posunuly jen lehce, ovšem směrem k větší podpoře pomáhání ostatním. To může reflektovat obecně zlepšující se náladu a ekonomickou situaci na konci roku 2025 oproti roku předchozímu.

Do jaké míry souhlasíte, nebo nesouhlasíte s následujícími výroky?

Zdroj: STEM. 2024: n = 2 009, 2025: n = 2 013

Index postojů k solidaritě – meziročně poměrně stabilní s lehkou tendencí k růstu

Podobně jako jsme výše konstruovali index dobrovolnictví a index dárcovství (filantropie), tak můžeme na základě otázek z předchozí strany spočítat index postojů. Ten funguje jako jednoduchý průměrový index* a pohybuje se stejně jako indexy výše od 0 (postoje zcela odmítavé k solidaritě) až do 5 (maximální podpora všech výroků na předchozí straně).

Průměrná hodnota indexu je 3,19. V přepočtu na škálu od 0 do 100 (pomyslná procenta) by to bylo 63,7 %. Hodnota 100 % je v tomto případě jen hypotetická. Dosáhli bychom jí, kdyby všichni respondenti vyjádřili maximální míru souhlasu se všemi položkami na předchozí straně.

Pro základní sociodemografické skupiny jsou hodnoty indexu následující:

Muži: 62,4 %

Bez maturity: 63,3 %

18-29 let: 59,1 %

Ženy: 64,9 %

S Maturitou: 63,4 %

30 až 44 let: 61,4 %

Vysokoškoláci: 65,1 %

45 až 59 let: 66 %

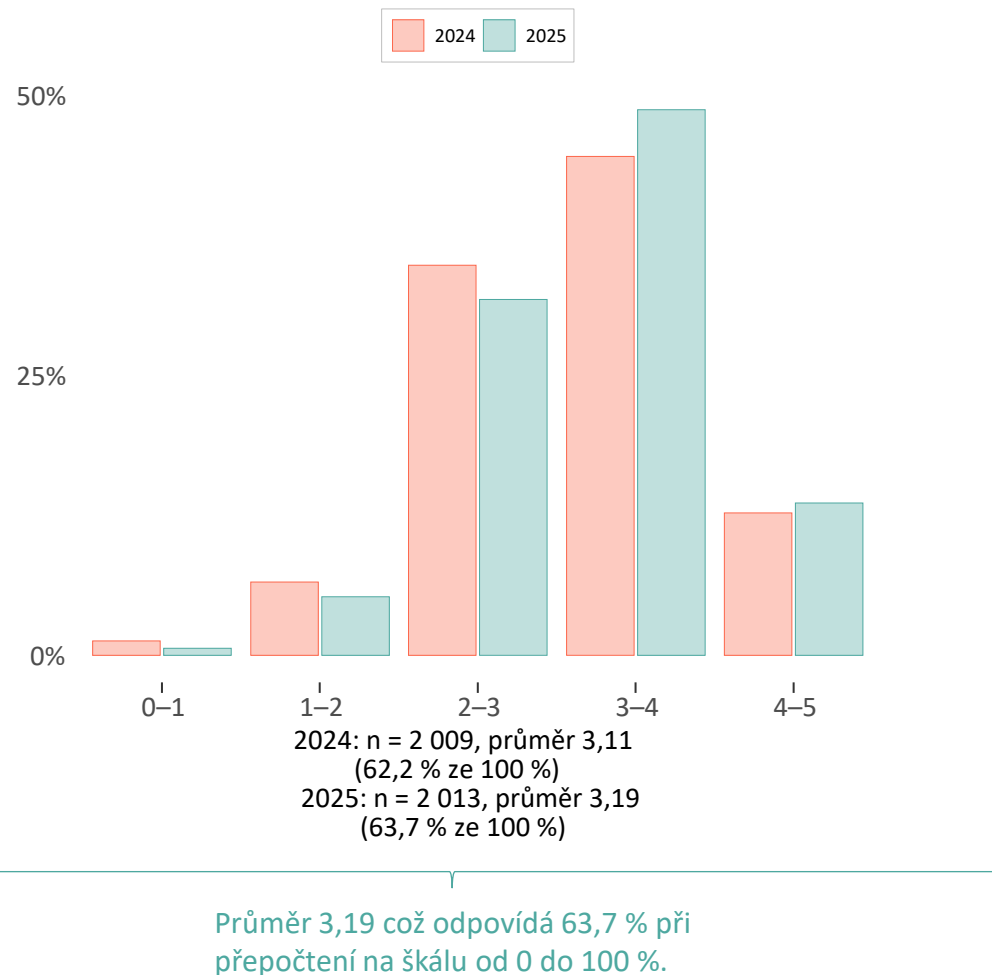
60 a více let: 65,8 %

Vyšší index u žen;
ovšem s menším
rozdílem než v
předchozím roce

Mírně vyšší u lidí s VŠ vzděláním; v
tom se situace otočila oproti
předchozímu roku, nicméně
rozdíly jsou na úrovni statistické
chyby

Vyšší u osob nad
45 let

Index postojů k solidaritě

Zdroj: STEM, 2024: n = 2 009, 2025: n = 2 013

*Poznámka: Respondenti dostali za odpovědi z předchozí strany body: „určitě souhlasím“ = 5, „spíše souhlasím“ = 4, „Tak napůl“ = 3, „Spíše nesouhlasím“ = 2, „Určitě nesouhlasím“ = 1. Vznikla tak průměrová škála v rozsahu 1 až 5 bodů, která byla přepočítána na škálu od 0 do 5 bodů čistě z důvodu, aby všechny indexy udržovaly stejnou škálu.

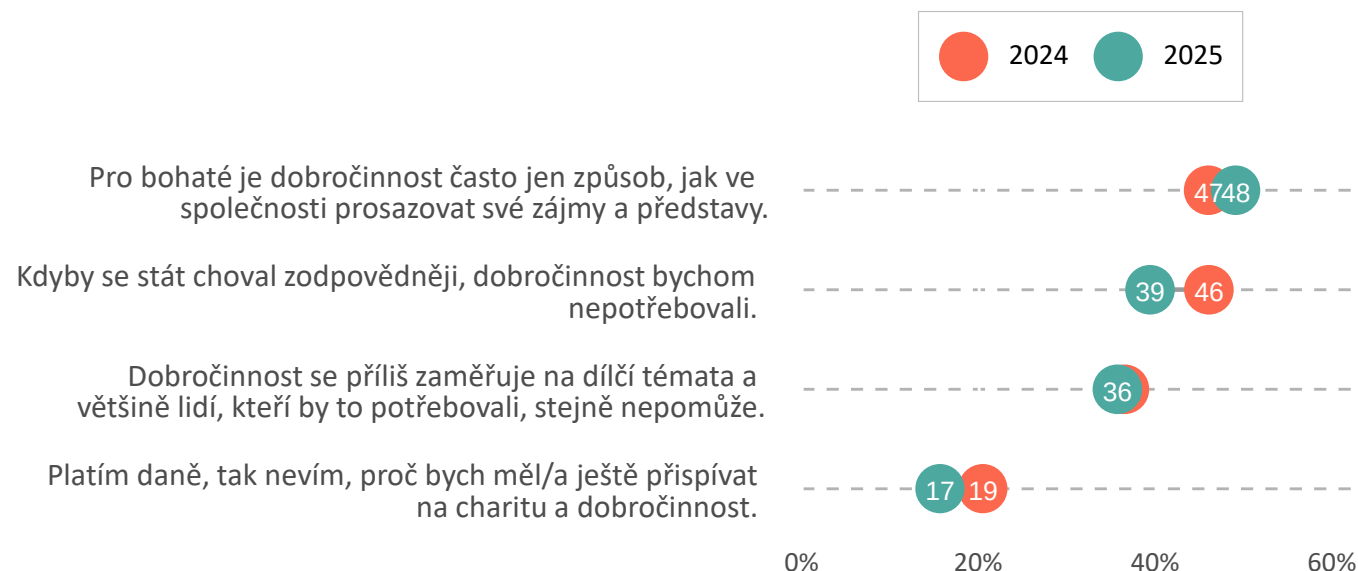
Necelá polovina populace má k charitě a filantropii bohatých spíše opatrný přístup, zejména v souvislosti s využíváním dobročinnosti jako nástroje k prosazování vlastních zájmů.

Téměř polovina populace (48 %) souhlasí s tím, že bohatí využívají dobročinnost jako nástroj k prosazování vlastních zájmů ve společnosti (36 % zaujímá neutrální postoj, jen 17 % nesouhlasí). Meziročně poklesl postoj, že pokud by se stát choval zodpovědněji, dobročinnost by nebyla potřeba (v roce 2024 souhlasilo 46 %, v roce 2025 už jen 39 %). S určitou dávkou skepse je vnímána i efektivita charity – 36 % lidí se domnívá, že dobročinnost se příliš zaměřuje na dílčí témata a nepomáhá těm, kteří ji skutečně potřebují. Nerezonuje postoj, že když člověk platí daně, není už důvod přispívat na dobročinnost – souhlasí s ním jen 17 %, nesouhlasí 53 % a neutrální postoj volí 30 %.

S prvním výrokem, že dobročinnost bohatých je často nástroj pro prosazování vlastních zájmů, souhlasí častěji muži (51 %) než ženy (44 %) a hůře materiálně zajištění (53 %) než dobře zajištění (34 %).

K tvrzení, že kdyby se stát choval zodpovědněji, nebylo by dobročinnosti potřeba, se více přiklání lidé nad 60 let (45 %), než ti do 30 let (30 %).

Do jaké míry souhlasíte, nebo nesouhlasíte s následujícími výroky?

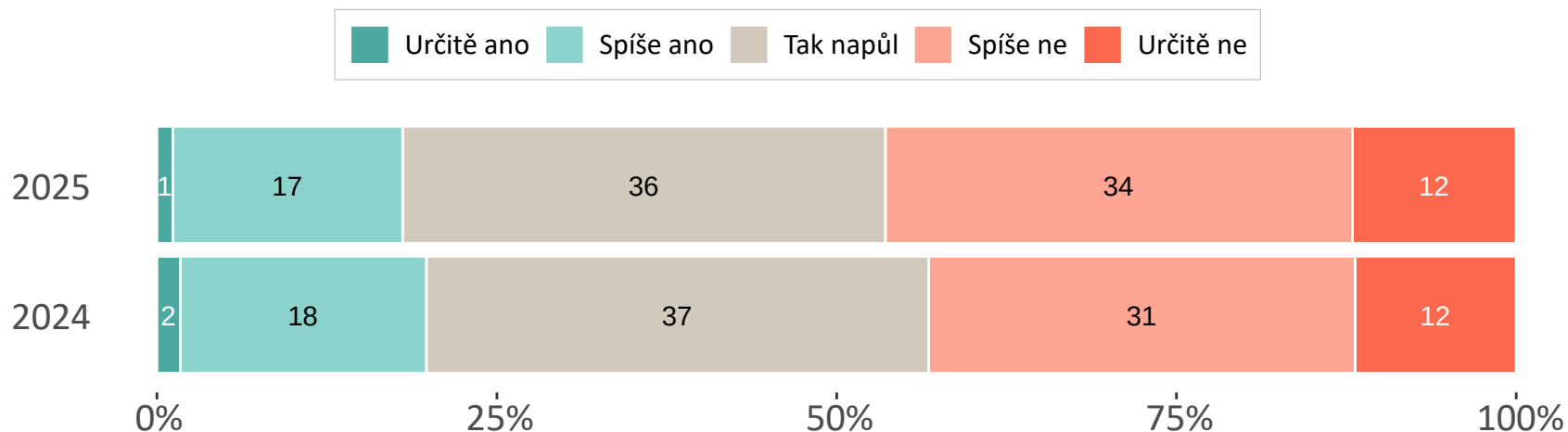
Zdroj: STEM. 2024: n = 2 009, 2025: n = 2 013

Obecná nedůvěra v lidi může být jedním z limitujících faktorů dobrovolnictví a dárcovství v Česku.

Nízká důvěra ve společnost může být jedním z faktorů, které brzdí ochotu lidí zapojovat se do dobrovolnictví a dárcovství. Tyto aktivity často vyžadují důvěru, že pomoc bude využita správně a že lidé, kterým je určena, ji skutečně potřebují.

V české společnosti důvěruje většině lidí necelá pětina populace, zatímco více než třetina veřejnosti zaujímá rezervovaný postoj (tak napůl) a 46 % populace většině lidí nedůvěruje. Obecná nedůvěra ve společnosti tak může být jedním z limitujících faktorů dobrovolnictví a dárcovství v Česku. V rámci EU patří ČR dlouhodobě k zemím s nejnižší mezilidskou důvěrou.

„Myslíte si, že většině lidí lze důvěřovat?“

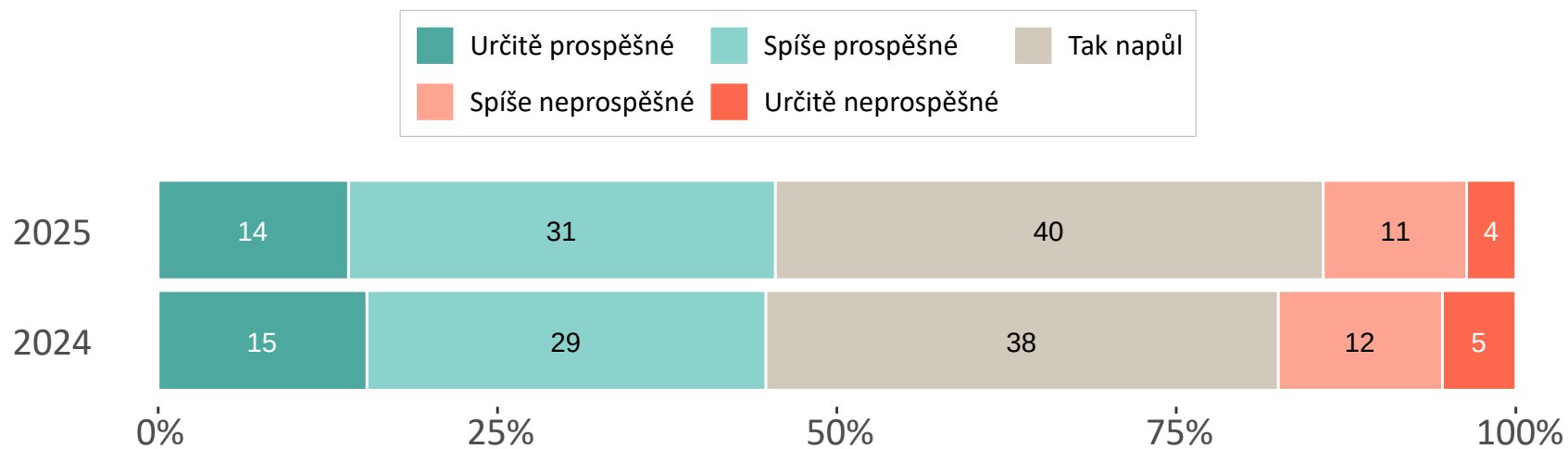
Zdroj: STEM. 2024: n = 2 009; 2025: n = 2 013

Lidé nejčastěji vnímají neziskové organizace jako prospěšné (45 %) nebo vyjadřují středový postoj (40 %). Jen 15 % je vnímá jako neprospěšné.

Na jednoho člověka, který vnímá neziskové organizace jako neprospěšné, připadají tři lidé, kteří je vnímají naopak jako prospěšné. Skoro stejně jich vyjadřuje středový postoj, což naznačuje, že asi v jejich pohledu hodně záleží na tom, o jakou organizaci se konkrétně jedná.

Jako neprospěšné vnímají neziskové organizace častěji muži (20 %) než ženy (9 %) a lidé nad 60 let (17 %) než lidé pod 30 let (11 %). Otázku je potřeba vnímat v kontextu šetření o dobrovolnictví a dárcovství, což mohlo některé respondenty směřovat i k pozitivnějším odpovědím ohledně neziskových organizací jako takových.

„Obecně vzato, jak vnímáte působení neziskových organizací v naší společnosti? Jsou podle Vás:“

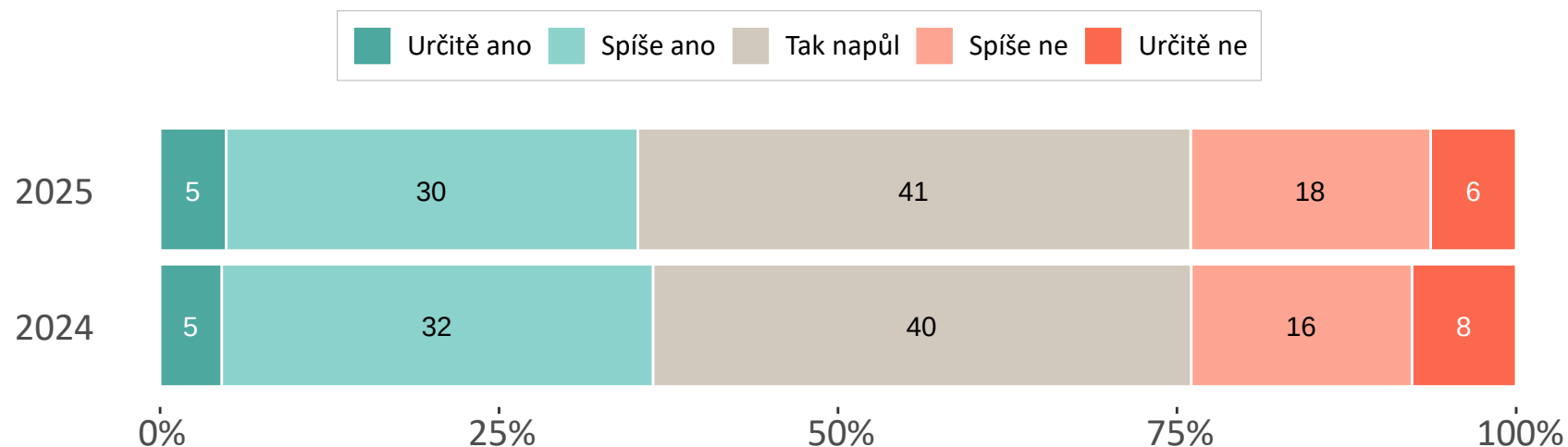

Zdroj: STEM. 2024: n = 2 009; 2025: n = 2 013

Více lidí charitativním organizacím v nakládání s penězi důvěřuje, než nedůvěřuje. Nejčastější je ale váhavý postoj uprostřed, který naznačuje pochybnosti.

Asi třetina lidí má důvěru v to, že většina charitativních organizací v Česku využívá peníze ze sbírek v souladu s tím, jak uvádějí. Trochu větší podíl (41 %), má pochybnosti vyjádřené postojem uprostřed. Zbývající asi čtvrtina pak tuto důvěru nemá vůbec.

„Myslíte si, že většině charitativních organizací v České republice, které pořádají sbírky na dobročinné účely, se dá důvěřovat, že peníze využijí tak, jak uvádějí?“

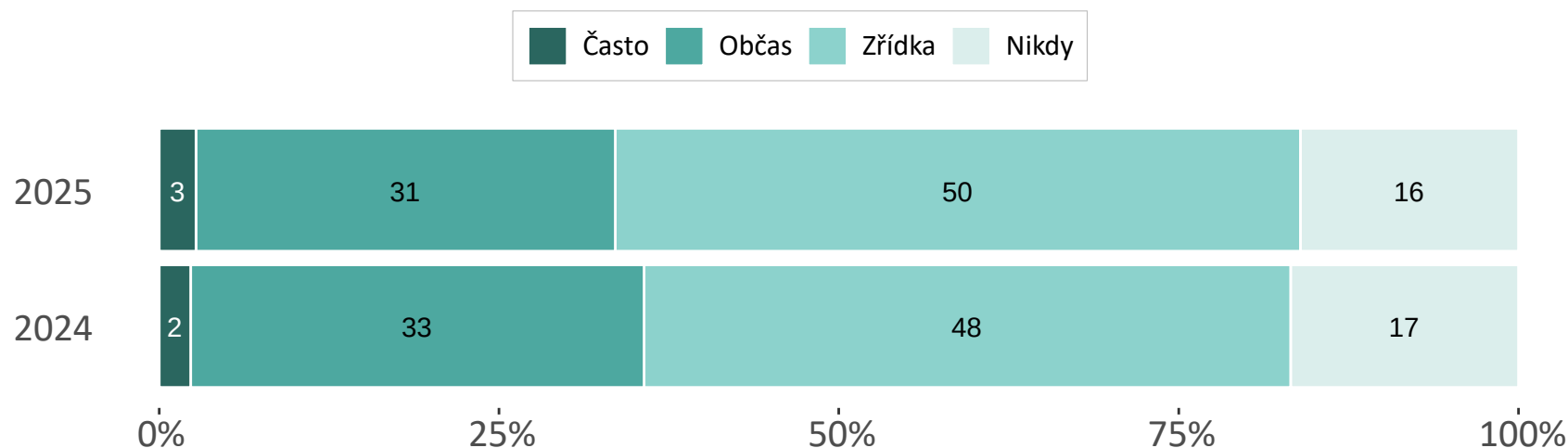

Zdroj: STEM. 2024: n = 2 009; 2025: n = 2 013

Dobročinnost není častým tématem rozhovorů, přibližně třetina lidí o ní ale alespoň občas mluví.

Dobročinnost a charitativní aktivity nejsou v české společnosti častým konverzačním tématem. Třetina lidí o nich hovoří alespoň občas, téměř dvě třetiny pak jen zřídka nebo vůbec. Pokud se o dobročinnosti v běžných rozhovorech příliš nemluví, může být pro lidi méně viditelná a méně přítomná v jejich každodenním rozhodování. Lidé pak nemusejí mít přehled o možnostech a přínosech dobrovolnictví ani se k nim nemusí dostat informace o způsobech a dopadech dárcovství, přestože by třeba někteří z nich byli ochotní přispívat.

„Jak často mluvíte s ostatními lidmi (rodinou, příbuznými, přáteli atp.) o věcech, které se týkají charity a dobročinnosti?“

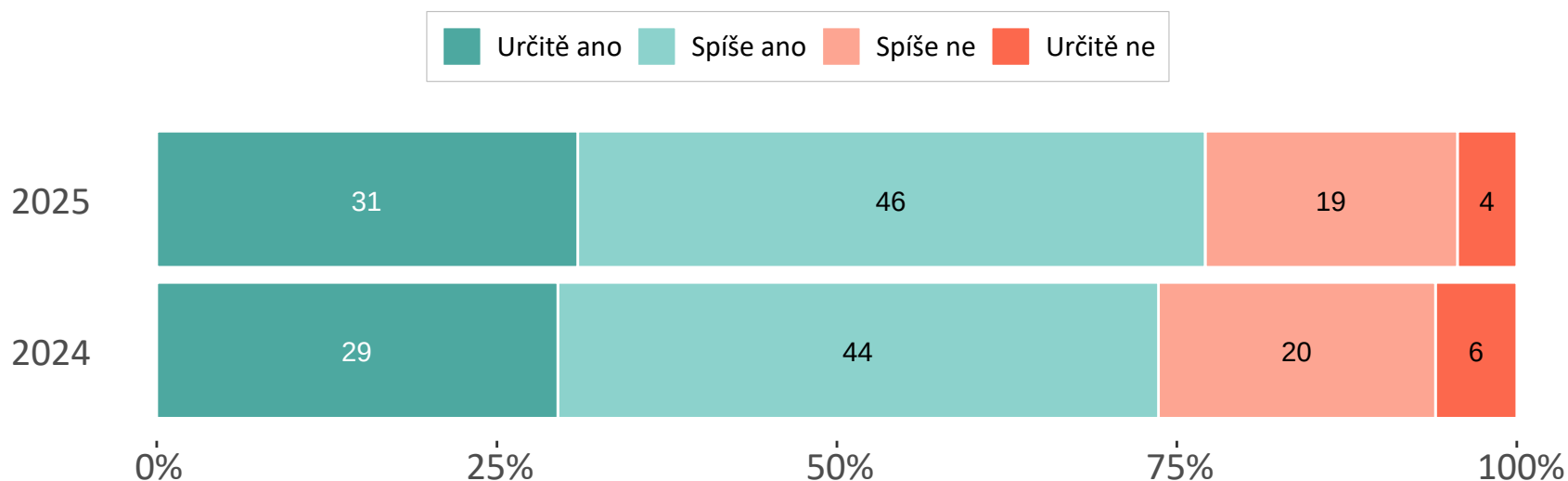

Zdroj: STEM. 2024: n = 2 009; 2025: n = 2 013

Tři čtvrtiny dospělých lidí se v případě potřeby mohou spolehnout na pomoc někoho ze svého okolí.

Tři čtvrtiny dospělých lidí se v případě potřeby mohou spolehnout na pomoc někoho ze svého okolí. Zároveň to ale znamená, že každý čtvrtý člověk má pocit, že se na takovou pomoc spolehnout spíše nemůže. Důvěra ve vlastní sociální síť je pravděpodobně základní předpoklad pro obecnou důvěru v lidi a společnost, které zase podmiňují ochotu dále pomáhat a zapojovat se.

„Můžete se spolehnout na pomoc od někoho ve svém okolí v případě, že ji budete potřebovat?“

Zdroj: STEM. 2024: n = 2 009; 2025: n = 2 013

Kapitola 4

Index solidarity

Index solidarity – rozložení v populaci

Celkový index solidarity vzniká pro každého jednotlivce jako průměr z indexu dobrovolnictví, indexu dárcovství a indexu postojů k solidaritě. Jeho celkové rozložení tedy primárně vzniká na škále od 0 do 5, kdy průměrná hodnota indexu v populaci je 1,96 a v přepočtu na procenta to odpovídá 39,1 %.

Hodnoty indexu lze porovnávat pro různé podskupiny:

Muži: 38,1 %

Ženy: 40,1 %

Vyšší index
u žen

Bez maturity: 36,6 %

S maturitou: 40 %

Vysokoškoláci: 43 %

Mírně rostoucí index
s dosaženým
vzděláním

18-29 let: 38,9 %

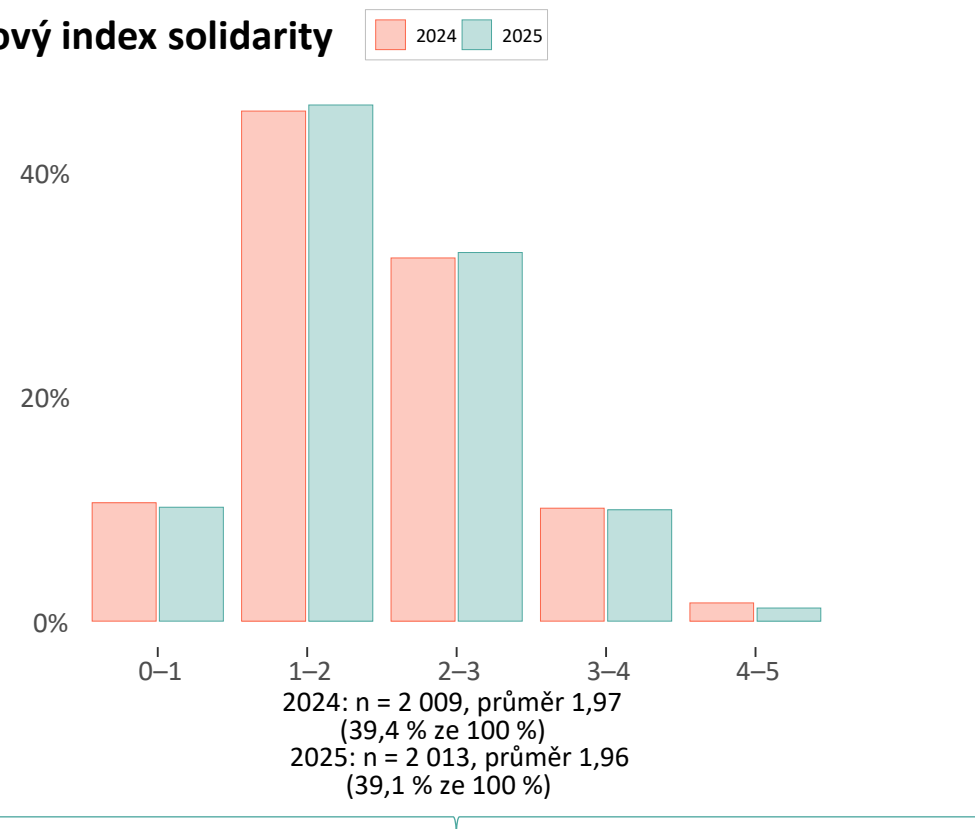
30 až 44 let: 39 %

45 až 59 let: 40,2 %

60 a více let: 38,4 %

Malé rozdíly
podle věku

Celkový index solidarity

Průměr 1,96 což odpovídá 39,1 % při
přepočtení na škálu od 0 do 100 %.

Zdroj: STEM, 2024: n = 2 009, 2025: n = 2 013

Konstrukce indexu solidarity (39,1 %): Dobrovolnictví, dárcovství, postoje k solidaritě

Připomínáme, že index solidarity vzniká jako průměr tří dílčích indexů. Jednotlivé tři dílčí indexy není užitečné srovnávat mezi sebou. Nemá například smysl říkat, že index dobrovolnictví je menší než index filantropie a ten že je nižší než index postoju. Každý index je specifický v tom, z jakých konkrétních ukazatelů vychází. Každý měří velmi odlišnou dimenzi chování a v případě posledního indexu dokonce postoju. Smyslem indexů je možnost srovnání v čase a podskupin obyvatel mezi sebou.

Index dobrovolnictví (19,2 %)

Vyšší u mužů, vysokoškoláků a nejmladší věkové kategorie do 29 let. Velmi mírný pokles oproti předchozímu roku, spíše stabilita.

Zohledňuje

- Zda pomáhal/a bez nároku na odměnu v posledních 12 měsících
- Zda pomáhal/a bez nároku na odměnu také v posledních 4 týdnech, kdy rozlišuje přímou pomoc a organizované dobrovolnictví
- Zda v posledních 12 měsících pomáhal pravidelně (alespoň vícekrát do měsíce)
- Zda v posledních 4 týdnech pomáhal intenzivně (alespoň 6 hodin)

Dárcovství (34,4 %)

Vyšší u žen, vyšší u lidí mezi 30 a 59 lety, nižší u lidí bez maturity. Prakticky stejná hodnota jako v předchozím roce.

Nijak nezohledňuje výši darů, pouze to, zda lidé darují. Konkrétně zohledňuje:

- Zda daroval finanční dar v posledních 12 měsících
- Zda daroval finanční dar také v posledních 4 týdnech
- Zda v rámci svých finančních darů daruje převážně formou pravidelného dárcovství
- Zda daroval v posledních 12 měsících nefinanční dar
- Zda daroval v posledních 12 měsících krev

Postoje k solidaritě (63,7 %)

Vyšší u žen, vysokoškoláků a osob nad 45 let. Mírný nárůst oproti předchozímu roku, spíše stabilita.

Opírá se o baterii výroků týkajících se solidarity vůči ostatním. Index roste se souhlasem s tvrzeními jako například, že lidé by si měli pomáhat, i když z toho nemají přímý prospěch; úroveň společnosti se pozná podle toho, jak se dokáže postarat o své nejslabší; nebo že pomáhat ostatním, i když to může znamenat nějaké komplikace, je pro respondenta důležitou hodnotou.

Zpracoval STEM Ústav empirických výzkumů, z.ú.
s finanční podporou Nadačního fondu Donio

Kontakt:

Jaromír Mazák

jaromir.mazak@stem.cz

www.stem.cz

Metodologie

V této kapitole jsou uvedeny různé metodologické poznámky a parametry týkající se provedené studie. Součástí kapitoly je kromě diskuse limitů výzkumu také konstrukce koeficientu, kterým se snažíme tyto limity kompenzovat při odhadech objemů dobrovolnictví a filantropie v celé dospělé populaci.

Pro kontext: Ve zprávě Index solidarity 2025 prezentujeme převážně data za rok 2025 a často je srovnáváme s daty za rok 2024. Dárcovství ovšem lze vzhledem k potřebě čekat na administrativní data vyhodnocovat s větším zpožděním: tam se opíráme o kombinaci dat za rok 2024 (administrativní data) a rok 2025 (dotazníková data). Meziroční změny pozorujeme spíše menší, nicméně je znát určitý nárůst celkového objemu dárcovství (2024 oproti 2023) i dobrovolnictví (2025 oproti 2024). Pro kontext je dobré připomenout, že rok 2024 mohl být mimořádně mobilizační především kvůli zářijovým povodním, které přirozeně zvyšují jak finanční pomoc, tak dobrovolnické zapojení v terénu. V roce 2025 už podobně silný domácí katastrofický impuls chyběl, dárcovství ale mohly znovu posilovat sbírky na Ukrajinu (např. v reakci na vyhrocené jednání Donalda Trumpa s Volodymyrem Zelenským v Bílém domě na konci února 2025 české sbírky na pomoc Ukrajině zaznamenaly výrazný nárůst), rekordní Tříkrálová sbírka a silné zdravotní či charitativní kampaně (rekordní výtěžek Českého dne proti rakovině). Zároveň v roce 2024 opět začala růst ekonomika oproti stagnaci v roce 2023. Proto lze meziroční nárůsty číst i tak, že solidarita v české společnosti nestojí jen na mimořádných domácích krizích, byť tyto krize mohou dočasně zvýraznit některé její projevy, ale také na ekonomické situaci a geopolitickém dění.

Časový referenční rámec dotazování: Spolehlivější paměť VS. Úplné pokrytí

Pro dotazování na minulou dobročinnost a dobrovolnictví je nutné stanovit referenční časový rámec. Dotazování na celou životní zkušenost se kvůli nespolehlivosti paměti neuplatňuje. Nejčastěji se v praxi používá rámec jednoho roku (12 měsíců) nebo jednoho měsíce (4 týdny). Týdenní rámec se objevuje výjimečně, např. při zjišťování, jak často bývají lidé oslovení s žádostí o dar – zde by i měsíc mohl být pro paměť příliš dlouhý.

V naší metodologii kombinujeme dva běžné rámce – 4 týdny a 12 měsíců. Kratší rámec by velmi dobře fungoval za předpokladu rovnoměrného rozložení aktivit v čase, což ale neplatí. Dobročinnost bývá sezónní a reaguje na krizové události (např. živelné pohromy). Proto považujeme za důležitý i roční horizont – i přes menší přesnost vzpomínek umožňuje širší pokrytí roku a lepší rozlišení mezi (alespoň občasnými) dobrovolníky/dárci a zbytkem. Čtyřtýdenní rámec je ovšem také cenný – využívá ho World Giving Index i Mezinárodní organizace práce (ILO). Zachycuje výrazně spolehlivěji i drobnější formy pomoci, na které lidé po delší době zapomínají. Roční rámec zase umožňuje zaznamenat mimořádné události (např. specifické chování během letního období, přírodní katastrofy atp.), pokud si je respondenti ještě vybavují.

Ve zprávě oba časové rámce kombinujeme a vždy jasně (i graficky) upozorňujeme, ke kterému z nich se data vztahují.

Dotazování plánujeme vždy na podzim (říjen/listopad), abychom se vyhnuli vlivu letních prázdnin.

Limity výzkumu

Výzkum podléhá několika metodologickým limitacím, které shrnujeme níže. V jejich důsledku pak zjišťujeme, že pro řadu zkoumaných jevů pravděpodobně dochází k nadhodnocení oproti obecné populaci, což naznačují srovnání s administrativními, případně dalšími daty. Pravděpodobné důvody nadhodnocení:

1. **Efekt paměti:** Dotazujeme se na určitý časový rámec (posledních 12 měsíců nebo poslední 4 týdny). Lidé si spíše pamatují, že něco udělali, než kdy přesně to udělali. Je pravděpodobné, že část respondentů do posledních 12 měsíců například započítá něco, co udělali před 14 nebo 16 měsíci. Tím dochází k nadhodnocení sledovaných jevů.
2. **Efekt online populace u starších věkových ročníků:** Přestože je výběrový soubor kvótně reprezentativní, opírá se vzhledem ke způsobu sběru dat (CAWI, tj. online) jen o internetovou populaci. Jakkoliv jsou v něm tedy proporčně zastoupeni i lidé v důchodovém věku, jde v průměru o lidi aktivnější a činorodější. To může vést k nadhodnocení. Tento efekt není tolik přítomen ve výzkumech, které používají osobní dotazování, byť i v osobním dotazování je obtížné dostat se k nejstarším lidem a k těm méně aktivním.
3. **Efekt módu sběru dat:** Online panely jsou charakteristické vyšší mírou zájmu o politiku (či obecně vyšší mírou zájmu a participace), než jaký sledujeme u obecné populace. To kompenzujeme vážením na minulou volbu, kdy dokážeme kompenzovat podíl nevoličů, který je na panelech menší. Není ale jisté, že je to kompenzace dostatečná. Přitom předpokládáme, že zájem o politiku koreluje i s dobrovolnickou a filantropickou aktivitou, což se opět může projevit v nadhodnocení. Tento efekt je přítomen u každého sociologického výzkumu, protože pasivnější lidé se s větší pravděpodobností neúčastní. V rámci dotazování na online panelu ale může být větší než u osobního dotazování.
4. **Efekt stylizace:** Část lidí může mít tendenci se stylizovat a uvádět větší míru zapojení / více hodin tak, aby jejich odpovědi byly více v souladu se sebeobrazem, který o sobě mají. Tento efekt hrozí v každém sociologickém výzkumu, byť u sběru na online panelu je pravděpodobně nižší, protože respondent neodpovídá přímo živému tazateli, před kterým by se mohl chtít stylizovat.
5. **Efekt mediánové mzdy:** Pro odhad hodnoty dobrovolnictví navíc může hrát roli efekt mediánové mzdy, která bývá používána pro určení hodnoty dobrovolnictví. Mediánovou mzdu použili v minulosti také ostatní odhady (SC&C, ČSÚ)*. Pravděpodobně je ale reálná průměrná hodnota práce dobrovolníka nižší, protože dobrovolníci často vykonávají nekvalifikovanou práci, i když rozhodně ne pouze tu. U dobrovolnictví je důležitější spíše faktor, co člověka baví, naplňuje ho nebo to jinak považuje za důležité, případně co je potřeba ve spolku, jehož je členem. Pohled na tržní hodnotu práce je zde menší.

S ohledem na výše uvedené je třeba zdůraznit: Z objektivních důvodů spojených s vlastnostmi sociologického výzkumu na online panelu jsou pravděpodobně míry dobrovolnictví a filantropie vycházející z odpovědí respondentů oproti populaci nadhodnoceny. **Proto jsme pro vybraná čísla provedli v poslední podkapitole sekce o dobrovolnictví a filantropii expertní korekci**, což je na příslušných místech jasně označeno. Expertní korekce nabízí nejlepší možný odhad STEM o skutečných číslech v populaci.

Expertní korekce vybraných odhadů při přepočtu na populaci:

Použité referenční zdroje

Z důvodu výše uvedených zdrojů možného zkreslení (nahodnocení) celopopulačních odhadů jsme do šetření vložili několik otázek, které umožňují srovnání s administrativními, případně jinak autoritativními daty. Toto srovnání umožňuje přibližně odhadnout míru nahodnocení vybraných čísel a pomocí expertního úsudku provést jejich korekci.

S jakými daty zjištění z dotazníků konfrontujeme?

1. Podíl osob ve skupině „zaměstnanci, kteří si sami podávají daňové přiznání“, které odečítají dar z daňového základu.

- Administrativní zdroj: data Generálního finančního ředitelství, analýza STEM, viz [ZDE](#): v roce 2024 bylo v této skupině **11,8 %** osob odečítajících dar z přiznání
- Data z dotazníkového šetření STEM (viz ve zprávě): **18.4 %** osob za rok 2024 (N = 382, statistická chyba v rozmezí cca +/- 4,5 p. b.)
- Tj. nahodnocení $18.4 / 11.8 = 1.6$ krát

2. Podíl osob, které v posledních 12 měsících darovaly krev.

- Administrativní zdroj: Dle údajů ÚZIS darovalo krev v roce 2025 celkem asi 348 000 osob. Při přepočtu na dospělé populaci osob s trvalým pobytem (8.83 mil.) to je **3.9 %**.
- Data z dotazníkového šetření STEM (viz ve zprávě): **6.5 %** (se statistickou chybou asi 1 p. b.)
- Tj. nahodnocení **1,7krát**

3. Počet ekvivalentu plných úvazků odpracovaných pro neziskový sektor.

- Autoritativní zdroj (nikoliv administrativní data, ale výsledek šetření): ČSÚ, Satelitní účet neziskových organizací, odhad pro rok 2023: **20 810** plných úvazků (FTE)
- Data z dotazníkového šetření STEM (viz ve zprávě): přibližně **34 000** plných úvazků v roce 2025
- Tj. nahodnocení **1,6krát**

4. Podíl lidí, kteří v uplynulém roce vykonávali dobrovolnictví organizované nějakou organizací nebo komunitu (organizované dobrovolnictví).

- Autoritativní zdroj (nikoliv administrativní, ale výsledky šetření): ČSÚ, Výběrové šetření pracovních sil, odhad pro rok 2023: **11 %** alespoň 1 hodina za posledních 12 měsíců (má být aktualizováno jednou za 4 roky)
- Data z dotazníkového šetření STEM (viz v této zprávě): **29 %**
- Nahodnocení **2,6krát**

Expertní korekce vybraných odhadů dobrovolnictví při přepočtu na populaci: Výpočet korekčního koeficientu (1/2)

Pro korekci odhadů objemů dobrovolnictví používáme jeden celkový koeficient, který vychází z údajů o nadhodnocení na předchozí straně. Důvody pro použití jednoho koeficientu jsou následující:

- Administrativní údaje se týkají spíše okrajových jevů (odpočty darů z přiznání zaměstnanců, kteří si sami podávají přiznání: cca 2 až 3 % dospělé populace; dárčovství krve: cca 4 %). Konstrukce vah na jejich základě by tak výrazně zvýšila komplexitu designu vážení, což je nežádoucí, a zároveň by problematiku vyšší míry participace lidí v panelu kompenzovala pravděpodobně jen nedokonale.
- Další autoritativní údaje buď neumožňují konstrukci vah (počet úvazků odpracovaných pro neziskové organizace je v SUNI udávaný jako agregát, není jasné, kolika lidí se týká), nebo nepředstavují dostatečně „tvrdý“ zdroj, aby bylo možné je použít jako oporu pro vážení (údaje o míře dobrovolnictví v rámci VŠPS trpí běžnými vadami dotazníkových šetření od stylizace po problém paměti: šetření se dotazuje na posledních 12 měsíců).

Naším řešením proto je na základě znalostí o tom, nakolik se data z online dotazníkového šetření odchyľují od výše popsanych zdrojů, odhadnout jeden obecný koeficient míry nadhodnocení, který pak využíváme pro korekci vybraných odhadů pro celou populaci. U čísel, pro která byla provedena korekce, toto jasně deklarujeme. Ostatní čísla vychází přímo z odpovědí respondentů.

Expertní korekce vybraných odhadů dobrovolnictví při přepočtu na populaci: Výpočet korekčního koeficientu (2/2)

Jak tento koeficient spočítáme?

Pokusíme se odhadnout průměrnou míru tendence nadhodnocení aktivity, která může pramenit z různých důvodů diskutovaných výše na straně s nadpisem Limity výzkumu. Váhu 1 přitom dáme administrativním údajům (tvrďší data), váhu 0,5 údajům z autoritativních dotazníkových šetření ČSÚ (mohou trpět vlastními omezeními).

Z této úvahy a čísel na předchozí straně plyne následující výpočet:

$$\text{NADHODNOCENÍ1} = [(18.4/11.8) + (6.5/3.9) + (34000/20810)*0.5 + (29/11)*0.5] / 3 = 1.78$$

(Údaj spočítaný stejným postupem v indexu solidarity pro předchozí rok byl 1.93, tedy o něco vyšší. Míra nadhodnocení se zdá letos v panelových datech nižší.

Nechceme však na tento odhad průměrné míry nadhodnocení kompenzovat plně. Proč?

- Zaprvé, některé z těchto referenčních údajů jsou starší než naše data. Je tedy možné že část odchylky je dána vývojem v čase.
- Zadruhé, referenční data se týkají jen některých speciálních projevů solidarity. Předpokládáme, že naznačují směr a přibližnou tendenci k nadhodnocení, ale nejsme si jistí, že ve všech odhadech, které chceme extrapolovat na populaci, je nadhodnocení takto velké. Nemůžeme tedy mít důvěru v plnou zobecnitelnost takto vzniklého koeficientu nadhodnocení.

Proto chceme být v míře korekce našich odhadů raději konzervativní. Ve výsledku tak kompenzujeme odhadnutý efekt pouze z poloviny. Tomu odpovídá následující výpočet: $\text{NADHODNOCENÍ2} = (\text{NADHODNOCENÍ1} + 1) / 2 = 1,39$. **Z toho dostáváme koeficient korekce: $1/1,39 = 0,72$, kterým násobíme populační odhady dobrovolnictví odvozené z dat.**

Tento koeficient používáme pouze pro odhady prevalence dobrovolnictví v celé populaci, když přepočet na populaci provádíme. Vždy na to upozorňujeme. Korekci používáme jen pro odhad podílu lidí, kteří se věnují dobrovolnictví, nikoliv pro odhad průměrného počtu hodin. Ostatní grafy a analýzy v této zprávě vychází přímo z odpovědí respondentů v dotazníkovém šetření. Odhady dárcovství korigujeme jinou logikou vysvětlenou dále.

Expertní korekce vybraných odhadů filantropie při přepočtu na populaci

Při expertním odhadu skutečných hodnot celkové filantropie postupujeme trochu jinak než u dobrovolnictví. Pro odhad celkových darů uplatněných v daňových přiznáních se odrazíme od administrativních dat o darech uplatněných zaměstnanci, kteří si sami zpracovávají daňové přiznání. Z dotazníkového šetření pak vyvozujeme jen poměry mezi dalšími typy darů. Tyto poměry pak aplikujeme na údaje z administrativních dat, jak je vysvětleno na dalších dvou stranách.

Jak se liší dárcovství zaměstnanců, kteří podávají daňové přiznání sami, od těch, za které ho zpracovává zaměstnavatel? Detail výpočtu.

Vzhledem k tomu, že česká administrativa nemá k dispozici údaje o darech v daňových přiznáních fyzických osob, za které zpracovává přiznání zaměstnavatel, ale pouze data z daňových přiznání, která zpracovávají a odevzdávají sami poplatníci (příp. s daňovým poradcem), máme jen omezený obrázek o tom, kolik vlastně fyzické osoby darují. Dle analýzy administrativních dat Generálního finančního ředitelství realizované Úřadem vlády ČR na základě metodiky nastavené analytickým ústavem STEM (financováno TAČR) uplatní zaměstnanci, kteří sami podávají daňové přiznání, dary ve výši asi **2,5 mld. Kč** (přičemž slevu na dani proti daru uplatňuje 12 % z nich); údaje za rok 2024.

Jak jsme došli k odhadu o výši darů zaměstnanců, za které podává přiznání zaměstnavatel? Vyšli jsme z dotazníkového šetření a podívali se na objem darů reportovaný podle typu zaměstnanců. Shodou okolností 30 % zaměstnanců, kteří si podávají daňové přiznání sami, reportovali v souhrnu přibližně stejný objem darů jako 70 % zaměstnanců, za které přiznání podává zaměstnavatel. Celkový objem darů odečtený v daňových přiznáních všemi zaměstnanci tedy odhadujeme na 5 miliard korun. Vedle toho z oficiálních statistik Generálního finančního ředitelství víme, že osoby samostatně výdělečně činné odečetly dalších 1,6 miliardy korun. Celkový objem darů přiznaných fyzickými osobami v daňových přiznáních proto odhadujeme 6,6 mld. Kč

Jaký je objem darů neuplatněný v daňových přiznáních?

Výše jsme si ukázali, jak jsme vypočítali odhad darů uplatněných v daňových přiznáních. Velkou část darů ale tato metodika zcela míjí. Konkrétně následující dary nejsou uplatněny v daňových přiznáních:

- Všechny dary osob, které nejsou ekonomicky aktivní, a tudíž nepodávají daňové přiznání. Jde především o důchodce, ale také lidi s ročním příjmem do 60 000 Kč. Ze strany důchodců přitom může jít kombinovaně o obrovské sumy darovaných peněz.
- Dary jedince, které za rok nedosáhnou v součtu alespoň 1000 Kč, nelze v daňovém přiznání uplatnit. Jde například o drobné pouliční sbírky, dárcovské SMS neboli DMS atp.
- Řada jedinců si také od obdarovaného subjektu nežádá potvrzení o daru, případně ho nevyužije. Tato forma „nevyužití“ daňové slevy může být záměrná (jedinec nechce dar uplatnit) nebo způsobená neznalostí (neví, že může), případně to jedinci nemusí „stát za to“ (například než dohledávat potvrzení o daru, vytvářet kopii a přikládat ji k přiznání, aby za dar ve výši 1000 Kč získal slevu na dani 150 Kč, raději to neudělá).

Dary od dárců, kteří neuplatňují dar v přiznáních, mají tendenci být menší, ale dává je výrazně více lidí.

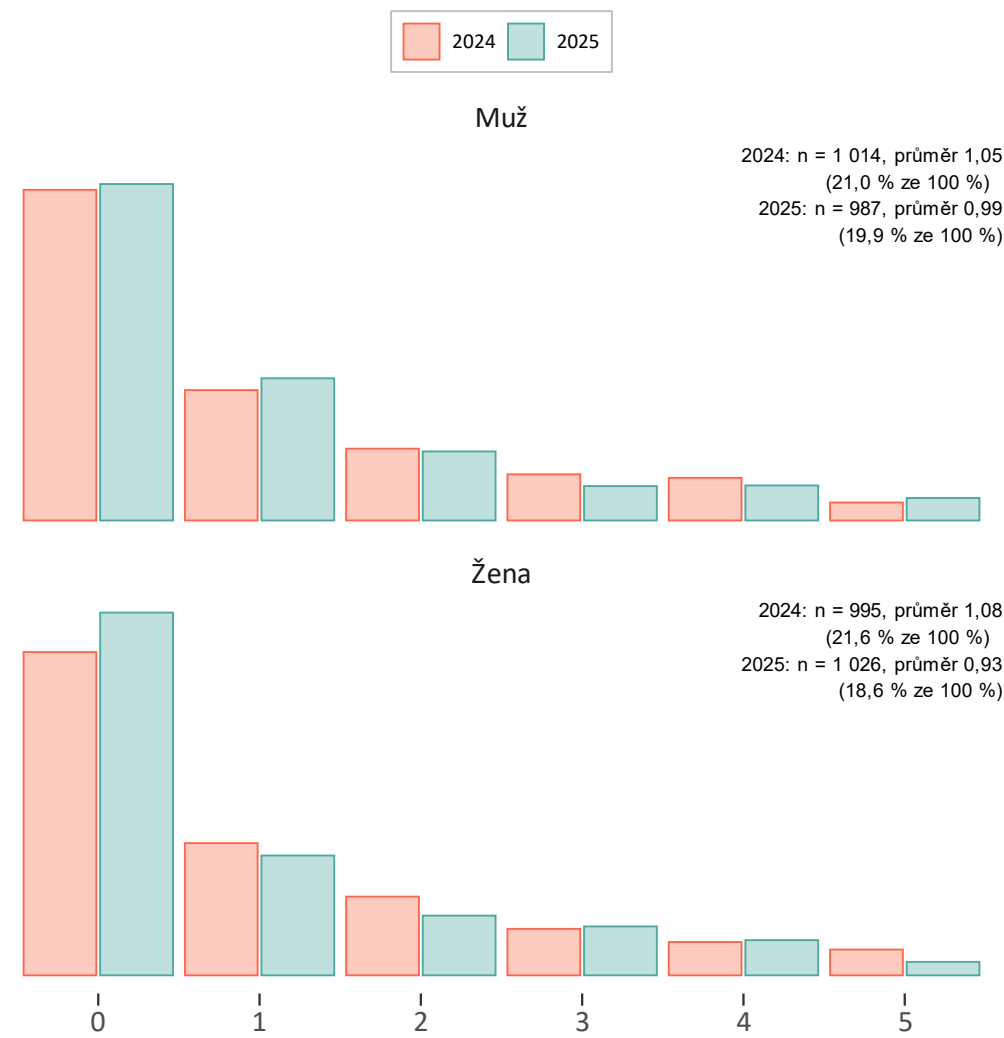
Jak činíme odhad o tom, kolik neuplatněné dary fyzických osob ve skutečnosti jsou? Protože nemáme administrativní referenční údaj, ke kterému bychom mohli odpovědi respondentů vztáhnout přímo, pracujeme s poměrem sumy reportovaných darů neuplatněných a uplatněných. Tento poměr je v dotazníkových datech 1,3 : 1 ve prospěch neuplatněných darů. Na základě hodnoty 6,6 miliard korun pro uplatněné dary fyzických osob tedy dovozujeme, že dalších 8,6 miliardy představují dary v přiznáních nezachycené.

Index dobrovolnictví - rozklad

V této příloze uvádíme přesné rozložení Indexu dobrovolnictví dle vybraných sociodemografik pro roky 2024 a 2025.

Index dobrovolnictví podle pohlaví a vzdělání

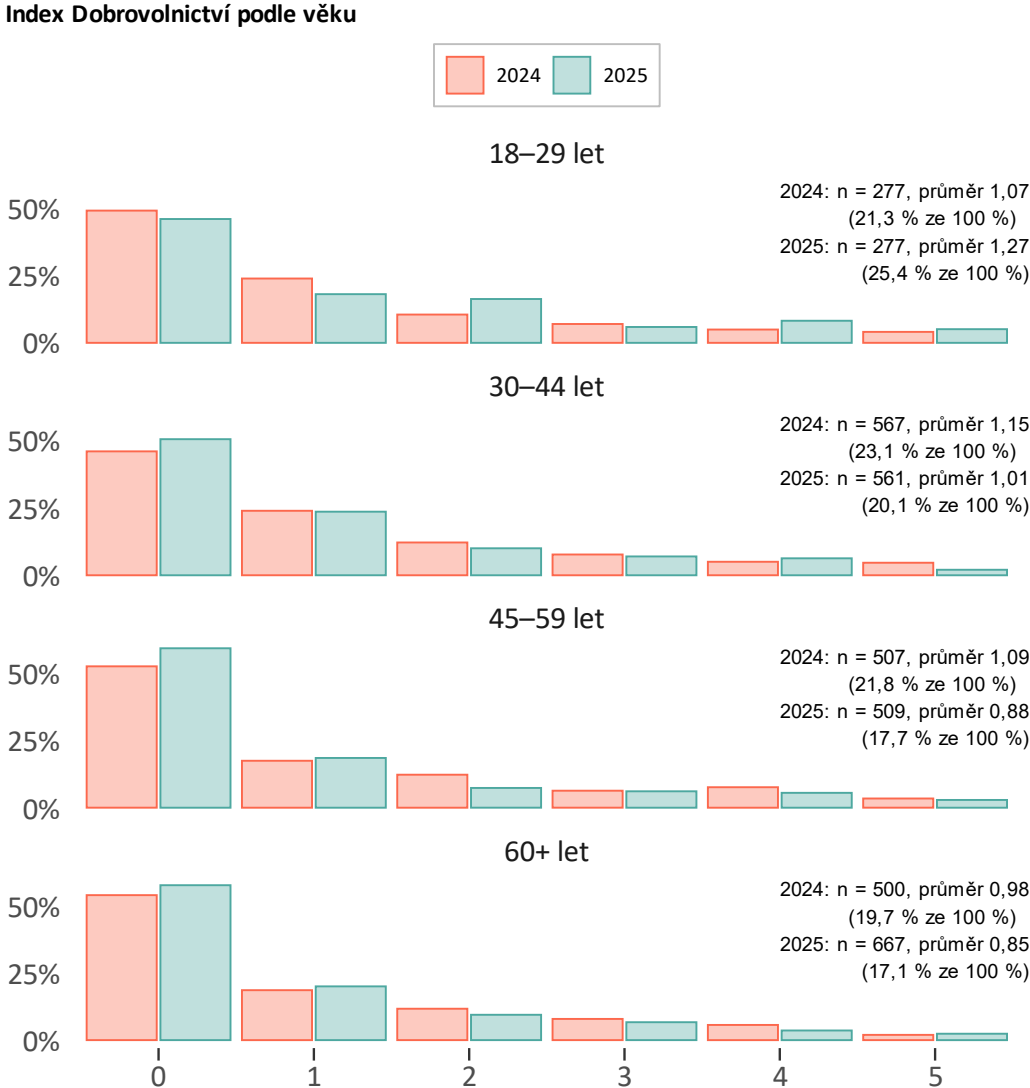
Index Dobrovolnictví podle pohlaví

Index Dobrovolnictví podle vzdělání

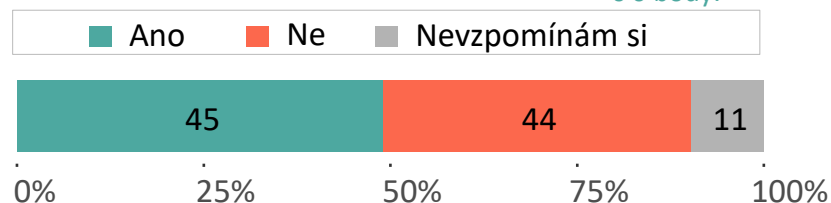
Index dobrovolnictví podle věku

Index dobrovolnictví – vizuální přehled komponent

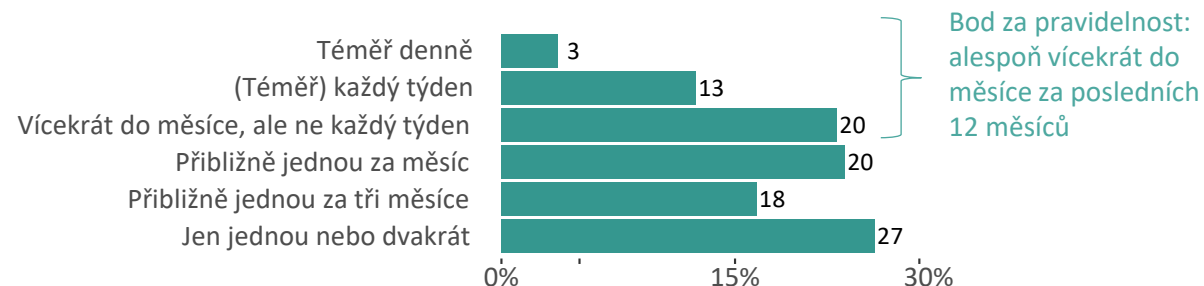
Vykonával/a jste v posledních 12 měsících dobrovolnickou činnost alespoň 1 hodinu?

Pokud „Ano“, získává 1 bod do indexu, jinak končí s 0 body.

Dotazování všichni respondenti.

Když uvážíte všechny své dobrovolnické činnosti pro nějakou organizaci či skupinu za posledních 12 měsíců, jak často jste takto zpravidla pomáhal/a?

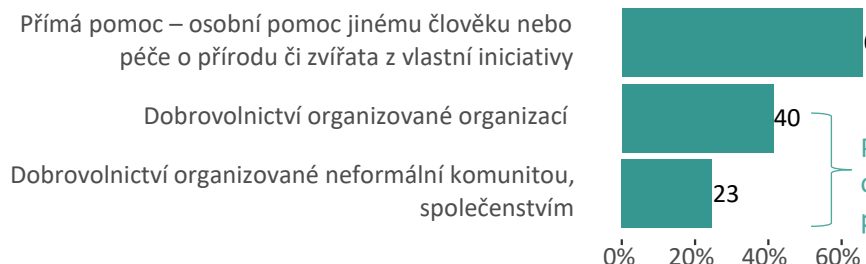

Bod za pravidelnost: alespoň vícekrát do měsíce za posledních 12 měsíců

Dotazování jen ti, kdo vykonávali dobrovolnickou činnost v posledních 12 měsících.

Označte, prosím, níže všechny formy dobrovolnictví a bezplatné pomoci, které jste v posledních 4 týdnech vykonával/a:

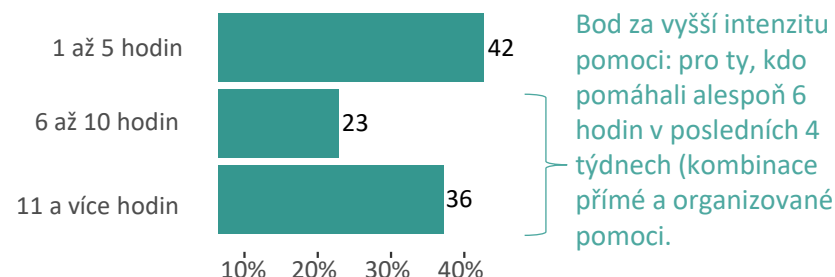
Pokud navíc vykonával „přímou pomoc“ v posledních 4 týdnech... „+1 bod do indexu“

Podobně „+1 bod“ za organizovanou pomoc v posledních 4 týdnech.

Dotazování jen ti, kdo vykonávali dobrovolnickou činnost v posledních 4 týdnech.

Počet hodin celkově strávený dobrovolnickou činností v posledních 4 týdnech (kombinace přímé a organizované pomoci)?

Bod za vyšší intenzitu pomoci: pro ty, kdo pomáhali alespoň 6 hodin v posledních 4 týdnech (kombinace přímé a organizované pomoci).

Dotazování jen ti, kdo vykonávali dobrovolnickou činnost v posledních 4 týdnech.

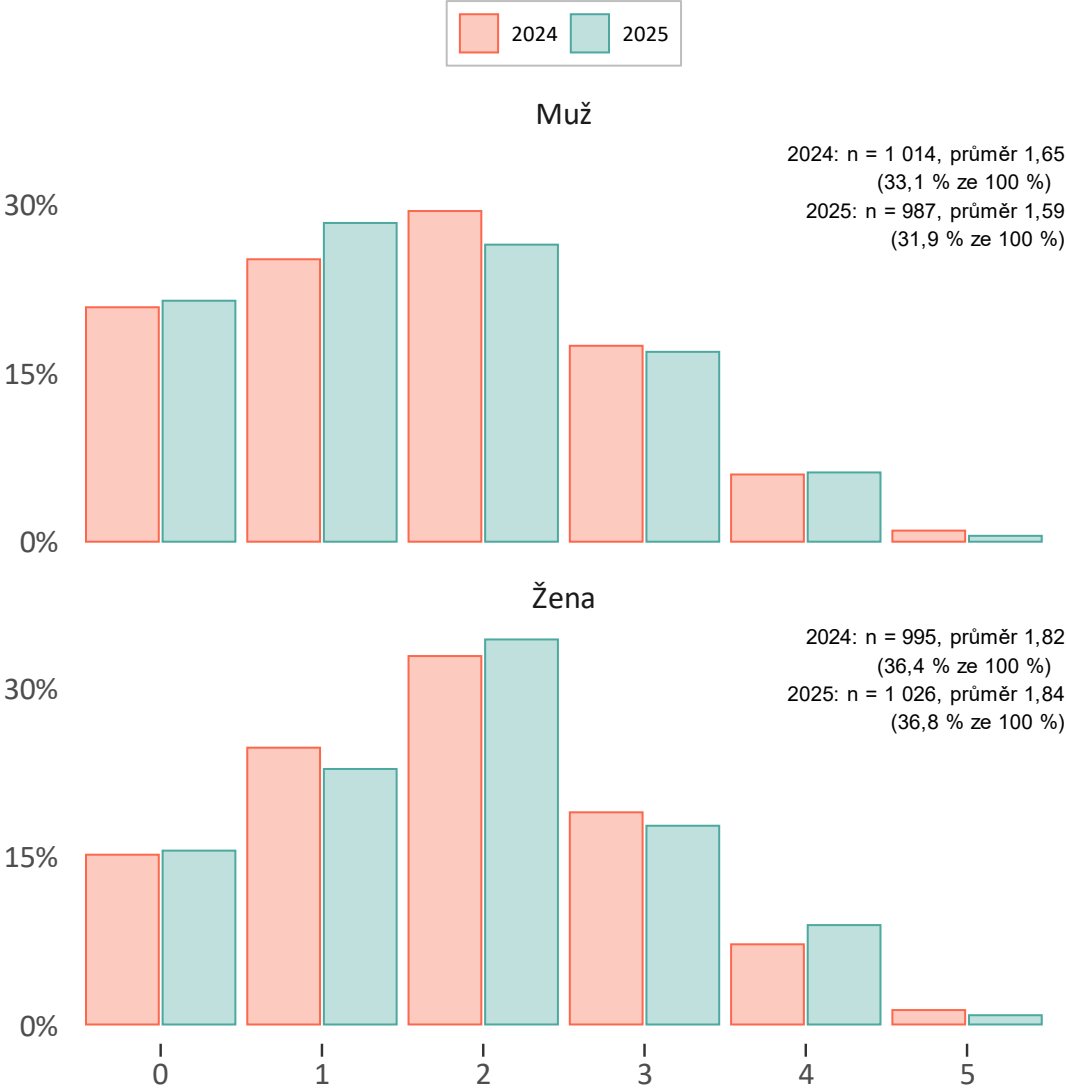
Zdroj: STEM

Index dárcovství - rozklad

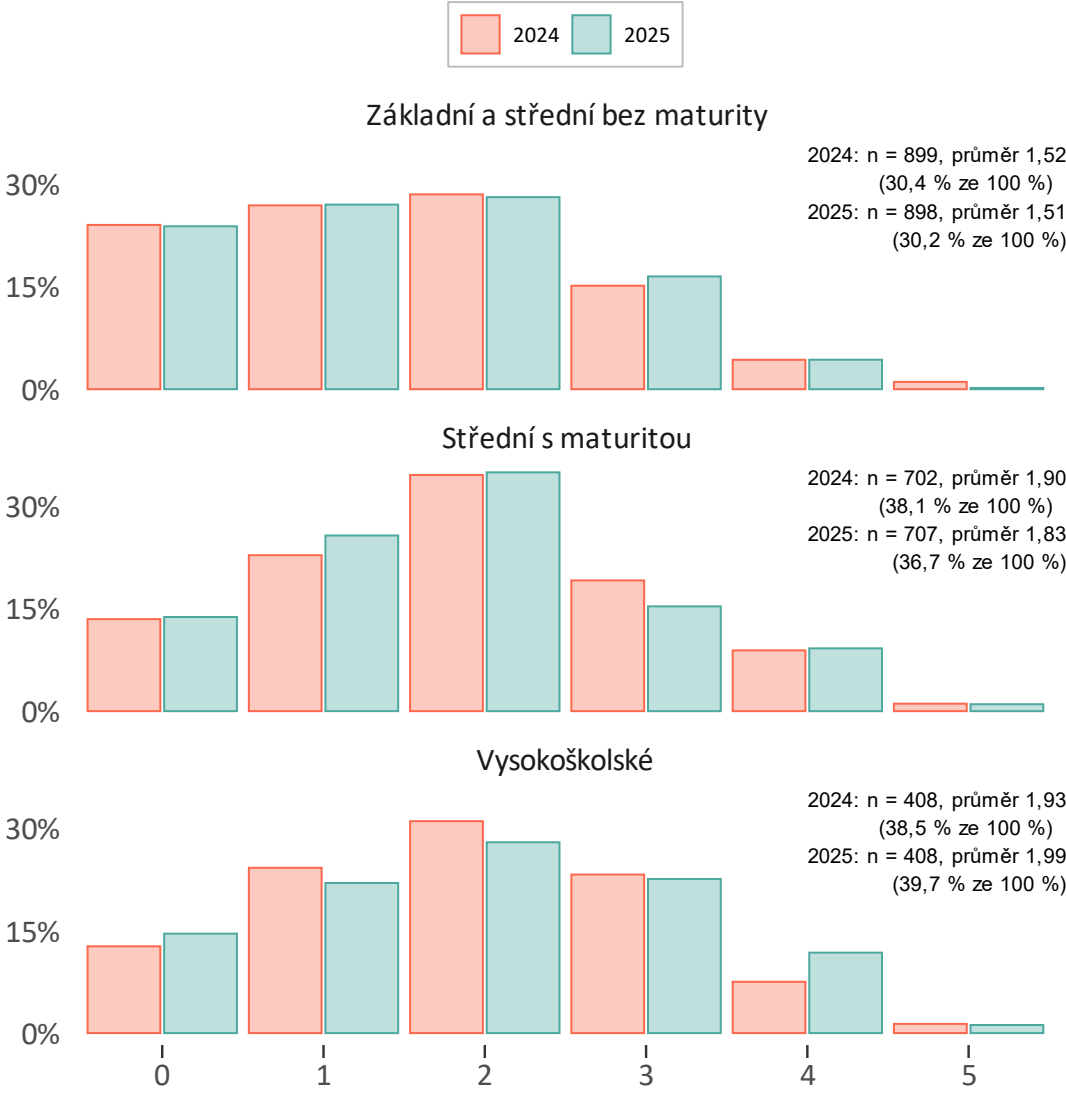
V této příloze uvádíme přesné rozložení Indexu dárcovství dle vybraných sociodemografik pro roky 2024 a 2025.

Index dárcovství

Index Dárcovství podle pohlaví

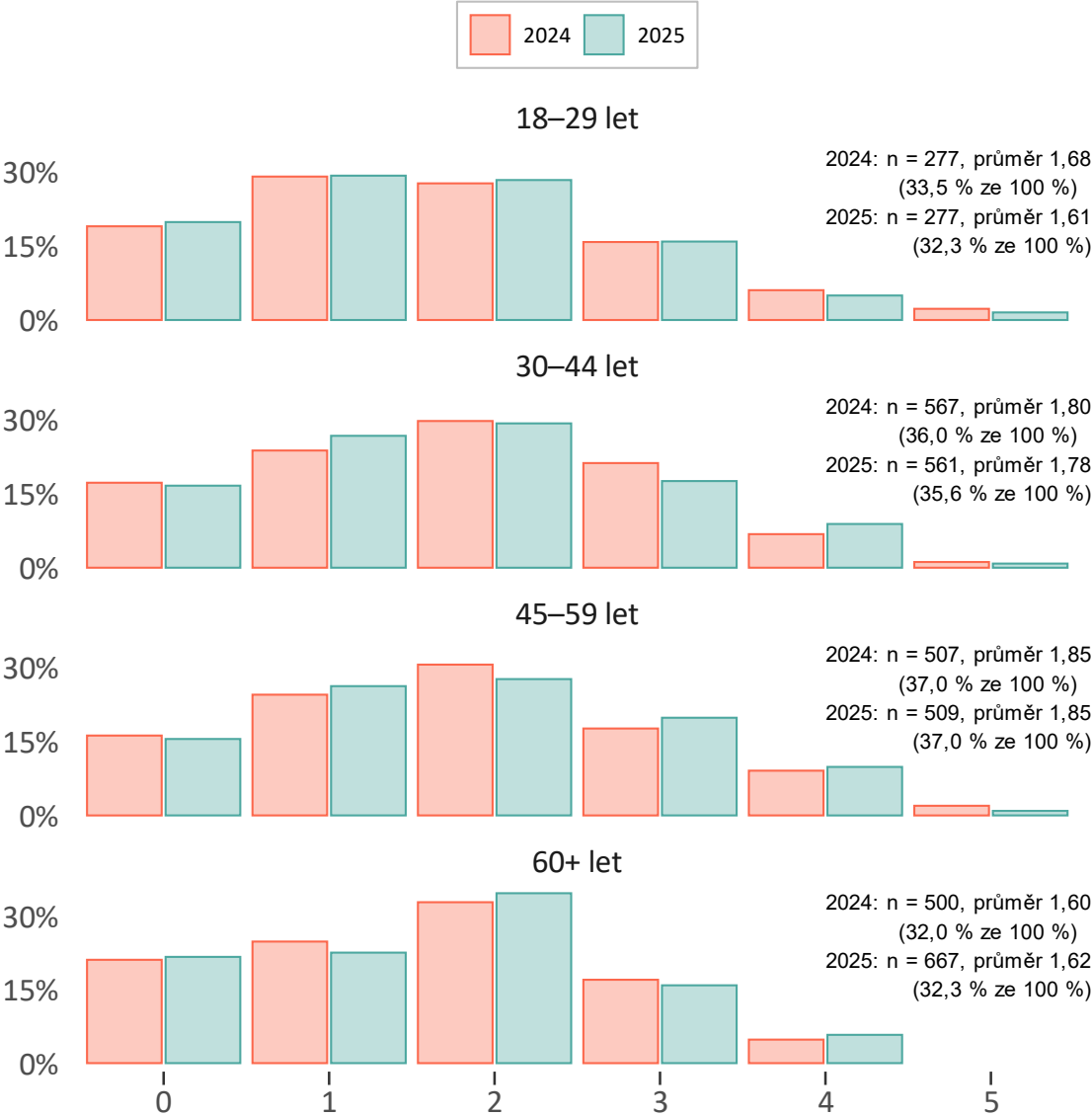

Index Dárcovství podle vzdělání

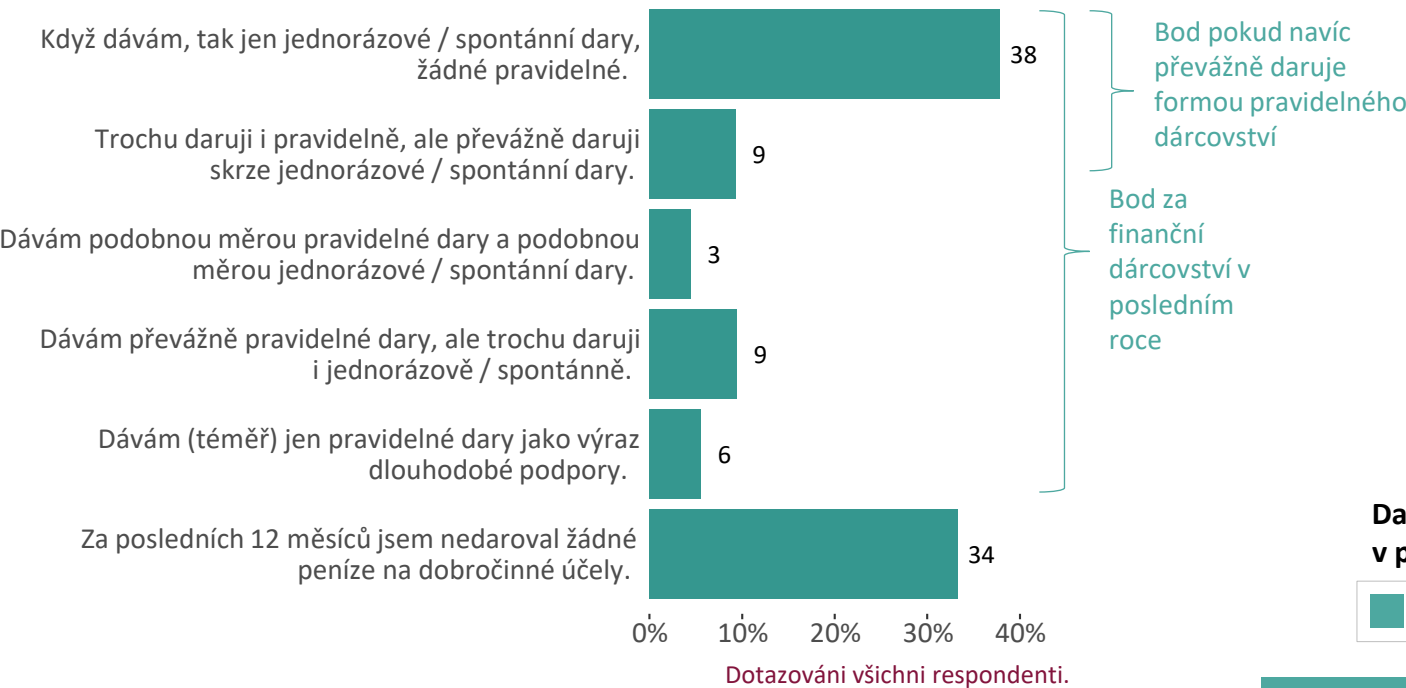
Index dárcovství

Index Dárcovství podle věku

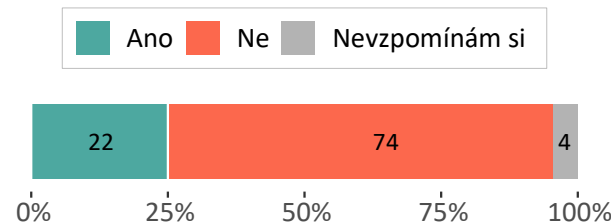

Index dárcovství – vizuální přehled

Když uvážíte všechno své dárcovství na dobročinné účely za posledních 12 měsíců, která z následujících možností Vás nejlépe vystihuje? Uvažujte objem darů, nikoliv častost.

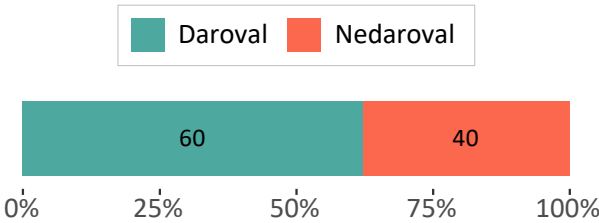
Daroval/a finanční dar v posledních 4 týdnech

Dotazování všichni respondenti.

Bod navíc, pokud darovali i v posledních 4 týdnech – týká se 33 % z dárců, což odpovídá 22 % z celé populace

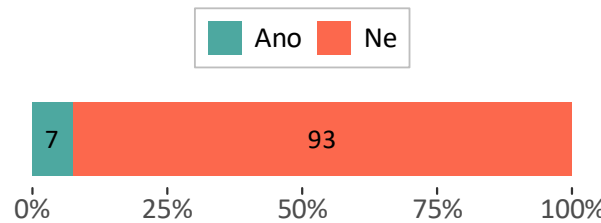
Daroval/a nefinanční dar v posledních 12 měsících

Dotazování všichni respondenti.

Bod navíc za nefinanční dar

Daroval/a krev v posledních 12 měsících

Dotazování všichni respondenti.

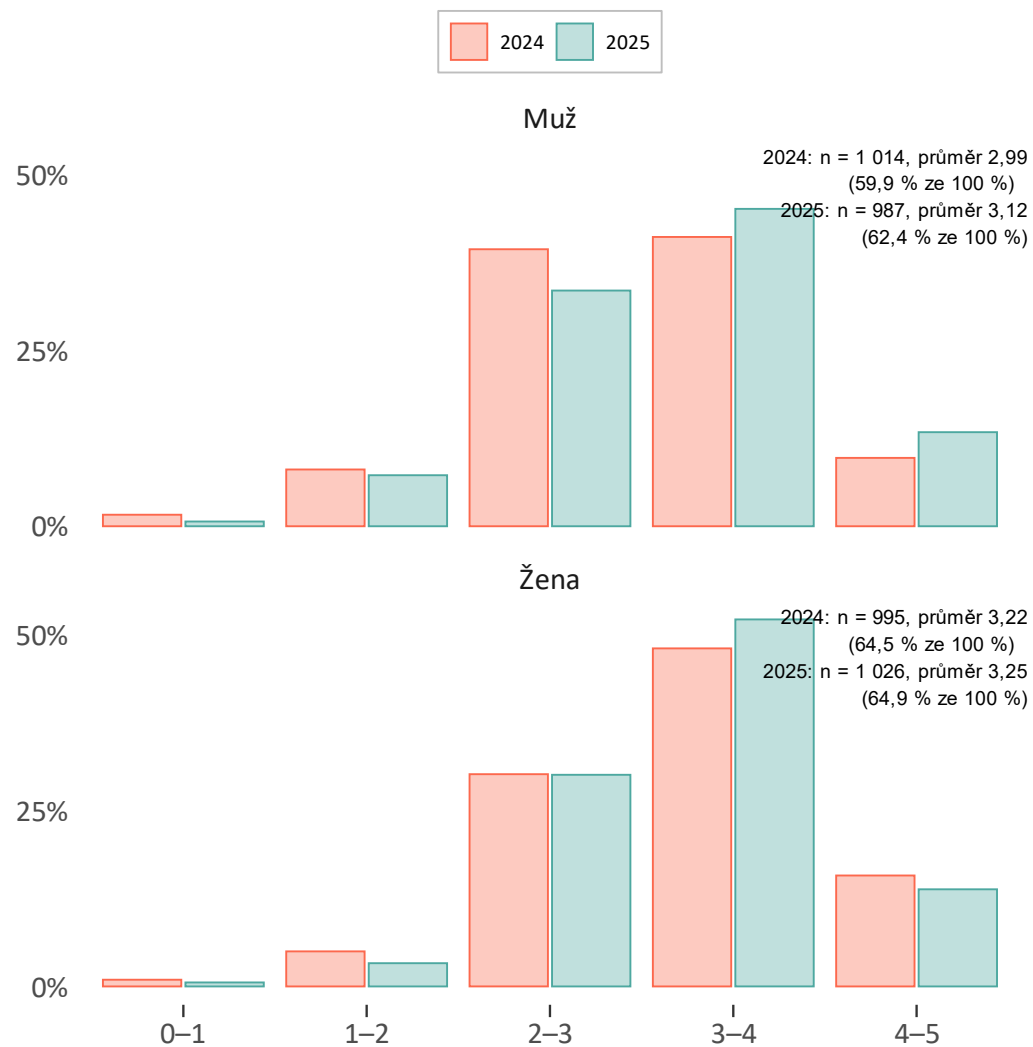
Bod navíc za dárcovství krve

Index postojů k solidaritě - rozklad

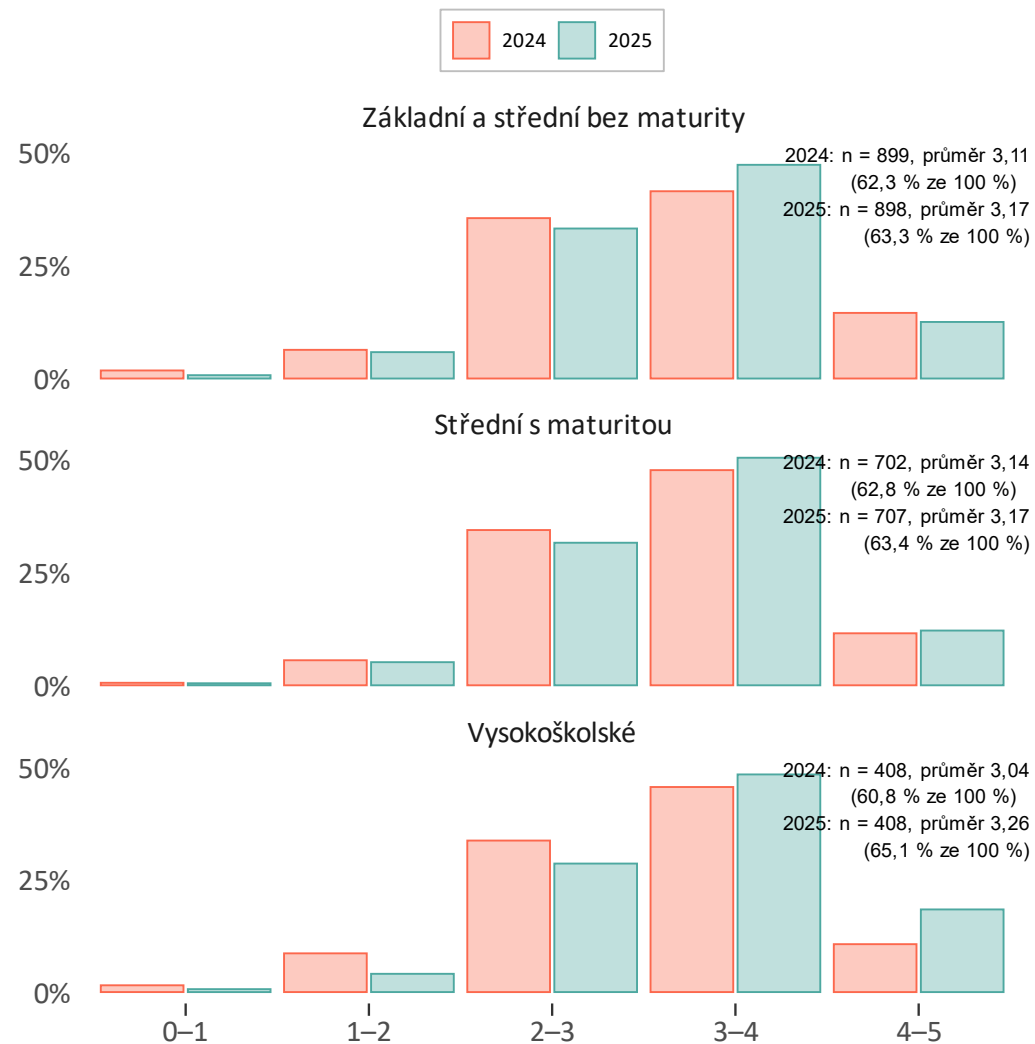
V této příloze uvádíme rozložení Indexu postojů k solidaritě dle vybraných sociodemografik pro roky 2024 a 2025.

Index postojů k solidaritě

Index Postoje podle pohlaví

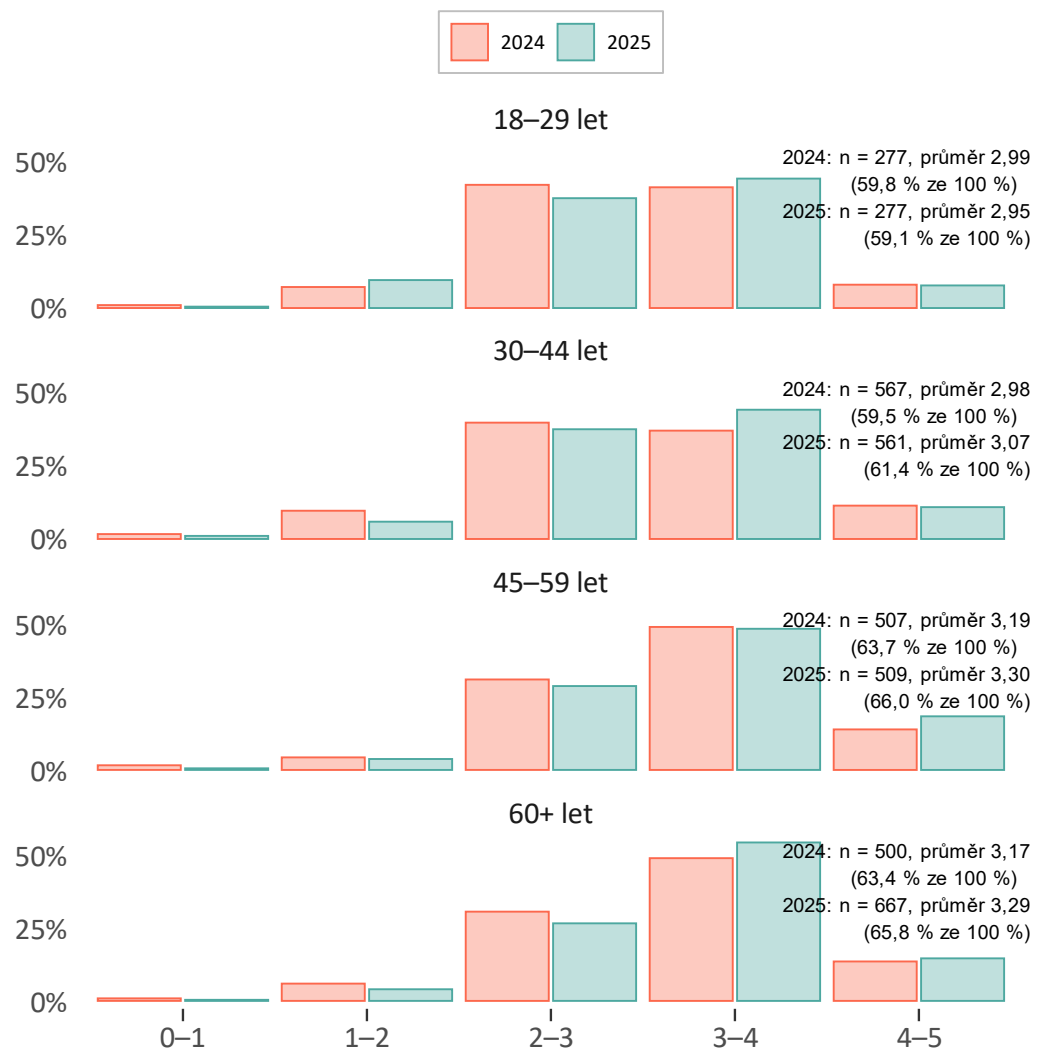

Index Postoje podle vzdělání

Index postojů k solidaritě

Index Postoje podle věku

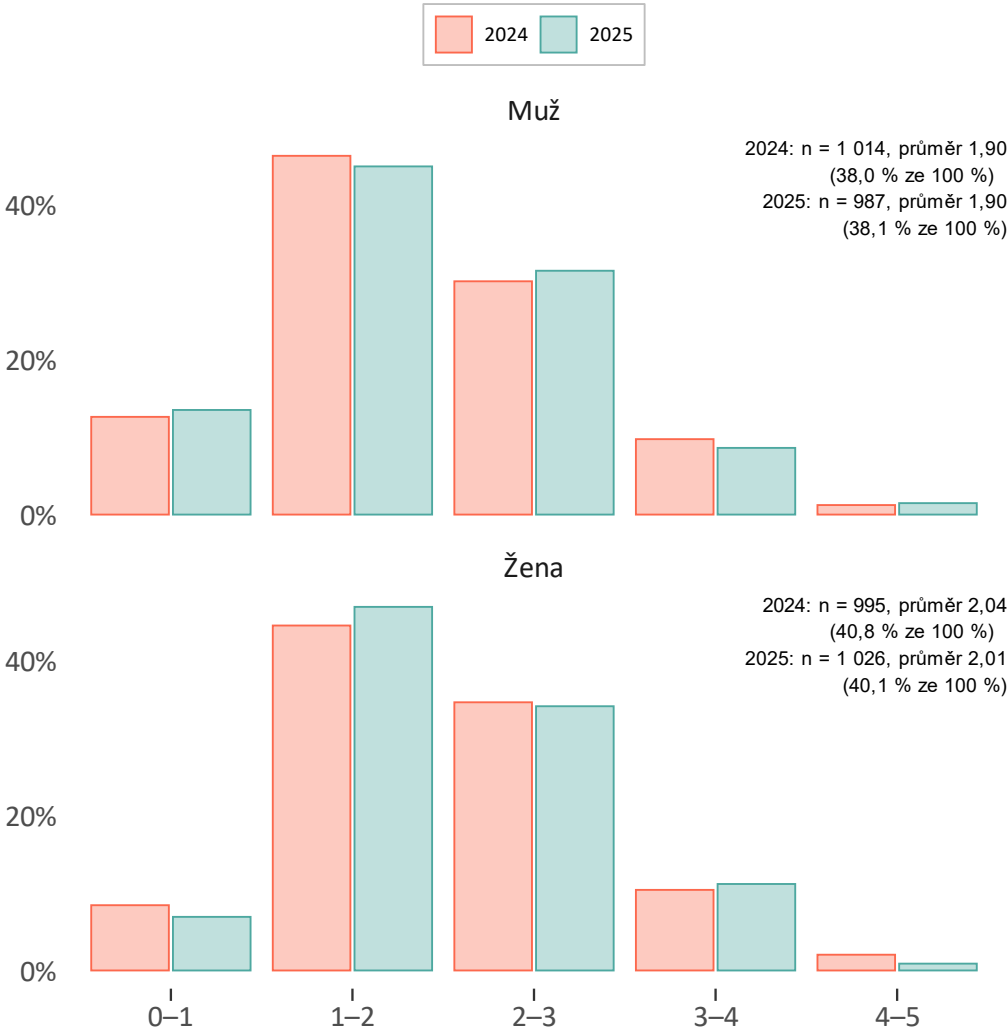

Index solidarity - rozklad

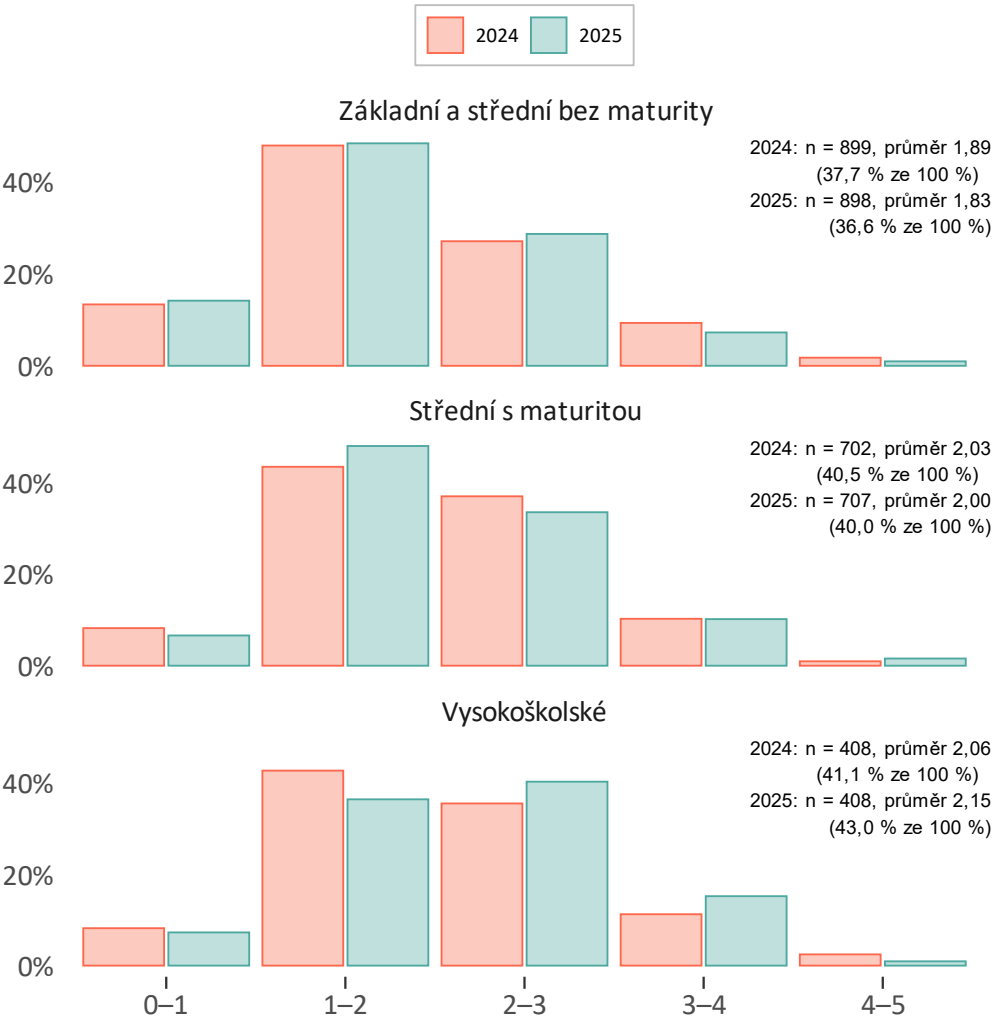
V této příloze uvádíme rozložení souhrnného Indexu solidarity dle vybraných sociodemografik pro roky 2024 a 2025.

Index solidarity

Index solidarity podle pohlaví

Index solidarity podle vzdělání

Index solidarity

Index solidarity podle věku

